

Besluit 75/16

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 23 september 2016

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 10 juni 2016

Datum

23 september 2016

Documentnummer

4063745

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

gelezen het voorstel van de griffier, d.d. 13 september 2016 – nr. 4062928;

gelet op artikel 41, vierde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2015;

besluiten:

vast te stellen de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 10 juni 2016.

's-Hertogenbosch, 23 september 2016
Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de griffier,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. mr. K.A.E. ten Cate

Vastgesteld

**PS 75/16 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten
van Noord-Brabant op 10 juni 2016**

Inhoudsopgave	
Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	4
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	7
Vragenhalfuur	8
Stemmingen	15
51/16 Notulen van PS 1 april 2016	16
16/16 Uitvoeringsprogramma 'Naar een veerkrachtige arbeidsmarkt 2016-2019'	16
24/16 Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020	17
31/16 Aandeelhouderschap NV Monumentenfonds Brabant	18
Bespreekstukken zonder stemming	19
12/16 Tweede wijzigingsverordening Verordening Ontgrondingen provincie Noord-Brabant 2008	19
34/16 Programma bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief de governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds	23
33/16 Beëdiging nieuwe griffier	65
Sluiting van de vergadering	72

Index gesproken personen

Arts, mw. W.M.A., 14, 16, 29, 56, 57, 58, 59, 60
Berg, H.F. van den, 14, 23, 24, 25, 30, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 49, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60
Braspenning, A.L.J., 17, 19, 21
Brunklaus, mw. drs. P.M., 8, 14, 15, 16, 18, 64
Burger Dirven, drs. K.A.J.M., 11, 14
Cate, mw. mr. K.A.E. ten, 7, 65, 66
Dirken, mw. A.M.W., 14
Everling, M.J., 17
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van, 16, 17, 18, 66
Hageman, ir. J.J.C., 14, 16, 17, 18, 63
Hattem, A.W.J.A. van, 16, 17, 21, 24, 63
Heijman, J.H.W.F., 10, 11, 15, 16, 17, 19, 47, 57, 58, 59, 60, 61, 65
Heijmans, N.G.L., 62
Hoon, mw. A.J.M. de, 14, 26, 27, 28, 29, 38, 39, 46, 47, 53, 56, 57, 58, 59, 60
Kardol, mw. J.C., 15
Knoet-Michels, mw. A.J.H., 17
Koevoets, H.J.P.E., 62
Kort, M.V. de, 16, 19
Kouthoofd, T.P.D., 19
Kutlu, S., 37, 38, 56, 57, 58, 59, 60
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M., 23, 24, 26, 28, 31, 53, 56, 57, 58, 59, 60
Overveld, W.A.A.M. van, 14, 16, 17, 18, 43, 57, 58, 59, 60, 61, 64
Roijackers, mw. H.I., 17, 20, 21, 22
Roks, L.A.G., 18
Sloot, mw. M.A.B. van der, 18, 62
Smeets, drs. M.E.J., 12, 13, 32, 34, 41, 42, 43, 46, 48, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61
Smeulders, S.J.A.H., 11, 14, 18, 27, 28, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 56, 58, 59, 60, 63
Spapens, M., 18
Steenbakkers, S.P.M.F., 16, 33
Voorzitter, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68
Vreugdenhil, ing. H.J., 12, 13, 15, 16, 17, 18, 26, 45, 46, 47, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 65
Wel, ir. M.C. van der, 14, 16, 17, 18, 43, 44, 51, 52, 57, 58, 59, 60, 61, 64

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. mr. K.A.E. ten Cate, loco-griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bakker, W.J.	PVV	Waalwijk
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Biemans, MSc, M.H.	D66	Deurne
Bollen G.W.	VVD	Sint Anthonis
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Brakel, mw. C.E.P. van	CDA	Veldhoven
Braspenning, A.L.J.	CDA	Strijbeek
Brunklaus mw. drs. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Claessens-Vloedgraven, mw. W.	SP	Roosendaal
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Tilburg
Dingemans, mw. F.M.	D66	Kaatsheuvel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Everling, M.J.	SP	Dongen
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Haafden-Harkema, mw. drs. S.C. van	CDA	Goirle
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijman, J.H.W.F.	Lokaal Brabant	Tilburg
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Jonge, R.A. de	SP	Halsteren
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Helmond
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kort, M.V. de	PvdA	Vught
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Maas, B.L.M.	PvdA	Netersel
Meel, J. van	SP	Bavel
Meeuwis-van Langen, H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.	D66	Breda
Oosterveer, ing. H.	50PLUS	Waalre
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Overveld, W.A.A.M. van	50PLUS	Oudenbosch
Panhuizen, A.V.	VVD	Tilburg

Portheine, P.
Roijackers, mw. H.I.
Roks, L.A.G.
Schüller, mw. drs. I.J.W.
Sloot, mw. M.A.B. van der
Smeets, drs. M.E.J.
Smeulders, S.J.A.H.
Spapens, M.
Staak, W.R. van der
Steenbakkers, S.P.M.F.
Surminski, mw. M.J.G.P.
Uijlenhoet, A.
Vreugdenhil, ing. H.J.
Vugt, drs. R.J. van
Wel, ir. M.C. van der

VVD
GroenLinks
PVV
VVD
CDA
Groenlinks
PvdA
SP
SP
CDA
PvdD
GroenLinks
CU/SGP
CDA
PvdD

Riethoven
's-Hertogenbosch
Etten-Leur
Woudrichem
's-Hertogenbosch
Oosterhout
Helmond
's-Hertogenbosch
Boskant
's-Hertogenbosch
Hoogerheide
Rosmalen
Nieuwendijk
Woudrichem
Rijsbergen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 10 juni 2016

Agenda

I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda

II. Vragenhalfuur

III. Actuele moties

IV. Stemming

51/16 Notulen van PS 1 april 2016

16/16 Uitvoeringsprogramma 'Naar een veerkrachtige arbeidsmarkt 2016-2019'

24/16 Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020

31/16 Aandeelhouderschap NV Monumentenfonds Brabant

V. Bespreekstukken zonder stemming

**07/16 Begrotingswijziging gereserveerde middelen Energie voor uitvoering
Energietransitie 2016-2019**

VI. Bespreekstukken inclusief stemming

**34/16 Programma bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief de governancestructuur en
het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds**

33/16 Beëdiging nieuwe griffier

VII. Sluiting

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 10 juni 2016

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

Loco-griffier: mw. mr. K.A.E. ten Cate

Volgens de presentielijst zijn 54 leden aanwezig, te weten:

Altundal, mw. Arts, Bakker, Van den Berg, Biemans, Bollen, Boon, mw. Van Brakel, Braspenning, mw. Brunklaus, Burger Dirven, mw. Claessens-Vloedgraven, Deryckere, mw. Dingemans, mw. Dirken, Everling, Van Gruijthuijsen, mw. Van Haften-Harkema, Hageman, Van Hattem, Heijman, Heijmans, mw. De Hoon, De Jonge, mw. Van der Kammen, mw. Kardol, mw. Knoet-Michels, Koevoets, De Kort, Kouthoofd, Kutlu, Maas, Van Meel, mw. Meeuwis-van Langen, Meijer, Oosterveer, mw. Otters-Bruijnen, Van Overveld, Panhuizen, Portheine, mw. Roijackers, Roks, mw. Schüller, mw. Van der Sloot, Smeets, Smeulders, Spapens, Van der Staak, Steenbakkers, mw. Surminski, Uijlenhoet, Vreugdenhil, Van Vugt, Van der Wel.

Afwezig is 1 lid, te weten: Kuijken.

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 14.00 uur

De **voorzitter**: Geachte aanwezigen, geachte leden. Ik wil de vergadering openen en ik wil u daarbij verzoeken te gaan staan voor het in acht nemen van het gebruikelijke moment van stilte.

(De vergadering neemt een moment stilte in acht)

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik wil de griffier verzoeken ons mededeling te doen van binnengekomen berichten van verhindering. De griffier.

De **griffier**: Er is bericht van verhindering van de heer Kuijken.

De **voorzitter**: De heer Kuijken is verhinderd. Geen aanvullingen van uw zijde? Nee.

Dan, dames en heren, wil ik aan het begin van deze vergadering in het bijzonder ook de gasten op de publieke tribune zeer van harte welkom heten. Dat zijn vandaag leden van de afdeling van GroenLinks uit de mooie gemeente Oosterhout. En zij zijn als gast ontvangen door het door daar ook woonachtige Statenlid Smeets. Van harte welkom! Fijn dat u belangstelling toont voor ons werk.

Dames en heren. Ik heb nog wat goed te maken. Ik weet niet of Maarten Everling er al is. Ja. Bij de bespreking van de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood heeft hij zijn maidenspeech gehouden. Eerder was dat correct genoteerd, maar toen werd de spreektijd ingetrokken. Daardoor is er procedureel iets misgegaan, waarvoor excuses. Maar zoals beloofd, hier zijn nog wel de bloemen. Mag ik je vragen om die hier even te komen halen, dan krijg jij de bloemen die bij die maidenspeech horen.

(De voorzitter overhandigt een bos bloemen aan de heer Everling)

De **voorzitter**: Dames en heren. Verder is mij gevraagd u mededeling te doen van het volgende feit. Dat het Brabantse jonge speechtalent Lisa van der Geer van het Lorentz Casimir Lyceum in Eindhoven de titel 'beste speech van Nederland' heeft gewonnen. In januari was zij hier, in onze Statenzaal, in de voorronde van 'Op weg naar het Lagerhuis' al indrukwekkend met een speech, naar verluidt over luchtkwaliteit. Afgelopen woensdag heeft zij dus de landelijke speechwedstrijd gewonnen. Ik zal namens u allen Lisa een felicitatie doen toekomen.

Dames en heren. Dan stel ik nu de agenda aan de orde. U weet dat het een bijzondere vergadering is, omdat wij aan het einde van deze vergadering onze nieuwe griffier gaan beëdigen, althans, het daartoe betreffende voorstel behandelen. En naar verluidt gaat dat daarna de beëdiging geven. Dat betekent dat wij ongeveer om half vijf proberen daaraan toe te zijn, zodat we ook ordentelijk de familie van de nieuwe griffier naar de publieke tribune kunnen geleiden. Maar we gaan eerst nu met de vergadering beginnen.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voorzitter.

De **voorzitter**: Ja.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Ik heb een opmerking bij de agenda.

De **voorzitter**: Die wil ik juist aan de orde stellen, dus dat komt goed uit. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben vanmorgen een actuele motie aangaande Q-koorts en volksgezondheid ingediend. En deze is niet tot deze vergadering toegelaten, waarvoor wij ook begrip hebben. Maar wij kunnen hem ook niet aanhouden, omdat hij officieel niet is ingediend. Rekent u er maar op dat wij hiermee komen op een moment dat het binnenkort wel passend is. Dus daarvan even akte en ook voor de notulen.

De **voorzitter**: Ja. Ik dank u voor uw melding. Het is inderdaad zo dat de procedurevergadering dat advies aan uw vergadering heeft gegeven. Daar gaat uw vergadering uiteindelijk zelf over, maar dat is correct. Waarvan akte.

Een andere motie – het is misschien goed om dat toch nog eens te herhalen – was te laat ingediend en kon daarom geen deel van de vergadering uitmaken. Misschien goed om dat nog eens in alle fracties te bespreken wat daarover de spelregels zijn.

Mijn opmerking bij de agenda die ik wilde maken, is dat er verder door de fractie van Lokaal Brabant, mede namens de fracties van het CDA, GroenLinks en de Partij voor de Dieren, een actuele motie is ingediend over het goederenvervoer op het Noord-Zuid tracé Moerdijk richting Roosendaal. Die is toegelaten. Ik stel voor die zo dadelijk inderdaad te behandelen.

Dat is denk ik nu dan de orde van dienst. Verder zullen alle moties en amendementen die tijdens deze vergadering worden ingediend, door de griffie op iBabs worden geplaatst onder 'Statendag 10 juni 2016', onder agendapunt 10, ingediende moties en amendementen. En ik heb net al gemerkt dat er een aantal amendementen is ingediend. Waarvoor dank, zodat we ze snel kunnen gaan verspreiden.

Vragenhalfuur

De **voorzitter**: Ik merk op dat er verder geen mondelinge vragen voor het vragenhalfuur zijn, zodat we direct door kunnen gaan met de actuele moties.

Actuele moties

De **voorzitter**: De actuele motie die ik al noemde is door de heer Heijman van Lokaal Brabant mede namens anderen ingediend. De titel is 'Goederenvervoer Noord-Zuid tracé en Moerdijk richting Roosendaal'. De motie is aan de orde. En ik wil de heer Heijman het woord geven om deze motie kort toe te lichten. Aan hem het woord.

Motie 8 niet-geagendeerd onderwerp 'Goederenvervoer Brabants Spoor (Noord-Zuid tracé Moerdijk richting Roosendaal, Brabant route Rotterdam – Venlo)'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 10 juni 2016.

Er is in Provinciale Staten veel aandacht voor de discussie over het goederenvervoer op het Brabants spoor. Het vervoer van gevaarlijke stoffen leidt tot veel hoofdbreken en zorg. Het is van cruciaal belang dat op korte termijn besluiten worden genomen om het vervoer over de route veiliger en geluidsarmer te maken. PS steunen GS volledig in deze lobby en is hoopvol dat na de uitlatingen van staatssecretaris Dijkema (na aansporing van gedeputeerde Van der Maat) hier met een goede en passende oplossing komt. Haar uitspraak dat Brabant route robuuster, veiliger en stiller moet worden, is belangrijk en geeft een positief signaal.

Het is goed dat de Brabantroute zoveel aandacht en energie kost, maar ook andere ontwikkelingen op het spoor verdienen zorg en aandacht. Een aantal inwoners van Moerdijk, Halderberge en Roosendaal woont vlak naast de spoorweg van het Noord-Zuid tracé waarover de komende jaren steeds meer goederenvervoer zal plaatsvinden.

De burgers hebben zich georganiseerd in klankbordgroepen en proberen bij allerlei overheidsinstellingen hun verhaal neer te leggen en hopen snel op meer duidelijkheid. En hoewel de provincie hier geen bestuurlijke rol in heeft, vragen ze aan ons wel hulp en steun. De precieze plannen over het Noord-Zuid Tracé, de uitwerking en de gevolgen daarvan laten al jaren op zich wachten.

Overwegende dat:

- de provincie er groot belang aan hecht dat omwonenden van het Brabantse spoor een veilige en leefbare woonomgeving hebben;
- het van belang is dat er betere controle komt op het vervoer van gevaarlijke stoffen en dat er op korte termijn plannen worden gemaakt over veiliger en stillervervoer;
- het borgen van de veiligheid en leefbaarheid van het Brabantse spoor primair een verantwoordelijkheid van de rijksoverheid is;
- inwoners van de gemeenten Moerdijk, Halderberge en Roosendaal al jaren wachten op concrete en uitvoerbare plannen rond het Noord-Zuid tracé in West-Brabant;
- het van groot belang is dat ook de inwoners van Moerdijk, Halderberge en Roosendaal in de omgeving van het Noord-Zuid tracé recht hebben op een plek waar zij goed kunnen wonen;
- de provincie een belang heeft omdat het Noord-Zuid tracé voor de economische ontwikkeling van o.a. Moerdijk noodzakelijk is;

Constaterende dat:

- de veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek rondom de Brabantroute hoog op de politieke landelijke agenda staat;
- staatssecretaris Dijkema op 6 juni 2016 in een gesprek met o.a. gedeputeerde Van der Maat heeft uitgesproken zich te willen inzetten voor het veiliger en leefbaar maken van het Brabantse spoor;
- het goederenvervoer op de spoorroute Moerdijk-Halderberge-Roosendaal zal toenemen door de invoering van de Wet basisnet spoor;
- de provincie een belang heeft omdat het Noord-Zuid tracé voor de economische ontwikkeling van o.a. Moerdijk noodzakelijk is;

spreken uit dat;

- het wenselijk is dat de rijksoverheid zo snel mogelijk zorgdraagt voor een veiliger en leefbaarder Brabants spoor;

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- zich in te zetten voor een veilig en leefbaar Brabants spoor;
- de zorgen van de omwonenden van het Brabants spoor onder de aandacht te brengen van de rijksoverheid;
- de zorgen over slechter wooncomfort en gevoel van minder leefbaarheid van de bewoners aan Noord-Zuid tracé onder aandacht te brengen van het Rijk;
- het Rijk te vragen om inzicht te geven aan de omwonenden hoe het huidige woongenot en leefbaarheid gegarandeerd kan worden en als dit niet mogelijk is, duidelijk aan te geven wat voor andere oplossingen geboden kunnen worden;

dragen Gedeputeerde Staten op:

- Provinciale Staten uiterlijk in juli te rapporteren over de stappen die gezet worden om tot een veiliger en leefbaarder Brabants Spoor te komen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Lokaal Brabant: Jan Heijman

Partij voor de Dieren: Marco van der Wel

CDA: Ankie de Hoon

GroenLinks: Sjo Smeets

ChristenUnie/SGP: H. Vreugdenhil

VVD: Karel Burger Dirven.

PvdA: Stijn Smeulders

50PLUS: W. van Overveld

D66: A. Meijer

SP: N. Heijmans

PVV: H. van den Berg"

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Dank u wel, voorzitter. Inmiddels hebben alle partijen deze motie ondertekend, waarvoor van tevoren al dank. Een toelichting waarom we deze motie hebben ingediend, is de volgende. Mensen van de klankbordgroep uit Moerdijk hebben bij ons een gesprek aangevraagd om uit te leggen wat er precies aan de hand was met het goederenvervoer en hoe lang ze vooral moesten wachten over de regelgeving, waardoor ze iets meer konden weten over de gevolgen van meer goederenvervoer op het spoor vlak voor hun deur. Ik heb ook gesprekken gevoerd met mensen in Moerdijk, Halderberge en Roosendaal. En daar komt ongeveer hetzelfde verhaal uit. Daartoe hebben we deze motie gemaakt. De motie is bedoeld om het Noord-Zuid tracé gelijk te stellen aan de rest van het Brabantse spoor, zodat we er één discussie over kunnen voeren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de indiener. Ik stel voor dat wij, gezien de vraag, allereerst aan GS om een reactie vragen. Gedeputeerde Van der Maat heeft daartoe het woord.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dank u wel, voorzitter. Geen bezwaar tegen de motie als advies. Sterker nog, dank. Het helpt mij ook in mijn streven om dit najaar met de staatssecretaris in ieder geval ook afspraken te maken over de Robuuste Brabantroute. Een traject dat ik samen met veel andere gemeenten heb geïnitieerd om te kijken of met de omleiding van het derde spoor, de werkzaamheden in Duitsland, en dus de extra treinen die van Moerdijk tot aan Deurne in ieder geval in het Brabantse lopen we op veiligheid, leefbaarheid en op overwegen extra stappen kunnen zetten.

Wat ik ook lees in de motie is inderdaad uw opmerking over het Noord-Zuid tracé. Ook die moeten we niet uit het oog verliezen. Dus we gaan er ook naar kijken welke mogelijkheden er daarvoor zijn. Ik zeg er wel twee dingen bij. Het eerste is dat er echt wel een verschil is tussen datgene wat er nu ook gewoon realistisch mogelijk is om afspraken te maken over de Brabanthoute en wat u op de agenda zet voor het Noord-Zuid tracé. Met respect voor dat primaire en secundaire meekoppelbelang ga ik verder met de motie aan de slag.

Wat betreft uiterlijk in juli te rapporteren doe ik dat graag. Met de opmerking daarbij dat ik dat kan doen met de informatie die ik op dat moment heb. Dus we zijn nu ambtelijk heel druk bezig om voor die Brabanthoute zaken in beeld te krijgen. We zullen naar aanleiding van uw signaal goed kijken wat er in het Noord-Zuid tracé aan vraagstukken speelt. Ik zal u rapporteren voordat u met reces gaat. Maar daarbij zeg ik dan meteen dat ik dan nog niet alle maatregelen in beeld heb. Dus er zijn twee smaken. U kiest voor juli. De andere smaak was nog meer informatie na de zomer. Maar laten we hiermee aan de slag gaan en dan spreken we over die rapportage ongetwijfeld direct na de zomer.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik kijk even of de heer Heijman behoefte heeft om nadere vragen te stellen. En ik geef daarna al diegenen die ook het woord willen voeren nog de gelegenheid. Maar eerst de heer Heijman. Aan hem het woord.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Niet zo zeer vragen, voorzitter, maar dank voor de woorden van de gedeputeerde. En we hopen snel de rapportage te kunnen zien. En mochten er meer vragen zijn in juli om meer te laten rapporteren, dan komen we er vanzelf op. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijman. Heeft een van de andere leden nog de behoefte om hier het woord te voeren?

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voorzitter. Mag dat vanaf de zetel?

De **voorzitter**: Ja. Dan ga ik het even wat ordentelijker doen, want sommige mensen zie ik lopen. De fractie van de VVD?

De heer **Burger Dirven** (VVD): Ja, voorzitter, mag dat vanaf mijn plaats?

De **voorzitter**: Als het kort en krachtig is.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Even kort en krachtig. Wij sluiten ons aan bij de motie, ook na beantwoording door de gedeputeerde. We hebben als VVD-fractie ook eerder hierover Statenvragen gesteld. En we hopen dan ook dat deze motie Statenbreed wordt aangenomen. Dank u wel.

De **voorzitter**: De fractie van het CDA behoefte? Nee. De SP? PVV? D66? PvdA? Ja. De heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Onze fractie heeft deze motie van Lokaal Brabant van harte mee ingediend, want het Brabantse spoor is iets waarmee wij al jaren druk bezig zijn om te zorgen dat we in ieder geval een leefbaar en ook veilig Brabants spoor houden. De berichten die we vorige week hoorden, waren dat er stoffen over het Brabantse spoor vervoerd worden waar niet duidelijk van is wat er in zit. En ten tweede dat er ook nog eens een keer te veel wagons worden vervoerd dwars door de Brabantse steden. Dat heeft ons toch wel kopzorgen bezorgd. Wij hebben daar afgelopen maandag als fractie ook nog over gesproken met staatssecretaris Dijksma. Wij denken dat er wel

mogelijkheden liggen om ook de komende tijd te zorgen voor een veiligere Brabantroute. Want met name dat is van belang. En daarom wil ik ook wel aansluiten op de woorden die de gedeputeerde uitsprak. In deze motie zijn eigenlijk twee dingen vervat: de Noord-Zuid route tussen Moerdijk en Roosendaal en de Brabantroute. En wij denken dat de problematiek op die twee verschillende routes wel heel anders van aard is. Wij delen het standpunt van de gedeputeerde dan ook helemaal dat we heel creatief en ook kritisch moeten kijken waar wij de prioriteit nu eigenlijk leggen. Het lijkt ons belangrijk dat er in ieder geval om te beginnen een pakket komt voor de Brabantroute. En onze fractie wil de gedeputeerde er in ieder geval van harte in steunen om daar als provincie een bijdrage aan te leveren als dat noodzakelijk mocht zijn. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Smeulders. De fractie van GroenLinks. De heer Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Dank u, voorzitter. Vanuit de fractie van GroenLinks kunnen we deze motie ondersteunen. We hebben een tijdje geleden in deze zaal een rondetafelconferentie georganiseerd over de giftreinen in Brabant. In de campagne en met werkbezoeken hebben we er aandacht aan besteed. Het is nu tijd voor actie en we ondersteunen de gedeputeerde bij snelle actie richting Den Haag. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u voor uw bijdrage. De fractie 50PLUS behoefte aan het woord? Nee. De Partij voor de Dieren? Niet het geval. Dan de ChristenUnie/SGP. Ja. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Dank aan Lokaal Brabant voor het indienen van deze motie. Ik wil nog twee elementen toevoegen. Vanuit gesprekken die we met de bewonersgroepen hebben gevoerd, komen nog twee punten naar voren. Het eerste is dat er regelmatig met bewonersgroepen ook afspraken worden gemaakt ten aanzien van de wijze van communiceren of wijze van informatievoorziening, die niet nagekomen worden. En ik vind dat kwalijk. En ik vind dat we daarin als provincie ook een rol hebben. Als afspraken gemaakt worden, moeten ze ook nagekomen worden. Laten we ook onze rol daarin pakken om dan ook de druk erop te zetten bij die partijen die ze na moeten komen.

En het tweede punt, dat gaf de heer Smeulders net ook al aan. Als er dan afspraken gemaakt zijn, dan moeten ze ook gehandhaafd worden. En ook vind ik een rol van de provincie om vanuit de provinciale rol te kijken of zaken worden nagekomen en of we er van op aan kunnen dat als er afspraken gemaakt worden over aantallen of frequenties van geluidsoverlast en dergelijke, die daadwerkelijk gehandhaafd worden. Ik hoor daar graag nog een reactie van de gedeputeerde op, of hij daaraan ook aandacht wil besteden.

De **voorzitter**: Ja. Ik dank de heer Vreugdenhil voor zijn bijdrage. Ik kijk nog even naar de gedeputeerde of hij nog aanvullende opmerkingen wil maken en de vragen wil beantwoorden. Ja. Aan hem het woord.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben afgelopen maandag met de staatssecretaris gesproken. Er zijn minimaal drie afspraken gemaakt.

De eerste afspraak is dat zij heeft aangegeven dat ze voor de zomer inzage geeft in de verklaring waarom de plafonds, zoals in Tilburg en Eindhoven, zijn overschreden. Maar niet alleen een verklaring, ze gaat ook aangeven wat ze eraan gaat doen om ervoor te zorgen dat we weer onder de plafonds komen als het gaat om gevaarlijke stoffen die over het spoor gaan en de afspraken die erover gemaakt zijn.

De tweede afspraak die we hebben gemaakt, is dat zij ook de urgentie ziet om afspraken te maken over de Robuuste Brabanthoute en dat we daar richting het Bestuurlijk Overleg MIRT in november naartoe werken.

En de derde afspraak gaat inderdaad over communicatie van de teksten die ze naar de Tweede Kamer heeft gestuurd, die voor velen toch wel als een verrassing zijn gekomen.

En over de afspraken die nagekomen moeten worden, wil ik graag het volgende zeggen. Het zijn nogal grote woorden: afspraken en de provincie moet een rol nemen. Alle afspraken die wij maken – dat is evident – die moeten we nakomen. Maar het gaat hier over heel veel afspraken en heel veel partijen. En het is niet zo dat de provincie verantwoordelijk is voor alle afspraken die met andere partijen worden gemaakt en waar de provincie niet primair een rol in heeft. Maar ik hoor uw oproep: kijk als provincie goed mee dat in ieder geval de onrust die er is en het serieus genomen voelen door verschillende partijen, dat wij als provincie altijd van nature een rol hebben om dat ten goede te stimuleren.

De **voorzitter**: Interruptie Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Dank u, voorzitter, voor deze toelichting op de afspraken die zijn gemaakt. Als ik het goed heb gehoord, zou er voor de zomervakantie over de eerste afspraak door ons een rapportage worden ontvangen over de overschrijding van de normen. Klopt dat?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): De motie vraagt om een rapportage, zoals in de motie staat. Ik heb zojuist aangegeven dat u die rapportage krijgt met de kennis die ik op dat moment heb. De afspraak die de staatssecretaris met ons heeft gemaakt, is dat zij, formeel richting de Kamer, voor de zomer aangeeft wat de reden is van het overschrijden van de plafonds en welke maatregelen zij voornemens is te gaan treffen om weer onder die plafonds te gaan komen. Dat is haar verantwoordelijkheid. Als het zo is dat wij die informatie hebben, wat haar verantwoordelijkheid is op het moment dat wij de rapportage nog niet hebben verstuurd, nemen we dat er in mee. Als dat niet zo is ontvangt u van mij een rapportage op basis van de motie waarin die informatie dus nog niet zit. Maar daar ben ik ook niet verantwoordelijk voor.

De **voorzitter**: De heer Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Helder, voorzitter. Dank u.

De **voorzitter**: Ja. Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dank u wel, voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording van de vragen over de communicatie. Inderdaad, wij kunnen ermee instemmen. We verwachten niet van u dat u dat standaard scherp houdt.

Aan de andere kant is het signaal denk ik wel heel helder, ook richting bewonersgroepen: als er bilateraal een afspraak wordt gemaakt met bewonersgroepen, dan heb ik u horen zeggen dat wij u ook kunnen inzetten om daar ook die afspraken na te kunnen komen. Er ligt ook een rol van de Staten in. Maar ik vind het wel een belangrijke rol ook – en zo zie ik ook uw toezegging – dat we met elkaar vasthouden dat de afspraken die gemaakt worden ook nagekomen moeten worden. Daarin kunnen we denk ik elkaar vinden.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dan even in de scherpte, want voordat je het weet staat er dadelijk op een lijst een toezegging dat ik alle bewonersgroepenafspraken ga monitoren. Dat is niet de

toezegging. Ik heb u aangegeven dat we op afspraken die wij maken altijd aanspreekbaar zijn. En voor het overige valt het mij op dat er heel veel partijen zijn. Als het gaat om de Robuuste Brabantroute, dan kijken we niet alleen naar de maatregelen, maar gaan we ook kijken wat het vraagt van de governance, zodat er inderdaad wat meer eenduidigheid komt en wie is nu aanspreekbaar op welk resultaat. Dus even om te voorkomen, ik heb geen toezegging gedaan dat ik alle belangrijke groepen die er op dit thema zijn ga monitoren en daar een verantwoordingsrapportage op ga maken. Ik voel me wel in generieke zin aanspreekbaar als een van de actoren die hierin een bijdrage kan leveren voor versnelling.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn nadere toelichting. Dan sluit ik met uw welnemen de beraadslagingen naar aanleiding van deze motie over een actueel onderwerp, die intussen als motie met stuknummer 8 digitaal en voor een deel ook al op papier verspreid is. Ik stel voor, gezien ook het gewenste tempo van de vergadering, de stemming wel aan te vangen. Ik kijk even rond of dat kan.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voorzitter. Ik wil me op grond van artikel 28 van de Provinciewet onthouden van stemming.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Wij gaan nu dan stemmen over motie 8. De fractie van de VVD.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. Ons is even niet duidelijk over welke motie het nu gaat.

De **voorzitter**: Motie 8, stuknummer 8.

De heer **Van den Berg** (PVV): De actuele motie is dat. We hebben hier helemaal geen motie of iets. Geen nummer. Dit gaat over de motie van het goederenvervoer?

De **voorzitter**: Ja.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dan zijn we voor.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dank u wel voor uw medewerking. D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: De ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: De motie is unaniem door uw Staten aangenomen. Dan zijn we nu aangekomen aan de nu voorliggende stemmingen.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voorzitter. Nog een opmerking van onze kant. Bij de stukken staat een motie van ons, die we in het vorige debat over arbeidsmarkt hebben ingebracht, maar we hebben die motie toen ingetrokken. Excuus dat ik dat nu pas kan laten weten.

De **voorzitter**: We zoeken dat even na, want het moet formeel gebeurd zijn tijdens de beraadslagingen. Het kan nu niet meer. Dus als zij niet ingetrokken is ... Ja, de bevestiging komt nu dat zij inderdaad is ingetrokken. Dus zij maakt ook geen deel meer uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. We hebben net over motie 8 gestemd, maar ik hecht er toch wel waarde aan dat ze dan ook worden uitgedeeld, zodat we ze ook allemaal kunnen lezen. En dat is in dezen niet gebeurd.

De **voorzitter**: Ik heb u toestemming gevraagd om de stemming aan te gaan, omdat de motie digitaal al verspreid was. Dat was het punt en excuus. Blijkbaar is er in de kopieervolgorde even wat misgegaan. Maar we hebben duidelijk en rechtsgeldig gestemd over deze motie. Maar uw zorgen, mevrouw Kardol, zijn zeer terecht. En we zullen daar nog scherper op gaan letten, zeker aan het begin van de vergadering. Sommigen van u hebben daar overigens al verschrikkelijk goed aan meegewerkt, want er zijn voor de latere onderwerpen nu al moties ingediend, die dus een eerder nummer 1 tot en met 7 hebben gekregen. Die zien op een onderwerp later op de agenda. Maar digitaal zijn die beschikbaar.

Stemmingen

De **voorzitter**: We gaan nu over tot de stemmingen.

51/16 Notulen van PS 1 april 2016

De **voorzitter**: Allereerst vraag ik of u wilt stemmen over de notulen van de vergadering van 1 april 2016. Kan ik die bij acclamatie als goedgekeurd beschouwen? Dat is het geval. Dan is dat aangenomen.

16/16 Uitvoeringsprogramma 'Naar een veerkrachtige arbeidsmarkt 2016-2019'

De **voorzitter**: Dan gaan we nu over tot de stemming over de bespreekstukken van de PS-vergadering van 20 mei jongstleden. Allereerst over het voorstel 'Uitvoeringsprogramma veerkrachtige arbeidsmarkt 2016-2019'.

Allereerst de stemming over het ontwerpbesluit, dat uit twee delen bestaat en bij u bekend is onder stuknummer 16/16. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voor met stemverklaring. We stemmen in, alleen hadden we graag een concretiseringslag gezien, zoals aangegeven in het debat.

De **voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voor met dezelfde stemverklaring als het CDA.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: De Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: De ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Het voorstel is door uw Staten aangenomen. De motie, waarover we het hadden, is ingetrokken.

24/16 Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020

De **voorzitter**: We gaan nu stemmen over het volgende voorstel. Dat betreft de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020, bij u bekend onder stuknummer 24/16. Ik breng dat in stemming. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Braspenning** (CDA): Voor met stemverklaring. Dat we de toezegging hebben dat op het gebied van sociale innovatie van het plan dit integraal opgepakt wordt.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Everling** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Tegen met stemverklaring. Voedselproductie in evenwicht met een natuurlijke omgeving staat hierin niet centraal. Grootschaligheid en industrialisering zullen verder toenemen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: De Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is door uw Staten aangenomen.

31/16 Aandeelhouderschap NV Monumentenfonds Brabant

De **voorzitter**: Dan kom ik bij het volgende en dat betreft het aandeelhouderschap van de NV Monumentenfonds Brabant, bij u bekend onder stuknummer 31/16. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Spapens** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Roks** (PVV): Tegen, voorzitter, met een stemverklaring. Omdat het ontwerpbesluit gaat over geen wensen en bedenkingen uiten. En die had de PVV wel. Daarom worden wij geacht tegengestemd te hebben.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: De Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is door uw Staten aangenomen.

Besprekstukken zonder stemming

12/16 Tweede wijzigingsverordening Verordening Ontgrondingen provincie Noord-Brabant 2008

De **voorzitter**: Dan komen we nu bij het agendapunt besprekstukken zonder stemming. Dat is het voorstel 'Tweede wijzigingsverordening Verordening ontgrondingen provincie Noord-Brabant 2008'. De stemming zal dus plaatsvinden op 15 juni en de behandeling vandaag. Een aantal fracties heeft het woord gevraagd. Het stuknummer is 12/16, bij u bekend. De fractie van de VVD als eerste. De heer Kouthoofd heeft het woord.

De heer **Kouthoofd** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Vandaag besluiten we over het wijzigingsvoorstel voor de Verordening ontgrondingen in het kader van deregulering. U begrijpt dat de VVD altijd openstaat voor deregulering. Het is een nogal technische en juridische materie, waarover wij constateren dat GS dit zorgvuldig hebben voorbereid. Echter, het is de gedeputeerde en diverse fracties deze week niet ontgaan dat er op de valreep kritische signalen zijn binnengekomen van de waterschappen. Daarop heeft de gedeputeerde gisteren nog aanvullende memo's toegestuurd en toegevoegd aan het dossier met daarin replek op de binnengekomen kanttekeningen. Gelet op de technische en juridische aard van de materie gaan wij daar vandaag als PS niet uitkomen wie daar nu gelijk heeft. De gedeputeerde heeft zelf in zijn memo voorgesteld dat hij in gesprek wil met de waterschappen over de bezwaren. Het lijkt de VVD recht doen aan een situatie om dat pad in te zetten en tegelijkertijd het besluit van vandaag niet te vertragen. Kan de gedeputeerde toezeggen alles in het werk te stellen om op korte termijn in overleg met de waterschappen een oplossing te vinden voor hun bezwaren en PS daarover te informeren? Voorzitter. Met die toevoeging en die toezegging kan de VVD met vertrouwen instemmen met het voorstel. Tot zover, voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Kouthoofd. De heer Braspenning, CDA.

De heer **Braspenning** (CDA): Voorzitter. Wij hadden eigenlijk een vraag van dezelfde strekking. Volgens ons is deze juridische vraag wel degelijk te beantwoorden. Het gaat tenslotte over het feit dat de provincie het bezwaar op het accepteren van een melding heeft toegestaan en vervolgens wel ongegrond verklaart. Dus een heel rare situatie, want dan ben je in feite met je deregulering weer terug bij af. Daarnaast nog een andere vraag. En die gaat over als er een melding plaatsvindt op gronden waar een archeologische waarde op ligt. Wij zijn erg benieuwd hoe de provincie daar dan mee omgaat.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Braspenning. Dan staat de heer De Kort van de PvdA op de sprekerslijst. Aan u het woord.

De heer **De Kort** (PvdA): Ja, voorzitter, ik kan heel kort zijn. Ik sluit me aan bij het verhaal van de VVD. De enige vraag daarbij aan de gedeputeerde is om te zorgen dat het gesprek niet alleen op korte termijn, maar in ieder geval plaatsvindt voordat de stemming hierover plaats kan vinden. En wij die feedback ook daarvoor op tijd ontvangen, zodat we die mee kunnen nemen in onze stemming. Dank.

De **voorzitter**: Die stemming is overigens op 24 juni. Ik meldde per abuis 15 juli. Mevrouw Roijackers van de fractie van GroenLinks dan nu. Aan u het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Goed, voorzitter. De tweede wijziging Verordening ontgrondingen Brabant 2008. Om mijn collega Martijn de Kort even te citeren: daarvoor ben ik niet ooit de politiek in gegaan. Want veel abstracter, technischer wordt het eigenlijk niet. En je zou zelfs kunnen zeggen: saaier. Maar de afgelopen weken zat er toch ook een andere dimensie aan dit op het oog juridische en technische stuk. Aanvankelijk zag onze fractie dat er niet in, maar wij hebben vanuit de waterschappen signalen gekregen dat er twijfel is aan de uitvoerbaarheid en de juridische uitlegbaarheid van deze wijziging. Er spelen in diverse gebieden van de waterschappen zaken rond beek- en kreekherstel met name, waarbij er sprake is van juridische strijd en zelfs notoire reclamanten. De vraag is of hiermee de waterschappen voldoende juridische instrumenten hebben om dit soort dynamieken nu tegen te gaan houden. En of de zaken waarvoor we met zijn allen aan de lat staan ten aanzien van ecologie nu voldoende vaart kunnen hebben. De ecologische verbindingzones, beek- en kreekherstel, beekdalen, de natte natuurparels. Gaat het opschieten op het moment dat er zoveel geprocedeerd kan worden? Gaat er straks vooral veel tijd en geld naar juridische procedures of kunnen we met elkaar doorpakken?

We zijn de gedeputeerde voor het volgende heel erg dankbaar. We hebben de afgelopen dagen hierover achter de schermen wat met elkaar mogen uitwisselen. En we hebben gisteren via de dagmail een toelichting en een memo van onze gedeputeerde mogen krijgen waarin er wat meer uitleg is gegeven. Verheldering, dat zeker. En vooral hebben wij ook wat meer vertrouwen gekregen dat het nu opgelost kan gaan worden tussen de provincie en waterschappen. Toch hechten wij er ook aan dat de gedeputeerde ons iets vertelt over de juridische en praktische uitwerking van wat er nu toch speelt op dit gebied rond deze wijziging, waarom dat verzet en het verschil van mening er zijn. En dan liever niet zozeer in de juridische termen, maar ook echt, voor ons aller begrip, wat betekent dit voor de verbindingzones, waar gaan nou precies die zaken over, waarom is het verzet er en wat we met zijn allen kunnen doen dat we gewoon kunnen doorpakken? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Roijackers. De fractie van Lokaal Brabant, de heer Heijman. Die ziet af van het woord. Dan wil ik de gedeputeerde vragen, indien mogelijk, meteen de beantwoording ter hand te nemen. Dat doet hij. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel, voorzitter. Inderdaad leek het in eerste instantie een juridisch hamerstuk, ook voor mij. Totdat daar inderdaad wat vragen bij gesteld werden door de waterschappen. Met name waterschap Aa en Maas. We hebben erover met hen gesproken, maar er blijft een soort van meningsverschil bestaan. In mijn ogen zijn er twee dingen aan de hand. In maart hebben Gedeputeerde Staten in navolging van de Hoor- en adviescommissie gesteld dat een melding, die wij hebben geaccepteerd, uitgelegd moet worden als een besluit waartegen beroep en bezwaar mogelijk is. Of wij dan vervolgens inhoudelijk het bezwaar wel of niet gegrond verklaren staat daar los van. Maar op dat moment heeft dit college ervoor gekozen dat meldingen gezien moeten worden als besluiten waartegen beroep en bezwaar openstaat. Dat is wat het waterschap voor probleem ziet, met name bij notoire klagers. Nou is het niet mijn opgave om het waterschap te behoeden voor notoire klagers. Daar staan ze zelf voor aan de lat. Ik denk ook niet dat we dat moeten doen met juridische trucjes. Maar vooral denk ik dat deze wijziging, die we nu voorstellen, daar niks mee te maken heeft. Wat we nu voorstellen is dat iemand die een melding indient, met name voor een ontgroning bij een ecologische verbingszone, dat we daaraan een aantal voorwaarden kunnen verbinden. Concreet een drietal: wanneer begint u op zijn vroegst, wanneer eindigt u op zijn laatst en hoe lang duurt het werk? Als het waterschap dat vanzelf in haar melding opneemt, wat me vrij normaal lijkt, dan is er helemaal niets aan de hand. Toetst ze dat niet, dan vragen wij erom. En daarvoor is deze wijziging nodig. En waarom willen we dat weten? Omdat we anders de omgevingsdienst niet kunnen vragen om toezicht op die werken te houden.

Het meningsverschil zit hem hierin dat het waterschap blijkbaar van mening is dat op het moment dat wij deze wijziging aannemen, wij voorwaarden mogen verbinden aan meldingen en daardoor meldingen vatbaar worden voor beroep en bezwaar. Volgens ons is dat niet het geval. Maar ik zal inderdaad snel met het waterschap in overleg gaan en u daarover binnen twee weken rapporteren. Tegelijk moet u weten dat, bij wijze van proefproces, het waterschap ook bezwaar heeft aangetekend tegen het feit dat wij een melding als besluit hebben geaccepteerd. Daarover heeft een voorzieningenrechter in eerste instantie geoordeeld dat wij dat fout zouden hebben gedaan. Dat gaat nu verder in de rechtsgang. En uiteindelijk zal die bij de Raad van State terecht komen, die duidelijkheid geeft over hoe we de al lang bestaande wet die hierover gaat, moeten interpreteren. Is een melding überhaupt vatbaar voor beroep en bezwaar? Uiteindelijk zal de Raad van State daar een uitspraak over doen. Die weten we niet over twee weken, als we over deze zaak moeten stemmen. Dus wat ik u over twee weken verder kan rapporteren, is onze mening, die van het waterschap en of we verder tot elkaar zijn gekomen. De definitieve afhechting van wat dit allemaal betekent gebeurt door de Raad van State ver na de stemming over dit voorstel. Mocht u over twee weken nog steeds van mening zijn dat u er daarom niet over zou kunnen stemmen, dan hoor ik dan wel wat u daarmee wilt gaan doen. Maar dat is dus de beperking die ik meegeef over wat ik terug kan rapporteren. Dat gaat alleen over wat wij en het waterschap vinden en of we al dan niet dichterbij elkaar komen. Die toezegging doe ik u graag.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik zou het zo kunnen doen dat ik de beraadslaging dan dus ook nu niet sluit en even de mogelijkheid geef om die kort voort te zetten op 24 juni. Als ik de beraadslaging nu sluit kan ik het voorstel alleen maar in stemming brengen, zoals het nu voorligt. Als ik goed beluisterd heb, is er behoefte om nog even op een paar punten wat preciezer te zijn om vervolgens echt te kunnen stemmen. Als u met dat voorstel akkoord bent, kunnen we het denk ik nu ook hierbij laten, tenzij er nog dringende behoefte is aan een tweede termijn. Dat ga ik even ordelijk doen.

Even in de volgorde, mijnheer Van Hattem, als u mij toestaat. De heer Kouthoofd nog behoefte? Het CDA, de heer Braspenning?

De heer **Braspenning** (CDA): Ja, voorzitter, dat voorstel lijkt me prima. Ik had eigenlijk nog een inhoudelijke vraag over archeologie gesteld. In alle juridische hectiek is de gedeputeerde daaraan niet toegekomen.

De **voorzitter**: Die ligt nog even begraven, maar die komt zo terug. De fractie van de SP? Nee. De PVV? De heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Heel kort, voorzitter, een verzoek. Gisteravond zijn ons de nota's pas verstrekt met de stukken daarin over deze discussie met de waterschappen. De brief daarbij van de Noord-Brabantse Waterschapsbond zat er niet bij. Het verzoek is om die alsnog toe te voegen bij de stukken over twee weken.

De **voorzitter**: De fractie van D66 nog behoefte? Nee. De PvdA? GroenLinks? Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Dank u wel, voorzitter. Het is een goede uitleg van de gedeputeerde, waarvoor dank. Het is een goed voorstel voor de procedure.

Ik heb twee vragen. Een vraag van mij was nog onbeantwoord gebleven. Die ging over wat er nu speelt, zodat steeds al die zaken gaan. Kan er in algemene zin iets over gezegd worden wat er nou steeds zo juridisch losgewoeld wordt daar in het gebied, dat er zoveel zaken spelen?

En ten tweede een vraag rondom dit soort juridisch-technische Statenmededelingen en -voorstellen. Pas vrij laat in het proces werd ons als Statenleden duidelijk dat hier ook inhoudelijk het nodige speelt. De memo van gisteren was heel verhelderend en goed. Kunnen we in het vervolg misschien een combinatie krijgen van een technisch-juridisch stuk en misschien iets van een verduidelijking ten aanzien van inhoud en politiek? Dank.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Roijackers. Een van de andere fracties nog? Lokaal Brabant ook niet. Dan wil ik de gedeputeerde vragen inzake de gevraagde nadere toezending van stukken en nog een enkele vraag de beantwoording ter hand te nemen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel. De brief van de Noord-Brabantse Waterschapsbond is volgens mij openbaar. Dus die kunnen we jullie gewoon doen toekomen.

Archeologische waarden. Volgens mij werkt het zo dat je wel een melding kunt doen van ontgroningen en dat je pas als je gaat graven, ziet of daar ook archeologische waarden gevonden worden. En dat op dat moment gewoon het verdrag geldt, zoals dat altijd geldt bij het vermoeden van archeologische waarden. Dan gaat, meen ik, het Verdrag van Dublin in werking. En dat gaat dus buiten dit om. Op het moment dat er sprake is van archeologie, dan gaat de hele trits die daarmee samenhangt in werking.

De vraag van GroenLinks begrijp ik denk ik niet helemaal. Volgens mij spelen er niet zo heel veel juridisch-problematische zaken of verzet tegen ontgroningen. Er zullen ongetwijfeld enkele notoire klagers in een gebied zitten, die overal bezwaar tegen maken, maar dat is nauwelijks inhoudelijk te duiden. We hebben dit voorstel eigenlijk vooral gedaan om zaken te versnellen. Met name bij de aanleg van evz's en retentievoorzieningen voor infrastructurele werken is dat allemaal in handen van zulke professionele partijen, die precies weten wat wel en niet kan, zodat wat ons betreft een melding volstaat en niet een hele procedure doorlopen moet worden en je daarmee het risico loopt, zoals we onlangs zagen ik meen bij de N279, dat we de aanleg van een afslag zouden moeten stilleggen, omdat een vergunningsprocedure

rond de retentievoorziening te laat was ingediend, terwijl die inhoudelijk eigenlijk weinig om het lijf heeft. Dat was de aanleiding om hiermee te beginnen.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers interruptie.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, ik bedoelde met mijn vraag ook vooral niet in detail te gaan treden, maar de gedeputeerde dwingt mij nu wel een beetje. Ik weet dat een van de waterschappen stelt dat er heel veel leergeld betaald is in het project 'Dynamisch Beekdal'. Er is dus daar heel wat aan de hand geweest, dus we zijn bang dat er nu weer heel wat aan de hand gaat zijn. Heeft de gedeputeerde enig idee waar daarmee op bedoeld zal worden?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja. Je hebt mensen die zich tot op het einde willen verzetten tegen welk project dan ook. Ze zullen alle rechtsmiddelen daartoe aangrijpen. En bij een beekdal, als daar een natte evz moet worden aangelegd en ontgrond moet worden, dan is de ontgrondingsvergunning een van de dingen waartegen je je kunt verzetten. En dat gebeurt dus. Maar of dat nou een reden is om zo in te grijpen, zoals wij de Wet bestuursrecht interpreteren, namelijk dat het accepteren van een melding wel degelijk rechtsgevolgen heeft en dat die daarom openstaat voor beroep en bezwaar. En dat is een principieel, bijna rechtsfilosofisch standpunt. Dat staat ook helemaal los van zaken rond ontgroning. Daarom hebben wij dat standpunt ingenomen en is dat volgens mij ook verdedigbaar. Maar dat staat dus echt helemaal los van de hoeveelheid verzet die er bij bepaalde projecten wordt gepleegd.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Om het beeld toch helemaal scherp te krijgen, zijn het gemeenten, bedrijven of particulieren die zich verweren?

De **voorzitter**: De vraag is helder. De gedeputeerde tot slot.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee. Dat zou ik zo niet weten. Die beklagen zich natuurlijk bij het waterschap en niet zozeer bij ons. Maar als ik dan toch in gesprek ben met het waterschap zal ik deze vraag daar neerleggen.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik zal, conform mijn eerdere voorstel, met uw welnemen nu de beraadslaging niet sluiten, zodat er nog mogelijkheid bestaat, kort voor de stemming, eventuele latere informatie te verwerken. Ik verzoek overigens de gedeputeerde zo helder en tijdig mogelijk als het enigszins kan die informatie te verstrekken, zodat u zich dan goed op die stemming kunt voorbereiden.

Besprekstukken inclusief stemming

34/16 Programma bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief de governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds

De **voorzitter**: Vandaag is er één bespreekstuk waarover we ook gaan stemmen, het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief governancestructuur en beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds. Aan de orde is nu het Statenvoorstel, dat eerder op een informatiebijeenkomst op de Statendag van 13 mei is behandeld en een uitvoerige themavergadering heeft gekend op 20 mei. Dus ik wil u vragen kort en krachtig uw bijdragen in dit finale debat over dit onderwerp nu te berde te brengen. En we beginnen met de fractie van de VVD. Mevrouw Otters heeft het woord.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Gisteravond was ik bij het concert van Guus Meeuwis. En dit is het elfde jaar dat Guus, ereburger van Brabant, in het Philips Stadion in Eindhoven optrad, in ieder geval optreedt dezer dagen. En wat heeft dit nou met het agendapunt te maken? Niet veel, maar ik heb wel de aandacht.

Van de andere kant, als er een groots evenement georganiseerd wordt dat een enorme exposure heeft voor een stad, dan moet zo'n stad wel bereikbaar zijn. Ik was op dat concert samen met iemand uit Ulvenhout en allebei hadden we van tevoren even gecheckt welke route nou het handigst zou zijn om naar Eindhoven te komen, vooral dus met het oog op de files. Even op internet kijken, staan er files? Zo ja, dan kijken we even of de treinen wel rijden. Dat is wel zo slim en wel zo smart. Want ja, in Brabant slapen we niet, in Brabant brandt het licht. De VVD is trots op onze provincie die koploper is op het gebied van ITS. We hebben slimme kennisinstellingen. Zo zijn onlangs enkele Statenleden samen op werkbezoek gegaan naar de Automotive Campus in Helmond. En ik heb het in de themavergadering ook al gezegd: het is een voorrecht dat de slimste weg van Rotterdam naar Wenen door Brabant loopt. En officieel heet deze weg de ITS-corridor. Maar wij noemen hem vanzelfsprekend de Brabantcorridor. En dat biedt zoveel kansen voor kennisinstellingen, bedrijven die daarop kunnen inhaken. Want juist die innovatie kan zorgen voor de economische meerwaarde van Brabant. Het wordt daardoor niet alleen slimmer, maar ook schoner en verkeersveiliger. Maar bovenal is bereikbaarheid voor de VVD het grootste speerpunt. Smart mobility is leuk, maar het is de en-en-situatie. Zonder goede infrastructuur geen smart mobility.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dank u, voorzitter. U zegt: bereikbaarheid is voor de VVD het grootste speerpunt. Kan het zijn dat u zich zo verschrikkelijk schaamt voor wat u in het regeerakkoord heeft gezet dat zelfs het hele VVD-verkiezingsprogramma van de site is gewist? Want dat kunnen we nergens meer vinden. Daar staat onder meer in dat er een Ruit gerealiseerd moet worden, dat we met 100 km per uur over de N65 moeten rijden. Niets is meer te vinden. Mijn vraag is of u als VVD zijnde echt trots bent op wat er nu op papier staat en kijkend naar het VVD-verkiezingsprogramma waarvan we gelukkig nog een hardcopy van hadden.

De **voorzitter**: Ja. De vraag is helder. Kort en krachtig, mijnheer Van den Berg. Mevrouw Otters.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Dank u wel. Dan zal ik u even herinneren aan een motie uit 2014, die in de Kamer is aangenomen, waarbij de PVV tegen de Ruit bij de Rondweg van Eindhoven heeft gestemd. Dus als u mij nu gaat verwijten dat die Ruit daardoor niet doorgaat, het is ook uw eigen ding. Ja, we zijn nog steeds voor bereikbaarheid en daarover zijn wij vandaag hier aan het praten.

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Die stem heeft ervoor gezorgd dat het geld godzijdank in Brabant is gebleven. De PVV zal er alles aan doen om de schade, die u als VVD op dit moment aanricht, in een nieuwe periode te herstellen.

De **voorzitter**: Mevrouw Otters. Vervolgt u uw betoog.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Jammer. Ik wilde eigenlijk nog zeggen dat het bijzonder jammer is dat juist de PVV in 2012 van tafel wegliep, waardoor er nieuwe verkiezingen waren en wij anders meer asfalt hadden kunnen realiseren als u was blijven zitten in de coalitie in Den Haag.

De **voorzitter**: Nee nee. Ik vind het allemaal fantastisch, maar we gaan hier spreken over het voorliggende voorstel. Mevrouw Otters heeft het woord.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik snap dat we het over dit voorstel hebben. We moeten het over het provinciale beleid hebben.

De **voorzitter**: Juist. Daarom gaan we het hierover hebben. En niet over de parlementaire geschiedenis van Nederland. Mevrouw Otters heeft het woord.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Mijn excuses dat ik even van de weg af ging. Ik zei: zonder goede infrastructuur geen smart mobility. En infrastructuur is meer dan alleen het storten van de weg, het betreft ook slim asfalt, zoals de matrixborden, verkeerslichten of een extra rijstrook voor platooning van vrachtwagens. Of wat mijn collega Portheine onlangs opperde: een busbaan inzetten voor elektrische auto's. Dat is slim asfalt. Veel nieuwe auto's zijn tegenwoordig reeds voorzien van adaptieve cruise control en andere innovatieve snufjes. Ik noem ze de nieuwe generatie auto's. Maar gemiddeld doet een Nederlander achttien jaar met een auto. Dus we moeten rekening houden met de nieuwste auto's, maar ook met oude generatie auto's. En aangezien we beide moeten bedienen, moet er dus ook aandacht zijn voor infrastructuur.

De VVD vindt het van belang dat een automobilist veilig en zo snel mogelijk van A naar B kan gaan. Het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland haakt hier goed op in en er zijn vele stappen gezet. Laten we wel wezen, voordat wij allen hier aanwezig aan deze Statenperiode begonnen hadden we 0% wat betreft de bereikbaarheid in Brabant. Maar nu zijn we met de gedane efforts van het afgelopen jaar al op 80%. Maar het werk is nog niet af. De A67, de A2 – ik noem hem even – Limburg-Noord, de A58 op een tweetal trajecten, het zit letterlijk in de pijplijn. Maar de gewenste verbredingen zijn nog niet morgen gerealiseerd. Maar realistisch zijn we allemaal hier in de Staten. En we hebben de klare woorden van de ambtenaar van het ministerie van I&M duidelijk gehoord: de aanpak van de A67 en A58 kunnen niet sneller dan nu zijn gepland. En ook wij hadden het liever sneller gehad en waarderen de gedane inspanningen de afgelopen maanden door velen in onze regio.

Desalniettemin willen wij de gedeputeerde blijven vragen te blijven lobbyen voor mobiliteit en de bereikbaarheid en de doorstroom in het verkeer als prioriteit te blijven zien. Een voorbeeld. De deelopgave A2 Weert-Noord en Eindhoven, daar ligt een MIRT-onderzoek, ITS, smart mobility en verbreding met een derde rijstrook worden onderzocht. Blijkt nu dat er een door de regio en het Rijk gedragen oplossing is, wat ons betreft dan ook meteen doorpakken.

En hoe mooi de plannen ook zijn, de VVD ziet geen 100% bevredigende oplossing voor de doorstroom van de A58. In november 2015 is bekend geworden dat de files op de A58, tussen Breda en Eindhoven, het bedrijfsleven het meeste kosten. Er ging in dat traject maar liefst 8,4 miljoen euro verloren. Dit was een onderzoek van TNO aangaande alle snelwegen in Nederland. Daar word je even stil van. En nu liggen er

plannen voor een verbreding van de trajecten tussen de knooppunten Galder en Sint-Annabosch en tussen Tilburg en Eindhoven. Er wordt gekeken naar een slimste oplossing tussen Tilburg en Breda. In het bidboek, dat is opgesteld met 141 regionale partners, was in eerste instantie 20 miljoen euro voor het traject Tilburg-Breda geraamd. Mocht nu blijken dat de slimste oplossing van de A58 uiteindelijk toch blijkt te zijn om dit gehele project te voorzien van een extra rijstrook, dan geven wij middels de motie, die ik straks ga indienen mede namens de PvdA, D66 en de SP, de opdracht aan GS die 20 miljoen euro, die in een eerder stadium hieraan was toegekend, in te zetten voor die verbreding in beide richtingen van het traject A58 Sint-Annabosch-Tilburg. Ik wil graag het dictum van die motie even voorlezen.

Motie 9

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 10 juni 2016;

overwegende dat:

- de A58 de B5-steden verbindt en daarmee een belangrijke snelweg voor onze provincie is;
- de A58 deel uitmaakt van het verbidingsnetwerk tussen drie belangrijke economische **regio's**, te weten Amsterdam (mainport Schiphol), Rotterdam (mainport Rijnmond) en Eindhoven (Brainport Zuidoost-Brabant);
- volgens de Economische Wegwijzer 2015 na een onderzoek van TNO op de A58 tussen de knooppunten Galder en Batadorp (in beide richtingen) de grootste economische schade plaatsvond en daardoor op dit traject de duurste file voor het bedrijfsleven in Nederland op de snelwegen is en;
- conform het Bidboek 'Bereikbaarheid Zuid-Nederland, samen, slim, robuust', samengesteld en breed gedragen door 141 regionale partners, bij de financiële verdeling voor de provincie Noord-Brabant 20 miljoen euro geraamd was ten behoeve van de A58 Tilburg-Breda, hetgeen overigens de enige maatregel is die door de regio van voorgestelde cofinanciering was voorzien maar niet tot de voorgestelde afspraak heeft geleid;
- met de minister daarentegen wel afgesproken is dat overheid en marktpartijen medio 2016 gezamenlijk zullen komen met de slimste oplossing voor de A58 traject Tilburg-Breda;

vragen het college:

indien een verbreding van de A58, en wel het traject Tilburg - Knooppunt Sint-Annabosch (in beide richtingen), de slimste oplossing blijkt te zijn, de 20 miljoen euro gereserveerde middelen, zoals opgenomen in voornoemd bidboek, aan te houden, zodat deze verbreding uitgevoerd kan worden;

en gaan over tot de orde van de dag.

VVD: Suzanne Otters-Bruijnen

D66: Suat Kutlu

PvdA: Stijn Smeulders

SP: Nurretin Altundal

50PLUS: H. Oosterveer"

En zo kan blijken, voorzitter, in het zuiden vol zon, daar slapen de mensen niet, want daar brandt nog licht.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja, geweldig, voorzitter. Wij hebben er ook een motie over. En wij hebben eerder van de gedeputeerde begrepen dat het leggen van dat stukje asfalt daar 240 miljoen euro

zou moeten kosten volgens de officiële boeken. Volgens ons is dat waarschijnlijk ongeveer 30 miljoen euro.

De **voorzitter**: Uw vraag is?

De heer **Van den Berg** (PVV): De vraag aan de indieners is de volgende. Als het nou ietsje duurder is, 10 miljoen euro duurder dan die 20 miljoen euro, wat gaat u dan doen? Toch met zo'n spitsstrook aan de gang? Dan moeten we nog eens praten.

De **voorzitter**: Mevrouw Otters. De vraag is duidelijk.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Laten we eerst maar eens even afwachten wat de slimste oplossing is voordat we hierover verder praten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Ja, dank u wel, voorzitter. Er ligt niet alleen een plan voor, maar ook een governancestructuur. En ik wil de VVD-fractie vragen hoe zij haar motie ziet, waarmee zij er nu toch al wat deeltrajectjes uit gaat pikken, tot de governancestructuur die we hier vastleggen, waarin we juist de programmaraad in positie brengen om hier uitspraken over te doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Otters.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Nou, die zien wij zeer positief. Met name dus dat de overheid en marktpartijen hier gezamenlijk naar gaan kijken.

De **voorzitter**: Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Ja, voorzitter. Maar dat betekent toch dat hier vanuit PS allerlei voorstellen gedaan worden. Dat hier eigenlijk dan toch de keuzen gemaakt worden, terwijl we een structuur in het leven roepen dat binnen de programmaraad keuzen worden gemaakt. Durft u nou ook echt uit handen te geven dat we voor de beste oplossing naar de toekomst gaan, of gaan we hier toch weer gedurende het gehele proces als Staten op elk deelonderwerpje moties indienen en proberen een spelletje verplassen te spelen?

De **voorzitter**: De vraag is duidelijk. Mevrouw Otters.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Dat spelletje verplassen ga ik sowieso van u verliezen, want ik ben een vrouw. Maar als u goed naar mijn motie of dictum had geluisterd, dan schrijf ik een bijzin: indien mocht blijken dat de slimste oplossing is de verbreding, dan willen wij gaan voor die verbreding en daar willen we dan die geraamde 20 miljoen euro voor gaan gebruiken die vermeld staat in het bidboek.

De **voorzitter**: De motie wordt ingediend en maakt dan deel uit van de beraadslagingen, maar u heeft het dictum al voorgelezen. De fractie van het CDA dan nu. Mevrouw De Hoon heeft het woord.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voorzitter. De Vlaamse journalist Johan Anthierens heeft eens gezegd: 'Je zit tegenwoordig vaster in het verkeer dan in de gevangenis.' En het is waarschijnlijk heel toevallig dat nou net

de ministers van Justitie en van Verkeer van VVD-huize zijn, maar gelukkig hebben wij hier een VVD-gedeputeerde die Brabant in beweging wil houden.

Voorzitter. Laat het CDA beginnen met grote waardering uit te spreken voor het proces. Laten we vooropstellen, voorzitter, de bereikbaarheid van Zuid-Nederland is belangrijk voor ons allemaal. Want het is dichtbij over bereikbaarheid voor heel Brabant, degelijk over het geld en transparantie en duidelijk voor de Brabanders. En zoals u van ons gewend bent, komen wij met een uiteenzetting van de begrippen dichtbij, duidelijk en degelijk.

Dichtbij. Het college wil de bereikbaarheid van Zuid-Nederland verbeteren door versneld knooppunten op te lossen met als doel de economie en het vestigingsklimaat in Noord-Brabant te versterken. Een goed streven, waar het CDA volledig achter staat. Wel vindt de CDA-fractie het jammer dat dit doel op zich maar beperkt is tot Midden- en Oost-Brabant. Alsof er in West-Brabant geen problemen zijn. Uit onderzoek begin dit jaar is gebleken dat de A58 ter hoogte van knooppunt De Stok het gevaarlijkste stukje snelweg van Nederland is. En ook knooppunt Zoomland, A58/A4, kennen we vanuit de fileberichten. Ook de verkeershinder en filevorming op de A58 ter hoogte van Etten-Leur is een steeds terugkerend probleem. Niet alleen West-Brabantse gemeenten roepen al jaren om een adequate aanpak, maar ook bijvoorbeeld de Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging. De West-Brabantse economie heeft nogal een flinke klap gehad door verlies van werkgelegenheid. Dus als het college echt het doel heeft om de knelpunten op te lossen, om hiermee de economie en het vestigingsklimaat te versterken, gaat de gedeputeerde hiermee dan aan de slag? En erkent het college de problemen bij de A58 vanaf Breda richting Bergen op Zoom?

De **voorzitter**: Interruptie Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u een hartverwarmend verhaal houden voor West-Brabant. Mijn fractie heeft ook veel gevoel voor West-Brabant, dus dat is in principe goed. Ik heb er echter wel een vraag bij. U zegt: in West-Brabant moet geïnvesteerd worden in infrastructuur. Dat moet het Rijk doen neem ik aan, maar ook de provincie, want u staat hiervoor toch in een Statenvergadering te pleiten.

De **voorzitter**: En uw vraag is?

De heer **Smeulders** (PvdA): Daar kom ik nu toe, voorzitter. Mijn vraag is namelijk of u het met mij eens bent dat het eigenlijk het belangrijkste is of het zinvol is om daar te investeren. Want u zegt: we moeten investeren. Maar is daar wel noodzaak toe?

De **voorzitter**: Mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Ik begon mijn stuk door te vertellen dat het hier om het gevaarlijkste stukje snelweg van Nederland gaat. Dus ik weet niet hoeveel u nog meer wilt weten.

De **voorzitter**: Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja. Nog meer, want dit gaat volgens u over het gevaarlijkste stukje snelweg in Nederland. Maar u zegt eigenlijk dat er in heel West-Brabant grote problemen zijn die opgelost moeten worden.

De **voorzitter**: Mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Wij onderschrijven de ambitie van dit college om alle knelpunten in Brabant heel voortvarend op te lossen en we helpen daarin mee te denken.

Nemen wij, collega's, als de Staten van Noord-Brabant ook de verantwoordelijkheid om heel Brabant te vertegenwoordigen? Dus inclusief West-Brabant. Voorzitter. Het CDA stelt voor om ook de knelpunten in West-Brabant op te nemen in dit programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland.

Bij degelijk heeft het CDA drie punten die over de besturing van dit programma gaan. Namelijk de planning en control, lobby met Limburg en een principiële punt over de transparantie van zo'n groot project. En ik start met het geld. U stelt voor de benodigde middelen te halen uit het SIF, het Spaar en Infra Fonds. Kunt u toelichten hoe dat precies zit? Die toelichting hadden wij namelijk al verwacht te hebben gehad deze afgelopen week na uw toezegging in de themavergadering.

De Rekenkamer West-Brabant heeft een paar jaar geleden onderzoek gedaan naar sturing van grote projecten en volgens mij ook in Roosendaal. Hierbij kwam zij met goede en nuttige aanbevelingen. Aanbevelingen die ook voor de provincie zeker van toepassing kunnen zijn. Een van de aanbevelingen van de Rekenkamer was om de projecten een vast onderdeel te laten vormen van de planning- en controlcyclus in de vorm van een projectenparagraaf. Hierbij kan er veel aandacht besteed worden aan informatievoorziening en de leesbaarheid. Ziet de gedeputeerde ook dat een projectenparagraaf bij bijvoorbeeld de begroting de Staten kan ondersteunen in onze controlerende rol? En kan de gedeputeerde toezeggen dat het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland onderdeel gaat uitmaken van de P&C-cyclus?

Dan onze zuidelijke buren, Limburg. Het CDA mist draagvlak en daadkracht. En we hadden liever gezien dat de provincies Limburg en Brabant krachtiger samen hadden opgetrokken. We zijn blij met 5 miljoen euro van Limburg, maar hadden graag een betere onderhandeling vanuit Brabant gezien. De 5 miljoen euro die Limburg toevoegt aan dit plan staat niet in verhouding vergeleken met de infrastructurele winst die zij mede behalen. En voor de toekomst zou het CDA deze bijdrage groter willen zien.

De **voorzitter**: Interruptie Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Nu sta ik hier alweer en dat heeft als reden dat u toch wel algemene uitspraken doet. Er moet meer bijdrage uit Limburg komen, want zij hebben er ook wat aan. U geeft niet helemaal duidelijk aan waarom Limburg dat dan zou moeten doen. Kunt u dat uitleggen?

De **voorzitter**: De vraag is duidelijk. Mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): In de plannen staat heel duidelijk opgenomen dat de A2 een rol speelt. In die zin heeft Limburg er ook baat bij. Zij haakt aan op de slimste snelweg van Rotterdam naar Wenen. En wij hadden gedacht en verwacht dat die lobby iets groter zou zijn en de bijdrage iets enthousiaster, zowel in gelden als in steun.

De **voorzitter**: Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Naar de A2 loopt nu onderzoek. Limburg doet daar gewoon volop aan mee. Ook de Limburgse gemeenten die daarbij betrokken zijn. Er is nog geen inhoudelijk programma en dus ook nog geen financiering voor geregeld. Wat bedoelt u nou eigenlijk?

De **voorzitter**: Mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Ik bedoel precies wat ik zeg. Wij hadden daar gewoon meer van verwacht en wij denken ook dat daar met betere onderhandeling en betere gesprekken meer uit te halen valt. Dus wij zijn heel benieuwd naar het antwoord van de gedeputeerde.

De **voorzitter**: Mevrouw Otters.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Mevrouw De Hoon. Ik had een kleine vraag, want u zegt dat u de samenwerking met Limburg mist en de daadkracht en het draagvlak. Maar u bent het toch wel met mij eens dat het bidbook is samengesteld met 141 partners? Maar dat zijn toch ook partners uit Limburg?

De **voorzitter**: Mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Dat bestaat zeker uit partners uit Limburg. Dus daarom hadden wij de bijdrage ook groter verwacht.

De **voorzitter**: Vervolgt u uw betoog.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Dank je. Dus de vraag aan de gedeputeerde is of hij dat ook zo ziet.

Dan een principieel punt, namelijk de transparantie van dit grote project. Het CDA wil het volgende opmerken. Grote projecten hebben vaak een doorlooptijd van twaalf tot twintig jaar. Dat zijn drie tot vijf Statenperioden. In de praktijk houdt dat in drie tot vijf Provinciale Staten in verschillende samenstelling en met hun eigen kaderstellende en controlerende rol. Waar wij naar zoeken is transparantie in dit grote proces en de gedeputeerde ook, want hij heeft beloofd de Staten twee keer per jaar te informeren. Wij willen de gedeputeerde verder helpen om te zorgen voor transparantie in dit dossier. Ook over deze Statenperiode heen. En daarom vraagt het CDA de gedeputeerde om het volgende mee te nemen: dat aan het einde van een Statenperiode er een glashelder overzicht komt met de stand van zaken tot dat moment. De zittende Staten kunnen dan nog over het project tot dan toe geïnformeerd worden en hun oordeel erover geven. Bijkomend voordeel is dat de nieuwe Staten meteen van start kunnen gaan met een overzichtelijk en transparant document voor de volgende vier jaar. Daarin wil het CDA ook een verkeersmonitor zien. Met een dergelijke verkeersmonitor wordt bekeken wat de eventuele verschuivingen in het verkeersbeeld zijn en welke knelpunten mogelijk resteren binnen de verschillende regio's. Op deze wijze kunnen wij als Staten het gehele traject volgen van een duidelijk begin tot een duidelijk eind.

Voorzitter. Een mooi bruggetje naar duidelijk. Op 1 juni zou de regio samen met u met een voorstel komen voor de ontsluiting van deze regio: het akkoord voor de bereikbaarheid Zuidoost-Brabant. En wij zijn erg nieuwsgierig of u hier ook gas heeft kunnen geven. En kunt u ons bijpraten over de meest recente ontwikkelingen?

Duidelijkheid hoort ook bij smart mobility. Smart mobility is waarschijnlijk het toverwoord vandaag. De dag van vandaag is gisteren oud nieuws en ontwikkelingen gaan razendsnel, maar het moet wel te snappen zijn. Het CDA ziet grote tegenstrijdigheid over het gebruik van de smartphone in het verkeer. De rijksoverheid verbiedt telefoons en geeft boetes. En de provincie Brabant stimuleert het gebruik van telefoons in de auto. Ben dus alsjeblieft duidelijk tegen onze inwoners. Vertel ze waar het werkelijk om gaat als u het heeft over alert zijn in het verkeer. Nu bereikt u wellicht een averechts effect.

En tot slot, voorzitter, ik kan het niet laten, de 10 miljard euro van het Rijk. Voor 23 juni zal de minister Milieu en Infra besluiten of het MIRT wordt verlengd met twee jaar. Indien dit besluit positief is komt de 10 miljard euro beschikbaar voor de periode 2028-2030. Een paar vragen van ons voor u. Kunt u ons toelichten hoe GS op dit nieuws zullen inspringen? Op welke projecten zult u gaan inzetten? En kunnen wij

uw leven als Staten gemakkelijker maken als een motie u mandaat geeft om slim en robuust toe te happen? Laat maar weten.

Kortom, dichtbij, degelijk en duidelijk. Voorzitter. Wat zou het mooi zijn geweest als de Vlaamse journalist Johan Anthierens nog had geleefd. Dan had hij over een paar jaar vrolijk van België naar Nederland kunnen rijden zonder vast te zitten, net zoals alle andere Brabanders.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw De Hoon voor haar bijdrage. Dan de SP-fractie. Mevrouw Arts heeft het woord.

Mevrouw **Arts** (SP): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het voor de verandering kort houden. Een kleine feestrede van de SP op deze plek is misschien ongewoon, maar wij vinden dat er wel reden voor is. Want toen het stof na de afgelopen gemeenteraads- en provinciale verkiezingen was neergedaald, werd duidelijk dat de Ruit, zoals voorzien in de vorige periode, er niet zou komen. Wel moest er een plan komen om de bestaande knelpunten in Zuid-Nederland op een goede en toekomstbestendige manier aan te pakken en met een bredere focus dan alleen nieuw asfalt. En verder dan alleen de directe omgeving van Eindhoven. De gedeputeerde heeft dit heel goed opgepakt, samen met de regio en een groot aantal andere organisaties. Voor ons ligt nu het raamwerk van de oplossing in lijn met het Bestuursakkoord. En daarom hulde voor allen die eraan meegewerkt hebben dat dit veelomvattende plan in relatief korte tijd op papier heeft kunnen komen. Ik zeg met nadruk 'het raamwerk', want met onze instemming met dit voorstel stemmen we in met acht deelopgaven, waarvan een aantal nog niet verder uitgewerkt is en dus nog uitgewerkt moet worden. Verder stemmen we in met een governancestructuur die een vernieuwende manier van samenwerking met partners mogelijk maakt. En we stemmen in met het beschikbaar stellen van ruim 347 miljoen euro uit het Spaar- en Investeringsfonds.

Mijn fractie is tevreden over de toezegging van de gedeputeerde in de commissievergadering dat hij de Staten tijdig zal informeren over de voortgang en betrekken bij grote afwijkingen van de hier gepresenteerde plannen. Onder andere hebben wij begrepen dat er nog meerdere opties bij Veghel en Zijtaart onderzocht gaan worden en dat er nog duidelijk moet worden wat daar de beste oplossing is.

Het hele programma kent een looptijd van zeker tien jaar en gaat op een vernieuwende manier aan het werk. En mijn fractie hoopt van ganser harte dat ook in Den Haag heel positief over deze plannen beslist zal worden. Tot zover.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Arts voor haar bijdrage. Dan is nu de fractie van de PVV aan de beurt. Het woord is aan de heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dank u, voorzitter. Pracht en praal, de slimste weg van Rotterdam tot Wenen helemaal. Maar we staan in de file tussen Tilburg en Moergestel. En de PVV zou graag zien dat we daar eens heel snel wat gaan oplossen.

Even een stukje geschiedenis voor de kijkers en luisteraars thuis, want hier weten we het allemaal wel. In de vorige periode, bij het aantreden in 2011, lag het volgende in de planning: de aanleg van de Ruit Eindhoven, de vierbaansweg van Ekkersrijt via Aarle-Rixtel achter Helmond langs over de N279, waar je 100 km per uur mocht rijden. Hetzelfde geldt voor de N279, 100 km per uur. De N69 zou komen met 100 km per uur. De toenmalige gedeputeerde dacht dat aan het einde van zijn periode, dat wil zeggen maart vorig jaar, de eerste auto's eroverheen zouden rijden. De schop is nog steeds niet de grond in.

InnovA58 stond in die tijd in de startblokken. En die hoopte rond 2016, 2017 te kunnen starten met de verbreding van de A58 en de aanpak van de A67 bij Leenderheide. En nu is het 2016. We hebben een VVD-minister, we hebben een VVD-gedeputeerde, we hebben een VVD als grootste partij in de Kamer en we hebben een VVD als grootste partij in de Staten van Brabant. En wat kan er nou helemaal misgaan,

behalve dat hun verkiezingsprogramma waarschijnlijk uit schaamte verdwenen is? Nou, het volgende. De Ruit is aan diggelen, keihard ingegooid door de VVD met een bijzondere draai; we gaan 80 km per uur suffen op de N279-Noord op een prachtige vierbaans bijna-snelweg; we gaan 80 km per uur op een N69 rijden waar we met gemak 100 km per uur hadden gekund en de N279-Zuid, de belangrijkste omleidingsroute op het moment dat er wat fout gaat op het hoofdwegennet, gaan we met twee rijstrookjes uitvoeren. Schaamteloos! En wat gebeurde er intussen in Den Haag? InnovA58 zou beginnen, maar helaas kwam Rutte II aan de macht en InnovA58 werd een paar jaar naar achteren geschoven. De A67 is een en al ongelukken en één grote bende. Het werd wegbezuinigd door Rutte II. Gewoon weg.

En dan werden pas geleden met veel tamtam de grootste successen aangekondigd. Er lag een uniek bereikbaarheidsplan voor Zuid-Brabant, dat de aanpak van de A58 versneld wordt. Inderdaad, van 2017 naar 2020, dat noemen we versnellen. Dat je een slimme driehoek hebt Eindhoven-Veghel-Helmond. Geloof me, als er wat gebeurt ergens in die driehoek en het moet allemaal over twee rijstrookjes bij Helmond, dat gaat hem echt niet worden. Werkelijk ongelofelijk.

Allemaal nieuwe dingen in het programma. Nou, ik heb het nog eens nagekeken. Misschien wat innovatieve leukigheidjes links en rechts, maar voor de rest heb ik volstrekt geen nieuw beleid kunnen vinden, ook geen nieuwe plannen, want die heeft de PVV vijf jaar geleden ook allemaal al genoemd. Maar dan komt het mooiste nog. De vorige vergadering, de dorpsmolen van de Brabantse VVD, die op 13 mei dacht dat er kennelijk bij elk dorp een windturbine kan staan, waar er voldoende draagvlak is bij de lokale GroenLinkers. Die heeft nu bedacht dat langs de snelwegen overal windturbines moeten komen. En dan denk je dat dat mooi goedkoop dronken worden is, want je wordt echt kotsmisselijk als je langs die molens rijdt. Rijd maar naar Antwerpen toe. Op de weg letten gaat niet met die dingen hoor ik hier van links. Maar het is niet goedkoop dronken worden, want met dat duurzame schandaal, dat duurzame geld verbranden, gaat 104 miljard euro naar de sodemieter dankzij de VVD, dankzij de heer Nijpels en dankzij de heer Kamp. Alleen de PVV keert zich daartegen, net als de meerderheid van de bevolking, zo bleek uit een onderzoek van NUON, een van de grootste windturbine-exploitanten. Die wil niet zo'n ding binnen een kilometer van zijn huis hebben. En wij willen dat ding ook niet binnen een kilometer van een snelweg, niet binnen een kilometer van een industrieterrein, niet binnen een kilometer van een dorp. Kan me niet schelen, we willen helemaal niet van die zwaar gesubsidieerde ellende hebben. Gewoon stoppen. En dan zien we nu ook vanmorgen weer het volgende in het nieuws. In Klundert, waar niet zo heel veel snelwegen zijn, komt de hele bevolking in opstand tegen die klimaatminaretten. En verschrikkelijk, ze besparen ook nog geen CO₂. Sterker nog, dat gaat omhoog. En wat staat er dan in de krant: 'Als de bewoners van Klundert niet willen, dan kan het nog zijn dat de provincie ze gaat dwingen.' Noem dat maar eens democratie, dames en heren. Het is echt fantastisch. Wij willen dat niet meer.

En de VVD heeft ook bedacht dat je de snelwegverlichting met zonnepanelen kunt bedienen. Want dan kun je de energie opwekken dat ze met zonnepanelen de snelwegverlichting gaan aanzetten. Als je naar de zonkracht kijkt en je zou die energie die ze overdag opwekken in een batterij opslaan, dan krijgen we de volgende situatie: in de winter brandt de verlichting op een beetje goede dag van ongeveer vijf uur tot kwart voor zes. En deze zomer kunt u van de verlichting genieten van elf uur 's avonds tot negen uur 's ochtends. Dat is de situatie. Dat is de smart mobility, waar we het hier over hebben. Echt geweldig. Dus ook die flauwekul, neen.

Voorzitter. Even terug naar de wegen, want daar gaat het hier over. We rijden al decennialang hortend en stotend hopeloos achter de feiten aan. En waar hier nog meer verkenningen moeten starten, had al lang asfalt gelegd moeten zijn. Maar wees gerust, wij gaan voor dit plan stemmen. Ja, daar wordt u stil van. Wij gaan voorstemmen. En dat doen wij, omdat deze plannen onze ambities niet blokkeren. Wij kunnen hierop voortbouwen, al klinkt dat misschien gek. Maar volgend jaar gaat er een grote verandering in Den Haag plaatsvinden en in 2019 gaat er hier in onze volle overtuiging een grote verandering plaatsvinden. En dan kunnen we alsnog de Ruit in Eindhoven voltooien. Daarom ook geen motie nu, want de steun van

de VVD krijgen we toch niet. Dus dat komt dan allemaal vanzelf. Prima, gaan we helemaal doen. We gaan echt Brabant helpen.

We hadden het net over die verlengde MIRT. Dat willen we nu al de gedeputeerde, net als het CDA, meegeven. Er zijn nog wat andere probleempjes. Hooipolder komt niet in de bereikbaarheid Zuid-Nederland voor. Kennelijk is Hooipolder Noord-Nederland, ik weet het niet. Zo'n halfbakken oplossing. Jongens toch, kom op. Er komt hier en bij het Rijk zoveel geld binnen, dat moet toch helemaal ongelijkvloers kunnen.

De N65. We hebben gelukkig een motie van de PVV aangenomen dat daar misschien wat meer kruisingen ongelijkvloers kunnen worden. Laten we dat VVD-programma uitvoeren. Alles ongelijkvloers, 100 km per uur over de N65 en wat ons betreft met behoud van de schitterende lanenstructuur. Zeker doen.

Wat ook moet gebeuren, het CDA stipte dat al aan, is de A58. Het is niet alleen van Breda tot Eindhoven, maar het is ook het stuk tot aan de Zeeuwse grens dat gewoon aangepakt dient te worden, zeker dat levensgevaarlijke knooppunt De Stok.

De A50 van Oss naar Nijmegen is ook een beetje een vergeten probleem. Daar staan elke dag files als gevolg van het verbreden van de A50 in Gelderland. Dat doen ze kennelijk alleen in andere provincies. Maar laten we daar eens inzetten op bijvoorbeeld een spitsstrook. Die zal daar al afdoende zijn. Dat hoeft niet duur te zijn. Het asfalt ligt er, heb ik gezien. En misschien dat dat meegenomen kan worden.

Tot mijn grote vreugde is de A2, van Den Bosch naar Deil, ook een dagelijks pijnpunt, in het MIRT-programma opgenomen. En wat ons betreft mag daar ook wel enige versnelling plaatsvinden, al dan niet via voorfinanciering of wat voor mogelijkheden er zijn.

Dan de innovatieve spitsstrook tussen Tilburg en Breda. Ik zag een motie voorbijkomen.

De **voorzitter**: Mag ik stilte in de zaal alstublieft? Interruptie mevrouw Otters.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Ja, u mag straks op mijn motie ingaan. Ik hoor heel veel trajecten voorbijkomen die ik niet zie staan in het stuk van de deelopgave. Heeft u wel hetzelfde stuk gelezen als ik?

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik heb alle stukken meermaals gelezen. Alle paginatjes. Ik geef even aan wat wij allemaal nog meer willen, want het gaat om de bereikbaarheid van Zuid-Nederland. En niet de bereikbaarheid van Rotterdam naar Wenen, want het zal mij een worst zijn wat er tussen München en Salzburg gebeurt. Ik wil weten wat er tussen Tilburg en Breda gebeurt. Ik wil ook weten wat er bij knooppunt Hooipolder gebeurt en ook wat er bij De Stok en Bergen op Zoom gebeurt. U probeert het VVD-plaatje nog even te redden, maar het is natuurlijk schaamteloos.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Berg, wilt u uw betoog vervolgen? En we kunnen niet het hele land behandelen, daar heeft u gelijk in.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik daag trouwens iedereen uit om dat VVD-verkiezingsprogramma te gaan zoeken. Mijn fractiemedewerker en ik zijn de hele ochtend bezig geweest. Als u het vindt, graag. We hebben nog een hardcopy.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Mijnheer Van den Berg. Vindt u dan dat het geld voor de bereikbaarheid in Zuid-Nederland beschikbaar gesteld moet worden voor knooppunt Hooipolder?

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik heb het over het totaalprogramma. Dat zijn rijks gelden en provinciale gelden. Wat ons betreft hoort inderdaad wat de belastingbetaler in Brabant inlegt, 0,25 miljard euro per jaar, aan de auto- en fietsmobiliteit besteed te worden. Dat is nu nog niet de helft. Nog lang niet de helft. We hebben het toen opgevraagd van 2011 tot 2015. Er is 600 miljoen euro meer betaald dan dat er aan wegen is uitgegeven.

De **voorzitter**: De heer Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Kunt u antwoord geven op mijn vraag?

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik vind dat wij best wel mee kunnen betalen of in ieder geval voor kunnen financieren met Hooipolder. Maar de oplossing die nu gekozen wordt, is halfslachtig. En daar is GroenLinks het volgens mij helemaal mee eens.

De **voorzitter**: Vervolgt u uw betoog, mijnheer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tot mijn grote vreugde een motie van de VVD, geloof ik, om ook naar Tilburg-Breda te kijken, waar je dus echt letterlijk op het aanwezige zandbed in het midden een strook neer kunt gooien. Ik heb het gisteren nog even nagekeken. Gezien de drukte had ik alle tijd om daar te kijken of dat allemaal kon. Ik ben blij met die motie. Ik dien mijn motie 1 toch ook in op dit gebied, omdat het dictum daar net anders is, maar wel redelijk vergelijkbaar. Ik denk dat het signaal heel duidelijk moet zijn richting Den Haag. En ik roep ook iedereen op dat te steunen. Dank daarvoor. Dan komt dat helemaal goed. De PVV vindt daar een innovatieve spitsstrook eigenlijk niet zo zinvol, omdat je dat goedkoop op kunt lossen. Waar dat wel zinvol is, direct aansluitend op dit programma, is het stukje Veldhoven-West, waar de nieuwe N69 gaat aansluiten naar knooppunt De Hogt. Ook dat heb ik in het programma niet terug kunnen vinden en dat is iets waar een nieuwe probleemsetting gaat ontstaan. Dus mijn vraag aan de gedeputeerde is om dat soort stukjes er te proberen aan te plakken of anders in dat nieuwe MIRT-stuk neer te zetten.

Wat op dit moment verder actueel is, is natuurlijk het probleem met die toenemende verkeersdruk door die Belgische tolheffing, waarvoor de PVV vorige week al aandacht heeft gevraagd. Ik heb gisteren nog een kwartier met een Telegraafjournalist aan de lijn gehangen. Vanmorgen stond daarover een groot stuk in De Telegraaf. Ja, het is daar niet te harden. En daarom hebben we ook een motie om daar heel snel borden te zetten om alleen bestemmingsverkeer voor vrachtwagens toe te laten. Had u die motie al eerder gezien? Ja. Zij is Brabantbreed en we hebben haar al een keer of vijf ingediend. Maar we hopen dat die een keer steun gaat verdienen. Want iedereen ziet dat het gewoon erg onveilig en erg onprettig is als er heel veel grote vrachtwagens door een dorpje gaan.

Nou zult u zeggen, de PVV is altijd voor meer, meer en meer asfalt. Nou, dat is in zekere zin waar, waar het nodig is willen we dat. Maar het kan ook hier en daar wat minder, minder, minder. En dan hebben we het bijvoorbeeld bij Helmond over de situatie bij Dierdonk. De VVD heeft besloten dat je daar maar 80 km per uur mag rijden. En dan is er geen enkel technisch probleem om die weg daar op het huidige tracé neer te leggen. Zeker niet met de voertuigtechniek die snel verbetert en de luchtvervuiling, de geluidshinder en de asfalthinder die enorm afnemen. Dus onze vraag aan de Staten is of we een streep door Dierdonk heen

zetten, dan houden we een heel mooi natuurgebied in stand. Dan kunnen we gewoon op het huidige tracé werken. U wilt eerst twee keer een rijstrook. Dat maakt me niet zoveel uit, maar het gaat erom dat Dierdonk er uitgaat.

Een ander verhaal is Zijtaart bij Veghel.

De **voorzitter**: Interruptie Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ja, mijnheer Van den Berg, ik zat met veel interesse naar uw betoog te luisteren. Hoor ik u nu zeggen dat we eigenlijk bij die nieuwe bereikbaarheid overal ook zachter gaan rijden?

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Bij Helmond 80 km per uur, daar heb ik geen bezwaar tegen. Dat is feitelijk door een bebouwde kom heen.

De **voorzitter**: Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Nee, maar in het begin van uw betoog zei u een aantal keer op die weg ...

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja, in de oorspronkelijke plannen in 2011, onder gedeputeerde Van Heugten van uw CDA, zouden we overal zo'n beetje 100 km per uur gaan rijden. Dat klopt, op die nieuwe wegen.

De **voorzitter**: U heeft twee keer geïnterrupteerd. U heeft niet meer het woord. Van den Berg vervolgt zijn betoog.

De heer **Van den Berg** (PVV): Oké. Wij zeggen dus dat Dierdonk niet nodig is en dat gewoon weg te laten. En over Zijtaart heeft de PVV in de commissievergadering wat schetsen uitgedeeld over onze ideeën, hoe we dat geheel ongelijkvloers kunnen oplossen op het huidige tracé. En wij willen eigenlijk de bouwers ook uitdagen om daar met ideeën te komen. Want als Zijtaart niet nodig is en het kan voor enigszins hetzelfde budget, dan lijkt me dat voor de inwoners van Zijtaart een heel prettig idee. Wij zijn ook wel zo reëel dat als dat niet lukt wij toch die omlegging bij Zijtaart nodig gaan hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Berg, komt u tot een afronding.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja. Ik had toch zestien minuten?

De **voorzitter**: Jazeker, en die zijn bijna om.

De heer **Van den Berg** (PVV): Maar goed. Zo ziet u maar, de BMF is niet altijd nodig om extra asfalt aan de kaak te stellen. De PVV ziet dan ook met genoegen dat die bizar zwaar gesubsidieerde en draagvlakloze PvdA/GroenLinks-verlengstuk zijnde milieuclub slechts in een bijzinnetje genoemd wordt.

Die bijrol kan niet klein genoeg zijn, zeg maar het aandeel van de donaties van de begroting van die club. En dan praten we over promillen in plaats van procenten.

Innovatieve oplossingen tot slot. De PVV is dol oplossingen die comfort, gemak, veiligheid en snelheid kunnen verbeteren. En soms kan dat ook door de good old toeritdosering, wat een heel goed middel tegen spookfiles is, door gewoon gelijkmatig invoegen van invoegend verkeer. En daar zien wij mogelijkheden, met name op de A2, de A58 en de A67. En ook daar hebben we een motie voor ingediend.

De **voorzitter**: Interruptie Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Ik wilde u danken voor de complimenten voor GroenLinks.

De **voorzitter**: De microfoon ging spontaan open, zag u dat? Dat is wel heel goed. Mijnheer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik krijg dank van GroenLinks, maar ik weet niet waarvoor. Ik hoor dat graag, misschien vanaf de plaats of zo. Nee. Tot zover, voorzitter, dank u wel.

Motie 1 'Volwaardige 3^e rijstrook Tilburg-Breda'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juni 2016, ter bespreking van het Statenvoorstel 34/16, Programma bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief de governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds;

constaterende:

- dat deze zomer plannen gepresenteerd worden over de invulling van een innovatieve spitsstrook op het traject A58 Tilburg Centrum West – knooppunt Sint-Annabosch (Tilburg-Breda);

overwegende:

- dat er voor het realiseren van een volwaardige 3e rijstrook geen enkel kunstwerk verbouwd hoeft te worden, het zandbed er al ligt en het daarom waarschijnlijk relatief goedkoop deze rijstrook toegevoegd kan worden;

roept het college op:

betrokken partijen een offerte uit te laten brengen voor een volwaardige 3e rijstrook in beide richtingen, naast de offerte voor de in de plannen genoemde innovatieve spitsstrook en met de uitkomst daarvan met de betrokken partijen in overleg te treden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de PVV Noord-Brabant

Harry van den Berg"

Motie 2 'Doorgaand vrachtverkeer uit de dorpen'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juni 2016, ter bespreking van het Statenvoorstel 34/16 Programma bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief de governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds;

constaterende:

- dat zowel de Belgische tolheffing als de dichtslibbende hoofdwegen zorgen voor een toenemend sluipverkeer in vele dorpen en steden;
- dat met name het toenemend aantal vrachtwagens in dorpen zorgt voor problemen op het gebied van veiligheid, geluidsoverlast, trillingen, schade aan wegen en luchtvervuiling;

overwegende:

- dat middels bebording, waarbij alleen vrachtwagen-bestemmingsverkeer wordt toegelaten in de dorpen, op een eenvoudige en goedkope wijze onnodig vrachtverkeer uit de dorpen en steden geweerd kan worden;
- dat handhaving weliswaar lastig kan zijn, maar dit nooit een reden mag zijn om noodzakelijk geachte maatregelen niet te nemen;

roept het college op:

- de vrachtwagensluitproblematiek bij het bereikbaarheidsakkoord te betrekken en waar mogelijk eenvoudige oplossingen snel uit te (laten) voeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de PVV Noord-Brabant

Harry van den Berg"

Motie 3 'Veghel zonder Zijtaart'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juni 2016, ter bespreking governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds;

constaterende:

- dat er een nieuwe weg bij Zijtaart gepland is om de N279 ter hoogte van Veghel te ontlasten;
- dat er veel weerstand onder de bevolking van Zijtaart tegen deze weg is;

overwegende:

- dat er innovatieve alternatieven op het huidige tracé van de N279 zijn, zoals die recent voorgesteld door de PVV;

roept het college op:

- bij de aanbesteding de bidders uit te dagen om ook met een oplossing op / bij het huidige tracé te komen, waarbij de weg bij Zijtaart kan vervallen;
- indien dit onmogelijk of te duur blijkt, kan alsnog voor de 'Zijtaartvariant' gekozen worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de PVV Noord-Brabant

Harry van den Berg"

Motie 4 'Toeritdosering'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juni 2016, ter bespreking governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds;

constaterende:

- dat files vaak ontstaan door onregelmatig invoegend verkeer op een zwaar belaste weg;

overwegende:

- dat toeritdosering kan zorgen voor een gelijkmatiger invoegen en daarmee voor een betere doorstroming;

roept het college op:

- de mogelijkheden van toeritdosering actief onder de aandacht te brengen van betrokken partijen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de PVV Noord-Brabant

Harry van den Berg"

Motie 5 'Innovatieve spitsstrook ook op A67 Veldhoven'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juni 2016, ter bespreking van het Statenvoorstel 34/16 Programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief de governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds;
constaterende:

- dat deze zomer plannen gepresenteerd worden over de invulling van een 'innovatieve spitsstrook' op het traject A58 Tilburg Centrum West - knooppunt Stint-Annabosch (Tilburg-Breda);

overwegende:

- dat op het traject A67 Veldhoven-West (aansluiting nieuwe N69)-knooppunt De Hogt behoefte gaat ontstaan voor ten minste een spitsstrook;
- dat dit traject nog niet is opgenomen in het bereikbaarheidsakkoord;

roept het college op:

- een soortgelijke oplossing te zoeken voor het genoemde traject op de A67 en hierover met de betrokken partijen in overleg te treden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de PVV Noord-Brabant

Harry van den Berg"

Motie 6 'N279 4-baans'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juni 2016, ter bespreking governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds;

constaterende:

- dat alle kunstwerken op de N279-Zuid Asten-Beek en Donk gemaakt worden voor 2x2 rijstroken;

overwegende:

- dat 2x2 rijstroken duidelijk meer capaciteit biedt, hetgeen noodzakelijk is bij calamiteiten op het hoofdwegennet {A67/A2/A50};
- het meteen aanleggen als 2x2 rijstroken normaliter goedkoper is dan later een rijbaan toevoegen;

roept het college op:

- de planning van de N279 tussen Beek en Donk en A67-Asten te dimensioneren op 2x2 rijstroken in plaats van 2x1 rijstrook;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de PVV Noord-Brabant

Harry van den Berg"

Motie 7 'Geen omleiding Dierdonk'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juni 2016, ter bespreking governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds;

constaterende:

- dat 2x2 rijstroken op het huidige tracé van de N279 bij Dierdonk passen indien de maximumsnelheid beperkt blijft tot 80 kilometer per uur;

overwegende:

- dat door snel verbeterende voertuig- en asfalttechniek de geluidsoverlast en luchtvervuiling niet of

nauwelijks nog een issue is, zeker niet over vijf tot tien jaar;

- dat er een mooi gebied bij Dierdonk behouden blijft;
- dat het niet aanleggen van de omleiding aanzienlijke kostenvoordelen geeft;

roept het college op:

- definitief af te zien van de omleiding bij Dierdonk;

en gaat over tot de orde van de dag.
Namens de PVV Noord-Brabant
Harry van den Berg”

De **voorzitter**: Dank, mijnheer Van den Berg. U heeft zeven moties ingediend. Die moties heeft u impliciet toegelicht. Moties 1 tot en met 7 maken deel uit van de beraadslaging en staan al digitaal te uwer beschikking. Ze zijn uitgedeeld.
Ik dank de heer Van den Berg voor zijn bijdrage en geef dan het woord aan de fractie van D66. De heer Kutlu heeft het woord.

De heer **Kutlu** (D66): Dank u wel, voorzitter. D66 is blij dat er na heel veel jaren van heftige discussies ...

De **voorzitter**: Mag ik stilte in de zaal? De heer Kutlu heeft het woord.

De heer **Kutlu** (D66): En wilde plannen – sommigen noemden dat de Ruit – over de aanpak van de knelpunten in het wegennet van Zuid-Nederland eindelijk een realistisch programma is. Volgens onze fractie ligt er nu een goed doordacht en vernieuwend, maar vooral doelgericht plan, dat zoveel mogelijk rekening houdt met alle betrokken partijen in dit traject. Tevens is er volop ruimte voor de toepassing van de nieuwste en vooral de slimste technologische ontwikkelingen om te voorkomen dat er onnodig nieuwe asfaltwegen worden gelegd. Ook onze fractie vindt dat het vergroten van de bereikbaarheid van onze regio zowel binnen als buiten de regio economisch noodzakelijk is. Zonder goed functionerende infrastructuur kan onze economie zich niet sneller ontwikkelen. Daarnaast kan onze regio zijn aantrekkingskracht als een goede woon- en vestigingsplaats voor bedrijven niet behouden en versterken. Tevens vindt onze fractie dat het maatschappelijk rendement van dit programma niet gezocht moet worden in alleen de economische winst voor de regio, maar ook in de kwaliteit van onze gezonde leefomgeving. Deze moet niet worden bedreigd door het steeds toenemende vracht- en autoverkeer. Daarom zal D66 altijd blijven pleiten voor het gebruik van het openbaar vervoer in plaats van de auto en alternatieven voor het vrachtverkeer op de weg.

D66 wil graag alle maatregelen die toegepast zullen worden om de bereikbaarheid van onze wegen te vergroten, gebaseerd laten worden op duurzame oplossingen. Met andere woorden: D66 wil graag voorkomen dat we op een plek knelpunten hebben opgelost, maar over een aantal jaren een paar kilometer verderop met hetzelfde probleem worden geconfronteerd.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dank u, voorzitter. D66 probeert al, ik denk sinds 1966, mensen uit de auto in de bus te krijgen. U staat daar niet alleen in, dat probeert de hele linkerkant van de kamers en de parlementen. Hoe denkt u dat nu wel te gaan realiseren?

De **voorzitter**: De heer Kutlu.

De heer **Kutlu** (D66): Wat wij willen is in ieder geval zorgen dat mensen via het openbaar vervoer beter aansluiting krijgen. Dus op trein en bussen, dat mensen sneller van A naar B kunnen komen. Dat gebeurt nu ook in de regio met de HOV-lijnen en dat soort dingen.

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. Laten we wel zijn, wij zijn voor een efficiënt en goed openbaar vervoer. Maar bent u niet bang dat u juist mensen van de fiets haalt en in de bus zet? Want dat krijg je als je heel goede busverbindingen maakt.

De **voorzitter**: Mijnheer Kutlu.

De heer **Kutlu** (D66): Juist in het plan met HOV en verbindingen tussen trein en openbaar vervoer aansluitend bij de fiets. En dan ook fietsenstallingen bij de treinstations. Dat soort plannen zit al in de regio en die worden ook uitgevoerd.

Over de gekozen governancestructuur is D66 zeer te spreken. Op deze manier willen GS zoveel mogelijk belanghebbende partijen bij dit proces betrekken, zodat er breed draagvlak ontstaat. Tevens wil D66 GS erop attenderen dat er gewaakt moet worden dat dit de versnelde aanpak van de knelpunten niet in de weg gaat staan, waardoor we met zijn allen nog langer in de file komen te staan.

We zijn ook blij dat het de gedeputeerde gelukt is om de financiële reservering, die de minister had toegezegd maar nog niet helemaal had vrijgegeven, volledig voor onze regio te behouden. Dit stelt PS in staat om andere knelpunten, die niet eerder in het plan van aanpak zijn meegenomen, ook aan te pakken. Desondanks gaat het om heel veel geld, maar hoe langer wij wachten met de aanpak van de verkeersknelpunten hoe meer geld we zullen kwijtraken. Dat wetende, voorzitter, kan D66 zich dan ook vinden in de begroting van de uitvoering van dit programma. Tot zover en dank voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Kutlu voor zijn bijdrage. De fractie van de PvdA, de heer Smeulders, heeft nu het woord.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja, dank je wel, voorzitter. Bereikbaarheid is voor de PvdA van ontzettend groot belang. En daarom is het ook ontzettend mooi om te zien dat deze coalitie daar zo fors en voortvarend op inzet. We bespreken nu de deal die eind vorig jaar door onze gedeputeerde met de minister is gesloten over de bereikbaarheid van Zuid-Nederland. Wat misschien nog wel het allermooiste van deze deal is, is dat daar zoveel draagvlak voor is. Het werd daarstraks al gememoreerd, er zijn 130 partijen – nog meer geloof ik zelfs – die hun handtekening daaronder hebben gezet. En in die zin verbaast het mij dan ook dat ik de CDA-fractie hoor zeggen dat er geen draagvlak voor dit verhaal is. Dat vind ik opmerkelijk. En vind ik dat nou erg? Nee, helemaal niet. Want zet de woorden 'infrastructuur', 'draagvlak' en 'CDA' eens achter elkaar, dan zie je één ding, dat er wel wat is veranderd in dit huis. Ik kan dat alleen maar mooi noemen.

De **voorzitter**: Interruptie De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Geen idee. Ik ben ook nieuw.

De heer **Smeulders** (PvdA): Nou, ik niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Smeulders. U krijgt van mij het woord, zoals u weet. Mevrouw De Hoon had het woord.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Bent u het met ons eens dat dit plan voornamelijk nog bestaat uit PM en er nog altijd met de regio Eindhoven geen afspraken gemaakt zijn?

De **voorzitter**: De heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Nee, dat ben ik niet met u eens. Dit plan behelst vooral afspraken die met het Rijk zijn gemaakt. En er zitten hartstikke veel dingen in die heel hard zijn: de A58, voor de A67 is geld gereserveerd en die wordt verbreed buiten de landelijke programma's om; hartstikke knap dat dat nu eindelijk een keer gebeurt. Dus in die zin is het allemaal hard. Voor investeren in smart mobility is geld gereserveerd, dat gaat allemaal gebeuren.

Waarop u doelt, de bereikbaarheid binnen de regio Zuidoost-Brabant, liggen er inderdaad nog geen concrete plannen. Maar dat is helemaal niet erg, want wat er nu gebeurt is dat die gemeenten en andere betrokken partijen in die regio juist aan de bal zijn. En zij krijgen dus nu de gelegenheid om zelf hun wensen aan te geven, waarna wij als provincie – PS, GS – ons daarover kunnen buigen en kijken hoe we daaraan kunnen bijdragen om hun doelen te verwezenlijken.

De **voorzitter**: Mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Dus u bent het met het CDA eens dat we dit jaar nog steeds heel veel werk te doen hebben?

De **voorzitter**: Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Uiteraard. En in die gemeenten wordt heel hard gewerkt. Als het goed is, is er ik geloof deze maand nog een redelijk sluitend bereikbaarheidsakkoord tussen 22 gemeenten. Ik zou het heel knap vinden als dat op zo'n korte termijn lukt. Ik ben er ook heel benieuwd naar wat daar uiteindelijk in staat. En ik ben blij dat deze aanpak wordt gevolgd waarin draagvlak centraal staat.

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja, over draagvlak hebben we het al eerder gehad. U heeft het over die gemeenten. Ik kijk dan naar de bereikbaarheidsproblematiek, zoals die de laatste jaren geldt. Jullie hebben een heel mooie HOV-busbaan tussen Nuenen en Eindhoven aangelegd. Dat gaat allemaal niet helpen om daar de zaak op te lossen. Hoe denkt de PvdA daarover om dat soort dingen aan te pakken?

De **voorzitter**: Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja. Over die busbaan zegt u 'jullie'. Ik zou niet weten wie u met 'jullie' bedoelt. Daar was u ook bij, want u bent ook lid van deze Staten. Dus in die zin klopt 'jullie'. Die HOV-busbaan is aangelegd. U zegt dat die niet gaat helpen. Dat zal nog moeten blijken, want dat ding is er pas en ik weet eerlijk gezegd nog niet eens of daar al snelle bussen overheen rijden. Dus dat zullen we moeten zien. We zien wel dat er op andere plekken in Eindhoven, richting de luchthaven onder andere, met die losliggende busbanen toch wel een groot publiek wordt aangesproken. Dus ik ben er positief over.

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Maar we hebben het over een samenhangend plan: Rijk, provincie, gemeenten, alles doet mee. Maar als de gemeente er een bende van maakt, want we hebben echt een probleem bij de Sterrenlaan Eindhoven-Nuenen. En niemand die bedenkt de situatie terug te draaien. Want daar kun je wel met je HOV-bus een paar keer in het uur overheen rijden, maar de files daar zijn enorm. De luchtvervuiling is daardoor enorm.

De **voorzitter**: En uw vraag was?

De heer **Van den Berg** (PVV): Dus mijn vraag is: ziet u daar ook een bepaalde regiefunctie vanuit hier of vanuit wie? Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Nou, de primaire verantwoordelijkheid voor gemeentelijke wegen ligt bij de gemeenten. Dat lijkt me ook wel van belang om dat zo te houden. En daar kan de lokale volksvertegenwoordiging ook iets van vinden. Als wij nou grote knelpunten constateren vind ik het wel iets voor ons college om dat met de betreffende gemeenten te bespreken. Dus om antwoord op die vraag te geven: ja, dat kan.

De **voorzitter**: Vervolgt u uw betoog, mijnheer Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja, precies. Het college vraagt ons vandaag drie dingen. Ten eerste om in te stemmen met het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland. En op de inhoud van dat programma heb ik drie opmerkingen.

Als het om de A67 gaat verwijs ik toch ook weer naar de CDA-fractie. Zij vindt dat wij op de verlenging van het landelijke infrafonds en dus ook het ophogen van de ambitie in het MIRT-programma nu moeten acteren. Op zich ben ik het daar wel mee eens, alleen vind ik wel dat we daarin zorgvuldig moeten handelen en niet moeten gaan kwartetten met projecten op een vrijdagachternamiddag. Dat lijkt me niet handig. Desalniettemin wordt er van zo'n A67 nu echt werk gemaakt. Er komt een rijstrook bij, dat is hartstikke mooi. Dat is ook noodzakelijk vanwege de verkeersveiligheid en de doorstroming. Het is een reëel knelpunt. Een aandachtspunt is het knooppunt zelf, Leenderheide. Dat is wel iets wat in de toekomst mogelijk aandacht zou moeten krijgen. En daar zit je weer met het feit dat het in die landelijke programma's, dat MIT-programma, geen prioriteit krijgt. En dat blijft toch wel een punt van aandacht.

En dat sluit ook meteen aan op mijn tweede punt, waarover in de commissievergadering ook al het nodige is gezegd. Nadat we het MIRT-programma hebben kunnen openbreken als het gaat om de prioriteit die de A67 heeft gekregen, moeten we ook kijken of we iets kunnen doen met de versnelling die in dat programma kan plaatsvinden. Er wordt gekeken naar een vernieuwing van het MIRT. Dat is erg lastig, want dat programma is ongeveer in beton gegoten. Ik heb het ook gewoon in die commissievergadering gevraagd, waar de medewerker van I&M bij was. 'Fijn dat jullie de MIRT-systematiek loslaten en zijn er nog meer innovaties in mogelijk?' De beste man ontkende dat de MIRT-systematiek is losgelaten. Zo zien ze het niet, ook goed. Waarvan onze fractie een voorstander zou zijn is toch kijken hoe je er via innovaties toch voor kunt zorgen dat je echte knelpunten kunt oplossen en dat je dat sneller kunt doen dan dat het nu mogelijk is. En natuurlijk wel met aandacht voor draagvlak, leefbaarheid en zorgvuldigheid, maar sommige dingen zouden misschien wel sneller kunnen. Dus onze vraag aan de gedeputeerde is: bent u van plan om

binnen dit programma – dat in principe ook innovatief is als het om governance gaat – innovatief te gaan inzetten?

En dan het derde punt als het om de inhoud gaat. Over de N279 is al het nodige gezegd en ik zie ook alweer een motie van de heer Van den Berg liggen. De N279 moet volgens de heer Van den Berg tweebaans worden, het liefst direct. En ik hoor dat ook een aantal gemeenten in de krant roepen, om het zo maar even te zeggen. Wij vinden dat een behoorlijk onrealistische oplossing, zowel van de heer Van den Berg als van die Peelgemeenten. Want in ons Bestuursakkoord staat gewoon dat twee keer eenbaans het uitgangspunt is en daar zit een filosofie achter. Namelijk dat we de doorstroming gaan verbeteren door juist al die stoplichten ervuit te halen waar mensen stilstaan.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Twee keer een zonder stoplichten stroomt beter door dan twee keer twee zonder stoplichten?

De **voorzitter**: Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Nee. Ik zou me kunnen voorstellen dat twee keer twee nog beter doorstroomt. Maar dat is net het probleem, mijnheer Van den Berg. Aan twee keer twee heb je niks op een weg waar niet genoeg auto's rijden om twee rijstroken te maken. En dan kun je die wel maken, maar dan is dat geen rendabele investering. En ik ken de PVV toch ook echt als een partij die heel kritisch is op overheidsuitgaven. U vindt geld van de belastingbetaler heel belangrijk. Wij vinden het belangrijk om investeringen te doen die rendabel zijn. Als je dat doet krijg je ook de kans om nog meer knelpunten in Brabant op te lossen.

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Zoals u weet vinden wij het heel belangrijk dat het onderliggende wegennet onder het hoofdwegennet goed geoutilleerd is. Dus op het moment dat er op de A67 bij Geldrop een ongeluk is, als je met twee rijstroken richting Helmond kunt rijden, dat je dan een deel van het verkeer door de 270 door Helmond kan leiden en een deel van het verkeer op de 279 rechtdoor via Beek en Donk naar de A50 kunt leiden. Daarmee heb je een goed onderliggend wegennet. Daar doelen we op met onze motie. Als er een rijstrook ligt wordt het één grote chaos en gaat iedereen sluipen door dorpen heen. U weet hoeveel problemen er zijn op die A67 en die zijn ook niet van vandaag op morgen opgelost.

De **voorzitter**: Goed. Het punt is wel duidelijk. De heer Smeulders kan zijn betoog vervolgen.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja. Want het was ook geen vraag, voorzitter. Het was een opmerking. Het tweede punt dat het college ons vraagt is in te stemmen met die governancestructuur. En de SP-fractie heeft er net ook al kort aan gerefereerd. GS krijgen een bestuursopdracht en PS controleren of het minimaal afgesproken resultaat binnen die opdracht wordt bereikt. Echter, wanneer GS fundamenteel van die opdracht afwijken of er dilemma's ontstaan, waarbij het toch verstandig is om voor draagvlak te zorgen, dan zullen GS met PS in gesprek gaan. Daar zit natuurlijk een spanningsveld. We hebben daarover in de themavergadering gesproken. Wij hebben toen uitgesproken dat het inderdaad verstandig zou zijn dat GS PS consulteren als er afwijkingen zijn en kijken of we allemaal op één lijn zitten. en dat vergt vertrouwen in

elkaar om ook ruimte te geven. Maar goed, onze fractie heeft dat vertrouwen in de gedeputeerde. En wij vinden dit een uitstekende manier van werken.

Dan het derde punt, voorzitter. Instemmen met het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland en opdracht geven voor de realisatie van de deelopgaven plus de financiering daarvoor. Wij vinden dat uitstekend om nu in te stemmen met de maatregelen waar de provincie voor aan de lat staat. Ik heb eerder geluiden van fracties gehoord die het nogal wat vonden om nu als PS de teugels meteen los te laten en GS te laten beschikken over een heel groot programmabudget. Wij geven ook die ruimte in het voorstel. Dat klopt. Aan de andere kant zou ik tegen de fracties willen zeggen, die die gedachte hebben dat we er als PS altijd zelf bij zijn om bij te sturen. Dat kan bijvoorbeeld tijdens een coalitievorming, maar ook gewoon op het moment dat daar noodzaak toe is. Dus in die zin kunnen wij deze aanpak volledig steunen.

Om af te sluiten, voorzitter, zijn wij vooral voorstander van zo snel mogelijke uitvoering van alle maatregelen en de afspraken die zijn gemaakt in het Bestuursakkoord. De bereikbaarheid van de regio moet echt snel verbeterd worden. Dus wij wensen de gedeputeerde daarmee veel succes en zeggen: gas op de plank.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Smeulders. Dan is nu de fractie van GroenLinks aan de beurt. De heer Smeets heeft het woord.

De heer **Smeets** (GL): Dank u, voorzitter, voor het lenen van een pasje. Collega's, het is half vier, vier uur. Stel dat we vanmiddag het onderwerp op de agenda zouden hebben staan dat we 350 miljoen euro zouden investeren in de voedselbanken in Brabant. Dat zou een mooi onderwerp kunnen zijn.

Voorzitter. Meer groene en heldere grip op 374 miljoen euro investeren in de bereikbaarheid van Zuid-Nederland. Allereerst de complimenten voor de snelheid en doortastendheid van de VVD-gedeputeerde mobiliteit, die erin is geslaagd om in november 2015 met draagvlak van de regio en heel veel partners een rapport over bereikbaarheid van Zuid-Nederland 'Samen slim robuust' aan de minister van I&M aan te bieden en daar ook afspraken over te maken. De fractie van GroenLinks gaat ervan uit dat hij, zeker na vandaag, deze snelheid en doortastendheid ook zal tonen bij het programma 'Fiets in de versnelling 3.0.'

Voorzitter. De fractie van GroenLinks heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel. De eerste gaat over duurzaamheid, natuur, leefbaarheid, minder milieuhinder en geluidsoverlast in het kader van onze taakstellende rol. De tweede over onze controlerende taak en de derde, een meer fundamenteel punt over het budgetrecht van Provinciale Staten.

De unieke combinatie van de stad en platteland in Brabant vraagt om een zorgvuldige afweging van economische belangen en belangen van natuur en leefbaarheid in onze provincie. De toestand van de Brabantse natuur is zeer broos. Bij het project InnovA58 zijn er al zaken als energieneutraliteit en duurzaamheid in de planvorming opgenomen. Op welke wijze wil de gedeputeerde deze lijn doortrekken naar andere projecten of de genoemde deelopgaven? En verder, op welke wijze worden burgers betrokken bij de planvorming, ook op het gebied van de leefbaarheid? En zou het te overwegen zijn om een representatief burgerpanel te organiseren per deelopgave?

Voorzitter. Het is al aangehaald, we gaan hier beslissen over een groot programma met een doorlooptijd van tien jaar. Een aantal collega's heeft dat al vermeld. Het is een forse investering in een onzekere toekomst. Het gaat om innovatie en bij innovatie kan het ook wel eens misgaan. In feite staan we dus nu voor een heel belangrijke keuze, waarin we heel veel ruimte geven aan GS en de vraag is hoe we daarmee omgaan. Kan de gedeputeerde toezeggen dat Provinciale Staten bijvoorbeeld tijdig, per kwartaal, schriftelijk worden geïnformeerd over de voortgang van het programma? Kan de gedeputeerde toezeggen dat voor het eind van deze Statenperiode een tussentijdse en onafhankelijke evaluatie van het programma zal plaatsvinden, omdat wij natuurlijk te maken hebben met onze opvolgers in Provinciale

Staten, tenzij er een aantal van de hier aanwezige Statenleden zal doorgaan? Daarnaast zouden we graag willen weten wat de risico's zijn in het programma.

Dan het belangrijkste fundamentele punt. Fundamenteel is, nadat ik het hele besturings/governanceprogramma goed heb bekeken en in een vergadering heb besproken, dat we in feite hier een blanco cheque geven voor de 370 miljoen euro. En wij zijn er sterk voorstander van dat wij op basis van projectniveau en businesscases autorisatie geven voor deze uitgaven. Dus sterk in de controle, een heldere grip, een groene en democratische grip, op dit programma.

Voorzitter. De Ruit ligt eruit, het knooppunt Hooipolder staat ook op de agenda. Hier staan we echt voor een heel grote investering en opgave, maar we zouden wel graag willen zien dat we daar ook als Staten duidelijk een controlerende taak kunnen vervullen.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik val even over dat controleren van al die budgetten. Wij bekennen dat die deelopgaven allemaal verschillende trekkers hebben. Dus Tilburg-Breda is gemeente Tilburg. Wij gaan over de N279. Wilt u nou voor al die projecten zeg maar een vetorecht kunnen uitgeven? Hoe moet ik dat een beetje zien?

De **voorzitter**: De heer Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Ik denk dat het goed zou zijn dat we op projectniveau ons volle budgetrecht gebruiken. Als je nu kijkt naar de governance van dat programma, staat erin dat er tussen de deelopgaven geschoven met de gelden kan worden. Er staat ook in dat er nog een programmaraad ingesteld gaat worden. De verschillende functionarissen worden al benoemd, in ieder geval functioneel, en dat die programmaraad nog een afwegingskader moet opstellen. Wat als er nu conflicterende belangen zijn, waar zit dan de escalatie en hoe worden wij dan als Provinciale Staten geïnformeerd? Dat is het belangrijkste punt.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Smeets voor zijn reactie. En u was aan het einde van uw betoog gekomen, geloof ik.

De heer **Smeets** (GL): Ik geloof het wel, voorzitter. Dank voor uw pasje.

De **voorzitter**: Mooi. Dan nu de fractie van 50PLUS. De heer Van Overveld heeft het woord.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Het leven is goed in het Brabantse land, maar dan moet je er wel kunnen komen. Ik ga geen lang verhaal houden, want ik wil het feestje van onze griffier niet verpesten. We hebben een behoorlijke opgave in Brabant. Ik sta hier natuurlijk niet alleen in, maar er is in Noord-Brabant sowieso een behoorlijke opgave ten aanzien van de afwikkeling van verkeer. Niets nieuws. We hebben nu een behoorlijk bedrag ter beschikking en we hebben een plan. Laten we dat plan in godsnaam uitvoeren. Het is in ieder geval prettig te constateren dat de A58 niet ophoudt bij Breda, maar dat er nog een stuk achter komt. Dat heb ik al een aantal keren eerder geroepen en heb ik vanmiddag al een paar keer meer horen noemen. Dus wat dat betreft boek ik vooruitgang, denk ik dan. Er liggen een plan en een goede organisatie voor. Laten we de gedeputeerde het vertrouwen geven om die ten uitvoering te brengen, in ieder geval als start voor wat daarna nog moet komen.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Overveld. Dan de Partij voor de Dieren. De heer Van der Wel heeft het woord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter. Ik denk dat de Partij voor de Dieren toch een heel andere visie heeft op de bereikbaarheid in Brabant dan de meeste partijen hier aanwezig in de Staten.

Voorzitter. Voor de bereikbaarheid van Zuid-Nederland wordt nu een enorme investering gevraagd van 1 miljard euro in totaal en 374 euro van de provincie, waarmee we in heel veel asfalt zullen gaan investeren, terwijl al tientallen jaren duidelijk is dat meer asfalt direct zorgt voor meer auto's op de weg en binnen korte tijd de files weer toenemen. Naarmate de reistijd afneemt neemt de bereidheid van mensen om verder van hun werk te gaan wonen weer toe.

Voorzitter. Toen ik mijn dak wilde laten repareren, zette ik die vraag op Werkspot. Ik denk dat iedereen dat wel eens doet. En wat blijkt, de goedkoopste offerte komt het verst weg, aan de andere kant van Brabant. En dat is toch best gek, want het is niet goed voor de lokale economie en het is ook niet goed voor de duurzaamheid.

Voorzitter. We merken dat de toename van auto's en vrachtverkeer op de weg het aantal ongelukken alleen maar doet toenemen. Bijna dagelijks zijn er aanrijdingen en die zorgen voor heel veel files. Wat nodig is, is volgens onze fractie juist veilige wegen en niet meer asfalt. En natuurlijk is meer autorijden niet duurzaam. De hoeveelheid fijnstof en ultrafijnstof neemt alleen maar toe. De gezondheid van mensen wordt er alleen maar slechter op. Over die effecten hoor ik maar weinig in de plannen.

De **voorzitter**: Interruptie Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Van der Wel. U zegt tegen nieuw asfalt te zijn. Onze partij is er ook niet per definitie voor. Onze partij is er voor op het moment dat het noodzakelijk is om knelpunten op te lossen. En die knelpunten zijn punten waar mensen in de file staan. En ik ken wel leden van uw partij. De leden van uw achterban zijn ook geen gekkies, die willen ook gewoon met de auto naar hun werk toe.

De **voorzitter**: En uw vraag is?

De heer **Smeulders** (PvdA): Dat moet toch kunnen? Dat moet u toch gewoon mogelijk maken? U laat hen toch niet in de file staan?

De **voorzitter**: Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter, ik merk een soort van pavlovreactie. Mensen staan in de file en gaan naar een politieke partij en doen hun beklag. En het antwoord is: we trekken onze portemonnee en we gaan voor u een extra viaduct aanleggen. Terwijl uiteindelijk het bewijs de afgelopen veertig jaar is geleverd dat zodra dat viaduct er is de files er een jaar later opnieuw staan. En zo kunnen we aan de gang blijven. Ik denk dat we het meer structureel moeten oplossen.

De **voorzitter**: De heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Ja, mijnheer Van der Wel, maar we hebben nou eenmaal automobilititeit. En die is ook zinvol. U bent het dat vast met mij eens, want u rijdt zelf ook in een auto. U komt hier zelf ook

met de auto naartoe. Dan is het toch belangrijk dat, als u dadelijk naar huis wilt, u geen uur in de file staat, maar gewoon op tijd thuis bent?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter. Ik ga niet graag met de auto, ik ga liever met het openbaar vervoer. In sommige situaties ben ook ik genoodzaakt om met de auto te gaan, bijvoorbeeld omdat dit lastig te bereiken is, maar ook omdat we niet weten hoe laat we klaar zijn en ik hier niet 's nachts verwaald wil raken in het openbaar vervoer. Maar als het kan en als het betrouwbaar is neem ik het openbaar vervoer. Dat doe ik dagelijks, ook naar Den Haag als ik naar mijn werk ga. En ja, dan accepteer ik ook daar vertraging. En ook als ik hier 's ochtends naartoe kom houd ik er rekening mee dat ik te laat kan komen. Of ik moet eerder vertrekken.

De **voorzitter**: Het punt lijkt me duidelijk nu. Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Nou, ik moet zeggen dat de heer Van der Wel wel een puntje heeft. Want het is natuurlijk de PvdA geweest die ooit alle mensen met goede bedoelingen in Purmerend en Almere neerzette, waardoor we alle problemen hebben. Door hun zelfde beleid jaagt ze nu alles wat nog in de stad woont en geld heeft eruit, omdat ze het niet meer uithouden met die bende die het is met alle immigratie.

De **voorzitter**: En uw vraag was?

De heer **Van den Berg** (PVV): Waardoor onze files inderdaad toenemen en meer wegen nodig zijn. Dus ik wil in dezen de heer Van der Wel ondersteunen. Het zou handiger zijn als het werk dichterbij de mensen kwam.

De **voorzitter**: De heer Van der Wel kan dan zijn betoog vervolgen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Dank voor deze onverwachte steun van de PVV. Ik ben er wel heel blij mee.

Voorzitter. Ook de natuur staat onder druk. En dat merken we ook nu weer in de voorliggende plannen. Het moet maar weer afwachten zijn hoe bijvoorbeeld de natuur bij Dierdonk overeind blijft. Maar ik vrees het ergste. Als we hiertoe besluiten moeten we nog maar zien wat er te redden valt.

Voorzitter. Een klein lichtpunt is de inzet voor alternatieven voor autorijden en het beter gebruik van bestaande wegen. Dat vinden we een klein lichtpunt. Maar is dat voldoende? Wat betreft de Partij voor de Dieren niet. Om voor echte oplossingen te kunnen kiezen, moet je terug naar de bron. Een paar procent minder auto's op de weg lost het merendeel van de files op. Wat zou je wel kunnen en wat zou je wat ons betreft moeten doen? Zorg dat mensen dichterbij hun werk gaan wonen en zorg voor bedrijvigheid bij de mensen. De binnensteden lopen leeg. Kantoren en winkels raken leeg, terwijl dat nu juist de plekken zijn die goed met het openbaar vervoer bereikbaar zijn. Zouden mensen daar niet beter kunnen gaan werken? En kunnen we daar als provincie niet beter ruimtelijk naar kijken? Voor een slimme regio als Eindhoven vinden we een beter openbaar vervoer binnen de stad en naar de omliggende steden belangrijker dan een rondweg. Uiteindelijk kiezen de Europese steden dan toch voor een metrostelsel, omdat dit betrouwbaar en efficiënt is. En dat is volgens onze partij de weg die we zouden moeten kiezen. Dat kan niet van vandaag op morgen, zo ook de verbinding tussen Breda en Utrecht. Dat vraagt visie en ruimtelijke planning. Geven we nu 1 miljard euro uit, dan zien wij dat als een gemiste kans voor de duurzaamheid. In

de vorige Statenperiode hebben we van de gedeputeerde gehoord hoe belangrijk een verbeterde rondweg rond Eindhoven is voor bijvoorbeeld de verspreiding van kratjes bier. Die kun je, was zijn statement, simpelweg niet achterop je elektrische fiets vervoeren. En dat klopt. Dat zijn we helemaal met hem eens. Maar zou dat bier niet beter in West-Brabant gebrouwen kunnen worden? Ook daar wonen dorstige mensen. En ook daar zoeken mensen werk en ook daar is bronwater aanwezig. Daarbij vinden wij dat Evides beter het water dat ze daar oppompen voor bier kunnen gebruiken dan voor drinkwater, waardoor er nu een enorme verdroging is in West-Brabant.

Voorzitter. We gaan niet in op de details van al deze wegen. Het gaat ons om de visie. Onze visie ziet er duidelijk anders uit dan de visie van het college. En dan toch complimenten aan de PVV, die bijna alle wegen de revue heeft laten passeren. Wij gaan niet mee in deze mate van detail van het hele plan, omdat wij het plan water naar de zee dragen vinden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van der Wel. Dan de fractie van de ChristenUnie/SGP, de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dank u wel, voorzitter. Afgelopen week sprak de voorzitter van de commissie Toekomstgericht lokaal bestuur op het VNG-congres, waar hij zei dat de tijd van het formuleren van eindplaatjes voorbij is. Die eenheidsworst wordt niet meer gegeten, waren zijn letterlijke woorden. En misschien heeft deze opmerking wel het meest betrekking op dit dossier. Dit vraagstuk, waarin we nu een oplossing presenteren in de regio Zuidoost, waarin we niet het eindbeeld presenteren, maar wel een aanpak presenteren, budget reserveren om een aantal oplossingen te realiseren. Exact dat was de doelstelling van het in 2008 wijzigen van het MIT naar het MIRT, waarin de ruimtelijke kwaliteit en de ruimtelijke opgaven ook centraal moeten staan. Ik wil de gedeputeerde dan ook complimenteren dat hij in minder dan een jaar tijd van het meest gepolitiseerde dossier in de provincie is gekomen tot een traject met draagvlak van 130 partijen die zich aan een aanpak hebben gecommitteerd. Ik vraag mij stiekem af hoe zij kijken naar het debat dat hier vanavond wordt gevoerd.

Voorzitter. Het voorstel dat nu voorligt is denk ik een mijlpaal voor Brabant, maar ook als op 23 juni bij het AO MIRT in Den Haag dit voorstel wordt geaccordeerd, een mijlpaal in Den Haag. Want ook Den Haag is gewend om individuele projectjes binnen te halen door een aantal haantjes die in de commissie MIRT de taak verdelen. Als we dit voor elkaar krijgen gaan we echt naar een aanpak waarin de regio aan zet is en waarin we niet in eindplaatjes denken, maar in samenwerking.

Voorzitter. Het vraagt wel een bepaalde governancestructuur en ik blij dat die hier ook vastligt. Dat vraagt ook van Provinciale Staten, net als we dat van Den Haag vragen, een stukje los te laten om de hoofdlijnen uit te zetten en binnen die hoofdlijnen de programmaraad, zoals die wordt geformuleerd, de ruimte te geven om de inhoud, de planning en de financiën op de best mogelijke manier in te vullen en vorm te geven.

Voorzitter. Daarom zijn wij er geen voorstanders van om nu al allerlei details vast te leggen, maar geven wij voluit vertrouwen en gaan wij graag met de gedeputeerde in gesprek over hoe we naar een structuur komen waarbij we kunnen bijsturen waar dat nodig is, maar ook de snelheid erin houden en de samenwerking overeind houden.

De **voorzitter**: Interruptie Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Een nieuw pasje, voorzitter. Dank u wel voor de techniek, nu kan ik interrumpen. Mijnheer Vreugdenhil. Stel dat u ondernemer bent en u gaat, verspreid over tien jaar, 347 miljoen euro investeren. Waarop zou u dan sturen? Of zou u dat helemaal loslaten?

De **voorzitter**: Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Helemaal loslaten doen we niet, want we stellen hier de hoofdlijnen vast en ten tweede staat ertegenover dat er ook 600 miljoen euro vanuit het Rijk komt, waarvan zij ook niet exact weten hoe dat wordt ingevuld. Wij hebben nu wel dezelfde grip om samen met onze partners, waaraan we draagvlak hebben gevraagd voor de vernieuwende aanpak, een invulling kunnen geven die past bij de vraagstukken waarvan wij nu misschien nog niet eens weten hoe die over vijf jaar het slimste en het beste kunnen worden opgelost. Juist dat vind ik een heel goede investering, een op drie of een op twee, waarbij we zorgen dat we de juiste aanpak realiseren. En dat is best spannend, mijnheer Smeets, want je weet niet precies waar je uitkomt; het eindplaatje is nog niet helder, maar we weten wel dat we daarmee de bereikbaarheid in Zuidoost-Brabant en tegelijkertijd de natuurontwikkeling in het Dommeldal niet frustreren.

De **voorzitter**: Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Een aantal projecten moet nog verder uitgewerkt worden. In het project dat ik zojuist aanhaalde zitten heel veel aspecten – de A58, duurzaamheid van de energietransitie in natuur enzovoort – en ziet er goed uit. Ik ben daar op werkbezoek geweest, de plannen bekeken met een aantal mensen, maar zou het niet handiger zijn dat wij dan hier ook naar de projectvoorstellen kijken? Want zoals nu is afgesproken in de besturing van het programma kan er door de programmaraad geschoven worden in de budgetten tussen de verschillende opgaven.

De **voorzitter**: Het punt is nu al een aantal keer aan de orde geweest, dus ik stel voor dat we hierin niet blijven hangen. Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Het is inderdaad een herhaling. Het vraagt een stuk vertrouwen, maar als je met 130 partners een project realiseert, waarbij je aangeeft waar je wilt uitkomen, maar er nog vele opties zijn om met de slimst mogelijke aanpak naar de toekomst te kijken, dan vraagt dat, naast dat we het op een goede manier in hoofdlijnen hebben uitgezet, ook een stukje loslaten.

De **voorzitter**: Het punt is duidelijk. De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, zoals u stelt, vooruitgaan, een groot plan, adaptieve potten. Kunt u zich dan ook vinden in het instellen van een verkeersmonitor, zoals al wel in Noord- en Midden-Nederland en Zuid-Limburg, maar nog niet in Brabant?

De **voorzitter**: Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Ik denk dat dit er prima bij zou passen. Ik denk dat we als Staten ook moeten kijken hoe die monitoring exact aan te pakken. Die toezegging ligt er ook vanuit het college. We zullen dan eerst deze stap moeten zetten en dan zal daarvoor op 23 juni in het AO MIRT groen licht moeten worden gegeven. Ik heb er vertrouwen in dat we daar met elkaar wel uit kunnen komen, maar geef daarvoor dan ook de ruimte en ga niet het debat voeren tot in detail, maar probeer alvast de lijn uit te zetten.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Ter overweging voor u. Het CDA heeft geen toezegging over een officiële verkeersmonitor gehoord, dus wellicht met nog even terugzoeken en nadenken kunnen we er straks samen iets mee.

De **voorzitter**: Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Laat de voorstellen komen. Ik heb van de gedeputeerde ook niet gehoord dat dit soort voorstellen geen draagvlak zouden hebben, maar we zullen het nader moeten uitwerken om te kijken hoe we dit het beste vorm kunnen geven. Wij gaan graag samen in gesprek om het op te pakken.

Ik rond af, voorzitter. Wat we nu hier in Zuidoost-Brabant hebben gerealiseerd en gepresteerd, vraagt wat mij betreft ook een aanpak doorheen geheel Brabant. Ik vraag de gedeputeerde dan ook of deze aanpak ook geprojecteerd kan worden op andere terreinen en dan denk ik, het is al eerder genoemd, aan met name de corridor Breda-Utrecht waar momenteel een hoop staat te gebeuren. Ik vraag het college te reageren op de mogelijkheden om dit verder over Brabant uit te werken. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Vreugdenhil. Dan is nu de fractie van Lokaal Brabant aan het woord, de heer Heijman.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Als je de laatste in een rij bent kun je een beetje beschouwen en deze discussie beluisterende gaat het over een millimeter erbij en een millimeter eraf, een kommaatje erbij en een uitroepteken erop, maar eigenlijk gaat het over de grote lijnen. En die grote lijnen, die in het voorstel staan, steunen wij ook, maar wij zouden de gedeputeerde wel het volgende voorleggen. We praten hier heel vaak over smart mobility en leuke maatregelen op dat gebied, maar wat zorgt ervoor dat we uiteindelijk minder asfalt gaan leggen? Als je het eenmaal goed doet en de auto's zijn erop ingericht, dan zou het kunnen minder asfalt nodig te hebben, maar wel hetzelfde aantal kilometers.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijman voor zijn bijdrage, waarmee we aan het eind zijn gekomen van de eerste termijn van de zijde van de Staten. Gezien het verdere verloop van de agenda, geef ik graag snel het woord aan de gedeputeerde. Ik zie dat hij de beantwoording meteen ter hand wil nemen. Aan hem het woord.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dank u wel, voorzitter. Dank voor de brede steun voor de voorgestelde aanpak. Niet alleen dank hiervoor van binnen deze zaal, maar ook steun van buiten deze zaal. Ik voel enorm veel draagvlak in de regio en eigenlijk ook in geheel Brabant om op deze manier aan de gang te gaan. Voor de regio Zuidoost, waarop ik later zal ingaan, voel ik ook een inspiratie vanuit Zuidoost richting de andere Brabantse regio's om op dezelfde manier met elkaar voortgang te boeken.

Ik zal eerst ingaan op enkele onderwerpen waarover ik meerdere fracties heb gehoord en daarna enkele losse onderwerpen die ik ook uit de inbreng heb genoteerd, doornemen. Maar laat ik toch eerst iets zeggen over het voorstel als zodanig. Ik ben echt heel blij, zeker toen ik gisteren samen met collega Van Merrienboer met de minister had gesproken over de ruimtelijke economische ontwikkelstrategie van Nederland, waarbij met de Noordvleugel, de Zuidvleugel en de Brainportregio is gesproken over de vraag hoe dit land concurrerender te maken, hoe het economisch te versterken. Ik vind het mooi om daarbij onze aanpak van die corridor te zien, misschien even niet tot aan Wenen om de heer Van den Berg niet meteen tot een interruptie te verleiden, maar toch wel vanuit Rotterdam tot aan Eindhoven. Het gaat niet om de A58 of de A67, het gaat om een duurzame economisch versterkende collectiviteit. Dat

betekent dat de auto's moeten kunnen doorrijden, maar ook dat de maatregelen die we nu nemen op een heel slimme manier worden genomen. Dat betekent ook dat je nadenkt over de economische kwaliteiten in de regio en hoe die te verbinden aan de doorstroom van zo'n corridor.

Ik vind het ook mooi dat we afspraken hebben kunnen maken met de minister, juist om het op een nieuwe manier te doen, die we anders niet voor elkaar hadden gekregen. De heer Smeulders zei het al: de A67 stond op geen enkel lijstje. Ja, op het lijstje van ons, maar niet op dat van de minister. En dat gaan we nu toch echt doen. Smart mobility, een uitvoerige wens van veel partijen in deze zaal. Voorheen was dat het programma Beter Benutten, maar nu wordt het echt geïncorporeerd in de MIRT-systematiek en dat is nieuw. Wat ook nieuw is, is dat we nu als één overheid gaan opereren. Dus niet wie het bevoegd gezag is, de provincie, de minister of misschien de gemeente. Nee, we drukken die overheden in elkaar en gaan als één overheid bekijken hoe het belastinggeld op de beste manier kan worden besteed. En niet alleen als overheden, maar ook samenwerken met kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Ik ben enorm blij dat mensen van de Technische Universiteit en het bedrijfsleven van de Brainportregio hebben geholpen om dit programma voor elkaar te krijgen. Dat we onder andere met de minister de afspraak hebben kunnen maken – ik zeg dat in de richting van de heer Smeets – om wat betreft de A58 inderdaad 10 miljoen euro te reserveren voor innovaties op de A58, omdat dat in het hoogste tijdspad mogelijk wordt uitgevoerd. In 2019 de schop in de grond en in 2023 de oplevering en dat we alle lessen die we daar leren, kunnen toepassen op de A67 die dan gaat volgen. Dat we dus ook, in termen van financiering, heel slimme afspraken hebben kunnen maken over een programma van tien jaar. Alles wat we morgen leren, willen we overmorgen toepassen. Dat kan als je op een vernieuwende manier gaat werken. Dus daar ben ik heel erg blij mee.

Er zijn vele zaken genoemd – ik kom daar nog op terug – die buiten de scope van dit programma vallen. Ik wil hierover graag opmerken dat hiermee weliswaar een eerste volume van Living Lab toekomstmobiliteit van Brabant wordt gestart, maar er zit nog veel meer in de pen. We gaan het inderdaad over Fiets in de versnelling hebben, we gaan het nog over de Hooipolder hebben, over de N65 en over Mobiliteit op Maat. Dat komt er allemaal aan en hoewel het vandaag niet op de agenda staat, ben ik erg blij dat de Statenleden net zo gemotiveerd zijn als ik om daarmee aan de slag te gaan.

Dan het eerste thema: welke rol hebben de Staten bij het vervolg van het programma? Ik voel de discrepantie tussen de input van de heer Smeets en de tevreden reacties van onder andere de SP en de PvdA. Laat ik de redenering uit de themasessie nog even herhalen. In een reguliere procedure zou je inderdaad zeggen: project, project, project. Uniek aan deze aanpak is dat we met velen samenwerken. Het is niet zo dat wij onze regels en ideeën maatgevend kunnen maken voor de anderen. De meerwaarde is juist dat we er samen in optrekken, omdat we anders een budget van 10 miljoen euro inderdaad niet voor de A58 gerealiseerd krijgen met elkaar. In dit pakket maken we nu per deelopgave afspraken wat PS van mij verwachten, dat is het kader. Per deelopgave staat dat gewoon aangegeven, er staat budget voor, een doel en een beoogde maatregel. Dat is het kader dat u mij meegeeft. Als u mij de ruimte geeft om op deze vernieuwende manier aan de slag te gaan, dan geef ik daar nog een extra verwachting bij, namelijk dat wij meerwaarde kunnen realiseren als het bijvoorbeeld gaat over de energieopgave of dat wij meerwaarde kunnen realiseren waar het gaat over bijvoorbeeld leefbaarheid. Ik zie dat in de gesprekken die ik heb over de N279; nu moment dat wij bijvoorbeeld met minder dan de beoogde 265 miljoen euro de opgave bij het Bestuursakkoord kunnen realiseren, wordt meteen het gesprek geopend over wat dat betekent voor bijvoorbeeld energie en leefbaarheid. De heer Smeets had het over een 'carte blanche', maar dat is geenszins het geval, want per deelopgave wordt helder afgesproken wat de inzet is en welke middelen daarvoor staan. Komt u dan nooit in beeld? Zeker komt u in beeld. U komt bijvoorbeeld in beeld als er sprake is van een scopewijziging. Daarom zal ik ook een aantal moties en suggesties ontraden. Dus alle goede ideeën die ik voor West-Brabant heb gehoord, zitten net niet in dit programma. Als het bijvoorbeeld gaat over de A4 die we aan het monitoren zijn, over De Stok of over de Hooipolder

waarvoor een maatregel op komst is, daar zijn we allemaal mee bezig, maar die komen niet voor in de scope van dit programma. Op de dag dat ik zou bedenken dat in de scope te gaan doen, dan initieer ik dat in de programmaraad en als daar wordt gezegd dat het een goed idee is, dan kan het nog steeds een goed idee worden gevonden, maar dan hebben de PS hun kaderstellende rol en komt het hier terug.

De **voorzitter**: Interruptie Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Wat bedoelt u met een scopewijziging?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Laat ik beginnen met een geografische scopewijziging. Van Galder tot aan Zaarderheiken is de corridor gepinpoint en dat geldt ook voor de A2. Hooipolder bijvoorbeeld zit niet in de scope, dat is een geografische definitie van de scopewijziging en ik kom dadelijk nog op meer budgettaire opmerkingen.

De vernieuwing zit dus vooral aan de voorkant. Doordat je met veel partijen samenwerkt, we basisafspraken maken en ik tegen u zeg dat u de verwachting mag hebben dat we meer kunnen realiseren dan die basisafspraken, heb je ook ruimte nodig om met elkaar dat gesprek te kunnen voeren.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik wil nog even terugkomen op uw opmerking over buiten de scope. Ik heb even alle moties nagekeken en ik kom er maar één tegen die net buiten de scope valt, namelijk Veldhoven, N69, De Hogt. Volgens mij vallen verder alle moties binnen de scope. Misschien dat ter correctie.

De **voorzitter**: Misschien kunnen we wachten tot de gedupeerde dadelijk de moties een voor een van een oordeel voorziet. Dan komt dat wel in orde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dus als het gaat om een scopewijziging hebben de Staten daarvoor een kaderstellende uitspraak te doen. Waar de provincie het bevoegd gezag heeft, zoals bij de N279, en er zou sprake zijn van een pip, dan komt dat hier gewoon terug. Daarnaast – volgens mij initieerde de heer Altundal dat bij de themavergadering – wil ik u actief consulteren. Consulteren als het gaat over de N279, de A67 en smart mobility, want dat zijn specifiek de projecten waaraan in deze fase de financiële participatie van de provincie is gekoppeld. Consulteren op een moment dat de uitvoering ineens een andere wending zou krijgen. Stel – maar dat is hypothetisch – dat wordt bedacht dat wat betreft de A67 niet via verbreding het gewenste doel kan worden bereikt, maar op een geheel andere manier, dan is dat een dusdanige aanpassing van de beoogde maatregel dat ik aan mijn water kan aanvoelen dat hier te gaan bespreken. Een ander voorbeeld is als het zou gaan om grote financiële verschuivingen. Met de kennis van nu zijn er over de A67, de N279 en smart mobility afspraken gemaakt, maar mocht er ineens een grote financiële verschuiving plaatsvinden, dan heb ik ook wel de bestuurlijke sensitiviteit dat ik weet dat ik daarover vooraf met u een constaterend gesprek ga voeren. Inderdaad, zoals de heer Smeulders al zei, gaan we ook dilemma's tegenkomen. De meerwaarde die we willen realiseren, is mede afhankelijk van datgene wat andere partners daarvan vinden. Du moment dat ik denk hierover met elkaar een gesprek te moeten voeren dan zal ik dat initiëren.

Ik wil nog ingaan op de monitoring. Hoe krijgt dat straks in de voortgangsrapportages vorm? Ik wil toch wel even gezegd hebben dat het voorstel juist expliciet maakt dat monitoring en evaluatie één van de

opgaven van het programma is. Wat het CDA naar voren bracht, dat het niet transparant zou zijn en we het er niet over zouden hebben, is geenszins aan de orde. Sterker nog, ik maak het expliciet, omdat deze vernieuwende manier van werken ook een vernieuwende manier van kaderstellen en controle vraagt, tussen GS en PS. Dat is ook de reden waarom het expliciet in de governance is opgenomen en wij onder andere TNO als externe partij hebben gevraagd om daarvoor een voorstel te ontwikkelen. De toezegging die ik heb gedaan, staat. We zijn het nu aan het uitwerken en het zou zonde zijn als we die hele uitwerking hadden gedaan en u zou hier zeggen: was er maar niet aan begonnen, want we vinden het geen goed idee. Fijn dat u in ieder geval lijkt aan te geven dat we voortvarend aan de slag moeten gaan, dus wij zorgen er ook voor dat het voorstel met betrekking tot de monitoring ook gewoon hier terecht komt. En dat bestaat echt uit een systematische manier waarop we dit programma gaan volgen, waarop we de effecten per deelopgave gaan volgen, waarop we de effecten van het programma in zijn geheel gaan volgen. Maar ook hoe het proces van werken met verschillende partners, ook tussen kaderstelling en controle en de opmerkingen die de Rekenkamer daarover heeft gemaakt, doelmatigheid en doeltreffendheid ook in onze relatie op een goede manier vanuit dit programma vorm kan worden gegeven. Ik laat het volledig aan de procedurevergadering hoe zij dat willen agenderen op het moment dat we dat voorstel aan u voorleggen.

In de richting van mevrouw De Hoon kan ik zeggen dat we bezig zijn met de verkeersmonitor; dat zit in de pen en we kijken of we dat een plek kunnen geven in de monitoring die we aan het voorbereiden zijn.

De heer Smeets geef ik aan dat het ook echt afstand nemen is van de suggestie carte blanche en ik wil nogmaals herhalen dat we die meerwaarde niet zullen realiseren als we uw aanpak in de praktijk zouden brengen. Ik kan dan onvoldoende met de partners in gesprek gaan om die plussen te gaan zetten.

Mevrouw De Hoon wil ik nog zeggen dat we zeker zullen kijken wat we van andere plekken in het land kunnen leren. Wij willen leren van de voortgang van bijvoorbeeld de A58 of de A67, maar wat wij buiten het Brabantse kunnen opsteken, laten we zeker niet links liggen en daar gaan we mee aan de slag. Ik hoop hiermee monitoring als thema te hebben afgerond en ben ik toe aan het volgende blokje hoe om te gaan met de regio Zuidoost.

Ook hierover een opmerking vooraf. In het bidbook staan heel concreet de opgaven waarvoor de provincie en het Rijk staan. De regio heeft aangegeven dat dit nog niet het eindplaatje is en naast de N279 geloven wij vooral in een co-modaal systeem. De regio heeft de vinger opgestoken en gezegd de verantwoordelijkheid te nemen om aanvullend met elkaar aan de slag te gaan. Vandaar staat er ook de PM. De regio is voortvarend aan de slag gegaan en mijn verwachting is dat zij vóór 1 juli met een pakket zullen komen, zoals ook afgesproken. Dat pakket zal ik integraal aan u opsturen, alleen zal ik er via een Statenmededeling of anderszins een perspectief overheen leggen. De heer Vreugdenhil vraagt wat andere regio's kunnen leren van de aanpak in Zuidoost, maar ik hoor vooral zeggen: West-Brabant en Zuidoost-Brabant hebben ambities en hoe kan ik u in positie brengen om daar waar de regio co-financieringsvragen aan ons heeft, een goede afweging te maken tussen de prioriteiten, enerzijds tussen Bergen op Zoom en de prioriteiten in bijvoorbeeld Zuidoost-Brabant. Hoe kunt u een goede afweging maken tussen het investeren in fiets of in de vernieuwing van het openbaar verkeer? Geïnspireerd door datgene wat er in Zuidoost is, zijn wij momenteel bezig om de investeringsstrategie per regio te actualiseren. Voor de zomer nog zult u onder andere 'Fiets in de versnelling' ontvangen, ons voorstel voor de OV-ontwikkelagenda en we zijn bezig met de doorontwikkeling van de BDU. Per modaliteit die deze provincie kent zit er budget onder. De uitdaging is om u in de positie te brengen multimodaal, per regio, de juiste investeringskeuzes te gaan maken en daar zijn we dus nu volop mee aan de gang. De regio heb ik aangegeven dat, op het moment dat zij het bereikbaarheidsakkoord van de regio opleveren aan de provincie, ik vanuit de programma's als 'Fiets in de versnelling' en de OV-ontwikkelagenda ga kijken welke maatregelen er in hun pakket zijn opgenomen die wij ook vanuit die programma's mede zouden kunnen financieren. En dat gaat dan altijd over cofinanciering. Stel dat er wordt gezegd dat er in Zuidoost-Brabant een snelfietsroute tussen

A en B moet komen en uit onze fietspotentiescan blijkt dit een goed idee te zijn om dit op te nemen in 'Fiets in de versnelling III', dan zit daar een cofinanciering van de provincie bij en zal de regio het overige gedeelte moeten financieren.

Er is ook een aantal keren gevraagd naar de overige middelen van de regio. Die staan op de bankrekening van de provincie nadat de SRE is overgekomen naar de provincie en dat gaat over ongeveer 55 miljoen euro. Met de regio heb ik afgesproken om op het moment dat wij uw bereikbaarheidsakkoord door de programma's van de provincie heen laten vallen te kijken welke projecten in één van die programma's kunnen worden opgenomen. Daar zit dan een cofinancieringsvraag aan vast en dan is het aan de regio dit bedrag van 55 miljoen euro te gebruiken voor cofinanciering. Ik vind dat zelf geen goed idee en ben de mening toegedaan dat het bedrag van 55 miljoen euro door de regio zou moeten worden ingezet voor maatregelen die niet primair vanuit onze programma's gefinancierd zouden worden, maar een extra plus gezet kan worden vanuit de regio. Dat proces zal geordend naar u toe komen. Voor de zomer voer ik het gesprek met de regio over dat akkoord en zal ik het u zonder enige aanpassing toesturen, met daar vooral deze redenering bovenop.

Dan een aantal losse punten, onder andere de vragen van mevrouw De Hoon over het SIF, het Spaar en Infra Fonds. Inderdaad heb ik een toezegging gedaan en in mijn herinnering zou ik daar vandaag op terugkomen, dus dat doe ik ook graag. De vraag was hoe het niet doorgaan van deze nieuwe dynamiek van bereikbaarheid Zuid-Nederland zich verhoudt tot het SIF. Er is reeds 364 miljoen euro van het SIF besteed en de vraag die nu voorligt is of u 347,5 miljoen euro wilt bestemmen voor de A58, de A67, smart mobility en de N279. Er resteert dan nog een bedrag van 143 miljoen euro. En nu denken alle Statenleden: wow! Maar, zeg ik daarbij, u heeft in het Bestuursakkoord een aantal wensen opgenomen en een aantal wensen reeds in mijn richting uitgesproken. Dus 'Fiets in de versnelling' zal dus uit dit bedrag van 143 miljoen euro moeten worden geput. De extra vraag voor de N65, waarover we enige tijd geleden hebben gesproken, moeten we daaruit putten en dat geldt ook voor Hooipolder. Ik heb een interessante motie van de VVD gezien over de A58 en ook zal hieruit moeten worden geput, evenals andere zaken in het Bestuursakkoord. Het lijkt een grote zak met geld, maar dat valt reuze mee als je weet wat een mooie investering in ons mobiliteitssysteem kost.

Dan over Limburg. Laat ik daar het volgende over zeggen. De afspraken met de provincie Limburg over 5 miljoen euro zijn gebaseerd op twee dingen. In de eerste plaats wilden zij heel graag participeren in onze smart-mobilityaanpak. Dus wat er nu gebeurt in Automodus Campus waar we kwaliteit aan het samenvoegen zijn en het ITS-bureau aan het uitlijnen, een programma aan het maken zijn, niet alleen voor smart mobility op het hoofdwegennet, maar juist ook voor de stedelijke bereikbaarheid, daarvan heeft Limburg gezegd mee te willen doen. Mijn antwoord was dat er dan ook wat bijgelegd zou moeten worden. In de tweede plaats is dat bedrag van 5 miljoen euro specifiek gebaseerd op het stuk van de A67 aan de Limburgse grens tot aan Venlo en een bedrag van 10 miljoen euro voor de in- en uitvoerstroken van Venlo, Zaarderheiken, tot aan Brabant. Dit wordt als een soort van balkonnetje in die verkenning opgenomen, namelijk de in- en uitvoerstroken en Zaarderheiken moeten worden aangepast. En de afspraak die ik heb gemaakt, is dat ik, op het moment dat we in alle wijsheid besluiten dat er aan Limburgse zijde een stevige onvoorziene investering moet plaatsvinden, opnieuw het gesprek zal openen over deze financiële verdeling. Dat is terug te vinden in de kleine lettertjes van de afspraken die we hebben gemaakt. Als mevrouw De Hoon vanuit haar contacten toch nog het idee heeft dat Limburg bereid is – misschien via een motie van het CDA – om financieel extra te participeren, dan nodig ik haar graag uit haar lobbykrachten in die richting in beweging te zetten. Volgens mij hebben we echter een goede afspraak gemaakt.

Veiligheid is ook aan de orde geweest. Het is niet zo dat wij smartphones promoten, nee, wij promoten slimme mobiliteit. Sterker nog, die smartphone heb je straks überhaupt niet meer in de auto, omdat de auto van de toekomst gewoon draait op Android of een nieuw DLS-systeem dat op je ruit wordt

geprogrammeerd. Interessant hierbij te melden is dat de apps die wij bijvoorbeeld vanuit spookfiles ontwikkelen zodanig ontwikkeld zijn dat die alle pushnotificaties van andere zaken gewoon uitzetten. Dus je krijgt alleen je slimme advisering en dat helpt juist bij het niet afleiden in de auto. Laat onverlet dat, als het gaat over verkeersveiligheid, het gebruik van mobiele telefoons in de auto of op de fiets voor 90% wordt veroorzaakt door gedrag en ook gedrag dat met alertheid heeft te maken.

De **voorzitter**: Interruptie Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik ben blij met de woorden van de wethouder over smart mobility, veiligheid en beter gebruik van de weg. Ik vraag mij echter ook af waarover we dan hier moeten besluiten als dat toekomstperspectief waarin u vertrouwen heeft werkelijkheid wordt. Waarom zouden we nu een paar procent meer asfalt neerleggen als straks met smart mobility auto's dichter op elkaar ...?

De **voorzitter**: De vraag is duidelijk. De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dank u wel, voorzitter. Omdat de kracht van dit programma niet is dat wij vóór fiets of auto en tegen dit of dat zijn, maar het is een combinatie daarvan. Met de kennis van nu hebben we een heldere agenda nodig voor het creëren van extra capaciteit, de A58, de A67 en de N279 beter laten doorstromen en je hebt een smart-mobilityaanpak nodig. Wat ik zo fijn vind is dat het debat over mobiliteit een tijd geleden nog stevig gepolitiseerd werd en aan extremen werd gedacht, maar we elkaar nu vooral vanuit de verbinding benaderen. Het is niet zo dat alle problemen worden opgelost met smart mobility en ook niet met asfalt. Het gaat om de slimste combinatie van smart en asfalt en van bus, fiets en auto. Dat is de uitdaging.

De **voorzitter**: Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik begrijp uw verhaal, maar ik heb toch de indruk dat we nu kiezen voor een kortetermijnoplossing, terwijl de dingen die u aangeeft in de toekomst veel steekhoudender zullen zijn. Wat is uw voorspelling wat de toevoeging van smart mobility is aan het efficiënter maken van het gebruik van de wegen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Aan die voorspelling waag ik mij niet. Als u mij vraagt wat de capaciteitsuitbreiding enzovoort is, dan kan ik daarop geen antwoord geven. Dat zou ook heel raar zijn, omdat datgene wat we nu met elkaar aan het opzetten zijn dermate innovatief is dat dit niet te doen is. Je kunt twee totaal verschillende kanten op redeneren. Op het moment dat de zelfrijdende auto er komt, zou je de filosofie kunnen aanhangen dat er dan niemand meer in een bus zal gaan zitten, maar in een zelfrijdende auto. Dus veel meer auto's, dus veel meer asfalt. Maar je kunt ook zeggen dat de afstand dat ze ten opzichte van elkaar kunnen gaan rijden steeds kleiner wordt doordat ze zelfrijdend zijn en er steeds meer asfalt nodig zal zijn om meer auto's te kunnen laten plaatsen. Je kunt ook zeggen dat zelfrijdende auto's wel leuk is, maar er komt ook nog een deeleconomie aan en waarom iedereen een zelfrijdende auto zou willen hebben. Op het moment dat u zich durft te committeren aan een voorspelling en die kunt onderbouwen door experts wil ik daar heel graag naar kijken, maar ik denk dat er op dit moment over een actieve aanpak geen andere uitspraken kunnen worden gedaan anders dan ons hoog flexibel op die ontwikkelingen te blijven oriënteren.

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik heb het hierover met mensen van de Autocampus gehad. Voor de snelwegen kan het vrij snel worden ingevoerd, maar niet voor de binnensteden. Omdat de snelwegen makkelijker te berijden zullen zijn, krijg je daar extra drukte op voordat een computer kan zien dat er in een binnenstad een kindje oversteekt. Als dat mogelijk is zijn we echt een paar decennia verder. Ik zou daarvan niet te hoge verwachtingen hebben. Ik denk dat het eerder drukker wordt daardoor.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Ik vraag de gedeputeerde zijn betoog te vervolgen en zo mogelijk af te ronden met een oordeel over de moties.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Een paar opmerkingen nog. Er is gesproken over het verlengen van het MIRT. Uiteraard zet ik mij in om daarin volop te participeren, zowel wat betreft de systematiek als het promoten van de belangrijkste knooppunten in Brabant. Wat ik niet zal doen, is hier over een prioriteitenlijst praten, want dat heeft volgens mij helemaal geen zin. Ik heb heel goed geluisterd, alle projecten die zijn genoemd, de A2, Leenderheide, de A50, Robuuste Brabantroute, staan op mijn netvlies. Tot slot kom ik bij de moties. Motie 1 van de PVV zou ik willen ontraden en de indieners willen verzoeken te kijken naar de andere motie die over de A58 is ingediend. Eén van de Statenleden vroeg hoe de motie van de VVD zich verhoudt tot de afspraken van de programmaraad. Daarom heb ik juist geen bezwaar tegen de motie van de VVD, omdat die juist de afspraken van de programmaraad respecteert. In die motie staat heel duidelijk dat er een bidbook is geweest, de programmaraad heeft aangegeven aan de slag te gaan met de slimste oplossing en als blijkt dat die slimste oplossing toch een capaciteitsvraag is, zorg dan dat wat er in het bidbook is opgeschreven ook kan worden verwezenlijkt. Dus zowel wat betreft de inhoud als de volgorde der dingen ontraad ik motie 1 en tegen motie 9 van de VVD heb ik geen bezwaar. Motie 2 zou ik willen ontraden, omdat daarin eigenlijk twee zaken aan elkaar worden gekoppeld, namelijk de tolheffing en het programma N279 dat voor ons ligt. Volgens ons is hierover al eerder gesproken en zijn er naar aanleiding van de tolheffing afspraken gemaakt over een update van de monitoring. In het kader van dit debat zou ik die motie willen ontraden. Dat geldt ook voor motie 3 en dat zal ook geen verrassing zijn, omdat ik juist het proces in de regio wil respecteren. Ik heb hierover al eerder met de heer Van den Berg gesproken en eerdere modellen zijn we aan het doorrekenen. Ik kan eraan toevoegen dat we serieus zullen kijken naar de ideeën die u op deze manier en ook op andere wijze heeft ontsloten via de media en die we ook in de gesprekken zullen meenemen. Ik ben bereid daarover met u nog een apart gesprek te hebben, maar ik wil het proces in de regio nu niet via een motie op spanning zetten. Dus wat betreft inhoud neem ik de motie mee in mijn werkzaamheden, maar vanwege de formele setting wil ik de motie ontraden. Tegen motie 4 is er geen bezwaar. We kunnen nu wel allerlei ideeën via een motie in het mandje gooien. U kunt van mij altijd de slimste aanpak verwachten en als dit een verrijking van onze slimste aanpak is, dan gaan we daarmee aan de slag. Daarom geen bezwaar. Motie 5 is inderdaad buiten de scope, dus wil ik die motie ontraden. Dat geldt ook ten aanzien van motie 6, omdat ik een heldere opdracht van het Bestuursakkoord heb gekregen en deze motie daarin niet past. Motie 7 ontraad ik ook, omdat ik daarbij echt eerst Helmond en Gemert-Bakel aan zet wil hebben. Tot zover mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording en ik stel voor dat we meteen doorgaan. Is er behoefte aan een tweede termijn, die kort en krachtig zal zijn? Ik ga de lijst in volgorde af. Mevrouw Otters van de fractie van de VVD.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik wil in ieder geval zeggen dat de VVD heel blij is met de aandacht die er voor de VVD was in het betoog van de PVV. We kunnen daaruit concluderen dat de gedachtegang van de heer Van den Berg van de PVV en die van de VVD eigenlijk in elkaars verlengde liggen wat betreft de A58. Alleen als wij vandaag instemmen met dit voorstel, dan gaan we ook akkoord met alle deelopgaven en één daarvan is die slimste oplossing tussen Tilburg en Breda. Vandaar de insteek van motie 9 eerst te kijken naar de slimste oplossing vooraleer vooraf conclusies te trekken. Daarom is mijn verzoek aan de PVV haar motie in te trekken en met onze motie met nummer 9 mee te gaan.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Otters. Heeft de fractie van het CDA behoefte aan een tweede termijn? Aan u het woord, mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik dank de gedeputeerde dat hij zo uitvoerig op alle vragen is ingegaan. Het is een flink dossier, dus het is fijn dat we daarvoor nu alle tijd hebben. We zijn heel tevreden hierover. Inderdaad een nieuwe werkwijze en een andere manier van denken, dus spannend voor iedereen. Qua knelpunten zou het misschien toch fijn zijn als u bereid bent dit nog eens voor te leggen in het P&C-platform, zodat voor iedereen duidelijk is wat er over is, waarvoor en waar voor ons de ruimte zit. Dank voor het financieel plaatje zover.

Voor Limburg klopt ons gevoel en dan is het fijn dat u dit alsnog hebt uitgesproken. We weten nu dat we op dezelfde lijn zitten en opnieuw gaan praten op het moment als dit aan de orde zal zijn. Dus, heel goed dat die opening er is en is uitgesproken.

Het CDA is ook heel tevreden met de monitoring waarmee u zegt bezig te zijn en het overzicht, dat u zelfs een evaluatie noemt, met ons te delen. Dit is precies wat wij voor ogen hebben om transparant met elkaar te kunnen werken, ook voor de volgende periode.

U geeft aan wat betreft het MIRT voor het overleg geen motie van ons nodig te hebben. Prima. Ik heb u ROBEL-lijn en Hooipolder totaal niet horen noemen, dus die mogen nog even in het geheugen erbij. Als u zegt ons niet nodig te hebben, dan schept dat natuurlijk wel verwachtingen. Veel succes en wij horen u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw De Hoon. Heeft de fractie van de SP behoefte aan een tweede termijn? De fractie van de PVV? Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dank u, voorzitter. Even nog een kleine correctie voor de gedeputeerde. De A67 stond inderdaad niet meer op het lijstje en is geschrapt door Rutte II, maar stond er daarvoor wel degelijk op, zij het wat beperkter. Door Rutte II is daar voor 30 miljoen euro op bezuinigd.

De moties. Het verschil tussen onze motie en die van de VVD is dat wij willen weten wat het prijsverschil is tussen zo'n innovatieve spitsstrook en een volwaardige derde rijstrook. Daarna kunnen we altijd nog een overweging maken of aan te geven het wel of niet een goed idee te vinden. Dat is de strekking van de motie en zo wil ik die ook graag in stemming laten brengen.

Motie 2 vind ik toch belangrijk genoeg om mee te nemen, omdat het wel degelijk met het bereikbaarheidsprobleem heeft te maken. Motie 3, idem dito, want wij vragen alleen om oplossingen mee te nemen, dus die willen we er ook in laten. Het is heel fijn dat u motie 4 wilt overnemen, eigenlijk maar een kleine suggestie die toch wel gunstige gevolgen voor de doorstroming kan hebben. Moties 5, 6 en 7 houden wij allemaal aan om reden dat die in een later stadium of bij een andere gelegenheid nog aan bod kunnen komen en het niet per se noodzakelijk is dat er nu over gestemd wordt.

De **voorzitter**: Moties 5, 6 en 7 maken nu geen deel meer uit van de beraadslagingen en zijn aangehouden.

Ik dank de heer Van den Berg en kijk naar de fractie van D66. Fractie van de PvdA. GroenLinks met een nieuw pasje, de heer Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Dank voor het nieuwe pasje. Voorzitter, gedeputeerde. Dank voor de uitgebreide beantwoording van de gestelde vragen. Ik heb nog enkele puntjes ten aanzien van vragen die ik in mijn eerste bijdrage heb gesteld, waaronder een vraag over burgerparticipatie bij de verschillende deelopgaven. Ik heb daarop nog geen antwoord gekregen.

De tweede vraag ging over een onafhankelijke evaluatie, omdat dit programma tien jaar doorloopt, ook na deze Statenperiode, tegen het einde van de Statenperiode. Ik heb geen antwoord gekregen welke de risico's zijn die de gedeputeerde ziet bij dit programma. Een aantal andere zaken heeft hij helder toegelicht, met name de monitoring- en evaluatiesystematiek. Er staat inderdaad een aanzet in de governance van dit programma, maar dat was nog niet verder concreet uitgewerkt. Wij hopen dus de monitoring- en evaluatiesystematiek zo snel mogelijk te ontvangen.

Wij willen nog duidelijk aangeven dat wij vanuit natuurspectief tegen de omleiding zijn bij Dierdonk. Wat als muziek in de oren klinkt, is dat er per regio strategisch wordt gekeken naar de verschillende opgaven en daarbij West-Brabant zeker niet zal worden vergeten. Bovendien dat er ten aanzien van Fiets in de versnelling de nodige versnelling in dit programma zal worden gerealiseerd. Dat was mijn bijdrage in tweede termijn.

De fractie van de PVV wil ik complimenteren met de infographics bij motie 4, als ik mij goed herinner.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Smeets voor zijn bijdrage. Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dat was motie 3. Voorzitter. Ik ben vergeten aan te geven dat wij ook motie 3 willen aanhouden.

De **voorzitter**: Ook motie 3 maakt vandaag geen deel meer uit van de beraadslagingen. Dat is voor de goede bedoeling dus de motie met de infographics. De fractie 50PLUS? De Partij voor de Dieren? ChristenUnie/SGP, de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dank u wel, voorzitter. Twee opmerkingen. Als eerste de vraag die de CDA-fractie ook stelde over de monitor. Ik vind dat de gedeputeerde daarop uitgebreid is ingegaan. Gecombineerd met zijn opmerking dat de investeringsstrategie al snel herijkt wordt, geeft het volgens mij voldoende mogelijkheden daar de komende drie jaar ook echt een strategische planning op te maken. Wij gaan daarmee graag samen aan de slag.

Mijn tweede opmerking gaat over de motie die is ingediend. Onze fractie houdt niet van overbodige moties en moties die al volledig in het bidbook verwerkt zijn en daarvan al deel uitmaken. Ik denk niet dat alle onderdelen van het bidbook vertaald moeten worden in moties. Dus deze motie is wat ons betreft volstrekt overbodig. Wellicht durft de gedeputeerde de motie niet te ontraden, omdat die door alleen de coalitiepartijen is ingediend, maar ik zou de VVD-fractie willen vragen voortaan geen overbodige moties meer in te dienen. Volgens mij is dat altijd een heldere lijn die deze fractie heeft gehanteerd.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Vreugdenhil voor zijn bijdrage. Fractie Lokaal Brabant? Dat is niet het geval, dan geef ik de gedeputeerde het woord voor de punten die nog aan de orde zijn gekomen.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dank je wel, voorzitter. Nog een paar opmerkingen van mijn kant. In de richting van het CDA kan ik melden dat het P&C-platform aan de procedurevergadering is. Wat betreft het monitoringsysteem komt er van mij een voorstel, waarbij ook aandacht is voor de risico's, maar het is niet aan mij om dit te agenderen, maar aan u.

De heer Van den Berg zou ik willen zeggen eerst aan de slag te gaan met de slimste oplossing waarvoor breed draagvlak is. Met de minister heb ik afgesproken dat, als er geen goede alternatieven zijn, het gesprek zal worden heropend over infrastructuur. Ik laat mij nu niet verleiden tot bedragen, maar zou willen zeggen gewoon de meest actuele informatie te gebruiken, zodat daarover een zo goed mogelijk gesprek kan worden gevoerd.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Als ik het goed begrijp bent u niet nieuwsgierig naar het prijsverschil tussen een innovatieve spitsstrook en een volwaardige derde rijstrook, want daarop is de motie eigenlijk gebaseerd. Als u kunt toezeggen dat verschil te gaan bekijken en dat met zijn allen te gaan overwegen, dan kan ik de motie meteen intrekken, maar dat wil ik wel even weten.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): De afspraak die we met de minister hebben gemaakt, is dat er eerst zal worden gekeken wat de slimste oplossing is zonder extra asfalt. Mocht daarvoor geen adequate oplossing zijn, dan zal het gesprek worden heropend en, zoals we ook in het bidboek hebben gedaan, zullen we met de meest actuele informatie voorhanden bekijken welke investering nodig is om de A58 toch met extra asfalt inderdaad robuuster te kunnen laten zijn.

De **voorzitter**: Het punt is duidelijk. Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dan dien ik motie 1 toch maar gewoon in. Het gaat puur om het prijsverschil derde rijstrook.

De **voorzitter**: Duidelijk. Waarvan akte. De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Burgerparticipatie, ook daarover social design, dat is echt één van de expliciete opgaven. Over twee of drie weken gaan we dit met de 141 partners en de groep die inmiddels is gegroeid expliciet bespreken. We gaan dat dus niet vanuit het provinciehuis bedenken, want het zou raar zijn als we zouden zeggen te zullen participeren. Nee, dat staat al geprogrammeerd. Evaluatie, einde van deze bestuursperiode. Ik beoog eigenlijk met elkaar juist een zodanig monitoringsysteem te ontwikkelen dat we dat gesprek permanent kunnen hebben, dus er geen extra moment van te maken omdat de bestuursperiode afloopt.

De **voorzitter**: Interruptie Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Het lijkt me dan goed om al die tussentijdse evaluaties aan het einde van de bestuursperiode te bundelen en bij deze grote opgave, waarbij is gekozen voor een innovatieve aanpak, te bekijken wat we daarvan als Provinciale Staten hebben geleerd.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Ik hoor wat u zegt, maar ik zou u toch willen adviseren mijn voorstel af te wachten hoe we dat systeem optuigen en wellicht bent u zo onder de indruk van dat kwalitatieve gesprek dat u deze afspraak helemaal niet wilt maken.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor de bijdrage in tweede termijn. Ik stel vast dat we dan aan het einde van de tweede termijn zijn gekomen, ik de beraadslagingen kan sluiten en we kunnen overgaan tot stemming over de moties en het voorliggende voorstel. Wij wachten even op de leegloop uit de nicotinekamer.

We stemmen eerst over het voorstel en dan over enkele moties betrekking hebbende op dit voorstel.

Aan de orde is het voorstel onder stuknummer 34/16 Programma bereikbaarheid Zuid-Nederland inclusief de governancestructuur en het beschikbaar stellen van financiële middelen uit het Spaar- en Investeringsfonds.

De fractie van de VVD.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van den Berg** (PVV): Wij stemmen voor het voorstel, maar onze stemverklaring is dat we fel tegen windturbines en zonnepanelen zijn.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Kutlu** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Het voorstel is aangenomen.

We komen nu bij de moties. Aan de orde is de motie onder stuknummer 1, indiener PVV, volwaardig gedeelde rijstrook.

De VVD.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Tegen met een stemverklaring. Wij onderschrijven de beredenering van het college en wij hopen hierover snel duidelijkheid te krijgen.

De **voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor met een stemverklaring. Wij begrijpen niet waarom onze collega's niet het prijsverschil willen weten tussen een volwaardig gedeelde strook en een spitsstrook.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Kutlu** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Tegen.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Deze motie is verworpen.

Dan krijgen we motie nummer 2, indiener PVV, doorgang vrachtverkeer uit dorpen.

De fractie van de VVD.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Kutlu** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Tegen.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Motie 2 is verworpen.

Dan motie 4 over toeritdosering, indiener fractie PVV.
Fractie VVD.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Kutlu** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen met een stemverklaring. Wij vinden het heel mooie plaatjes.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Motie 4 is ondanks dat er geen plaatjes in staan toch aangenomen.
Wij zijn toe aan motie 9, eerste indiener VVD, gereserveerde middelen aanhouden enzovoort.
Fractie VVD.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor met een stemverklaring. Wij willen hier nog aan toevoegen op voorhand te weten dat de gedeelde rijstrook de slimste oplossing is.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Kutlu** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Wij zijn tegen de motie. Onze stemverklaring is dat deze motie met het aannemen van het Statenvoorstel overbodig is.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: De motie onder nummer 9 is aangenomen.

Wij zijn hiermee gekomen aan het einde van de behandeling van dit voorstel. Ik denk dat het passend is om alle partijen die betrokken zijn geweest bij dit grote voorstel en daar hard aan hebben gewerkt complimenten te maken voor hun betrokkenheid en veel succes te wensen met de verdere uitvoering.

Zo dadelijk is aan de orde de beëdiging van onze nieuwe griffier. Wij gaan de zaal in orde maken om de gasten netjes te kunnen ontvangen. Ik schors de vergadering voor een dikke vijf minuten en dan gaan we verder.

Schorsing.

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik heropen de vergadering.

33/16 Beëdiging nieuwe griffier

De **voorzitter**: Wij weten allen dat dit voor een zeer bijzonder agendapunt gebeurt aan het einde van deze vergaderdag. Er is een bijzonder Statenvoorstel aan de orde, inhoudende de benoeming van de huidige loco-griffier, mevrouw mr. Kirsten ten Cate tot onze nieuwe griffier. Ik heet daarom bijzonder van harte welkom haar ouders, haar partner en de kinderen, Meike en Oscar – fijn dat jullie erbij zijn – en ook de opa en oma en verdere familie. Zeer van harte welkom! Ook heet ik welkom alle andere mensen die belangstelling tonen, waaronder ook de Vereniging oud-Statenleden, het bestuur. Zeer fijn dat u belangstelling toont voor deze benoeming.

Het voorstel is een besluit, bij u bekend onder nummer 33/16 en de orde van dienst is de volgende. Ik ga zo alle fracties in de bekende volgorde de gelegenheid geven kort hun commentaar en oordeel over het besluit te geven en dan zal ik de stemming bij acclamatie gaan doen. Daarna zal ik mevrouw Ten Cate beëdigen en daarna zal namens ons allen de vicevoorzitter van de Staten, voorzitter van de werkgeverscommissie, de heer Van Gruijthuisen, kort het woord tot de nieuwe griffier richten. En tot slot zal de griffier ons zelf toespreken. Voordat we dan aan het einde komen van de vergadering, zal ik nog enkele huishoudelijke mededelingen doen, zodat het feliciteren van onze nieuwe griffier ordelijk kan verlopen.

Maar nu eerst de uitnodiging aan alle fracties om het voorstel van commentaar te voorzien. De fractie van de VVD als eerste. De heer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Dank u, mijnheer de voorzitter. Voor ons een bijzonder voorstel, een voorstel dat zelfs niet iedere periode aan de orde komt, maar wij zijn toch wel blij dat we dit op dit moment aan de orde krijgen. Wij hebben een bijzondere situatie wat de VVD betreft, want het gaat hier om de benoeming

van een griffier en een griffier die direct aan de slag kan. Er is eigenlijk geen inwerkperiode meer nodig vanaf nu, want wij hebben deze persoon, Kirsten ten Cate, al lang zien vieren als onze vervangend griffier, onze locogriffier. Wij hebben daaruit een beeld gekregen van iemand die helemaal past bij wat wij zouden kunnen zeggen het VVD-profiel. Het is iemand die allereerst vrolijk is en dat is altijd heel bijzonder en geeft ons ook goede zin om samen te werken.

Zij is ook, samen met de griffier, altijd voorbereid en waar het nodig is discreet, ik heb dat zelf ook mogen ervaren. Nogmaals, zij past helemaal in het VVD-profiel wat mij en ook onze fractie betreft. Daarom een logische keuze en wat mij persoonlijk betreft geen verwondering dat de keuze op deze kandidaat is gevallen en dat wij dadelijk Kirsten ten Cate gaan benoemen tot griffier van de Provincie Noord-Brabant.

Ik wens Kirsten in die rol, verdergaand zou ik bijna zeggen, veel succes toe. Ik wens de ouders en de familie, partner en kinderen, ook veel trots toe. Ik denk dat ik dat al zie. Dat mogen zij zeker zijn, want de functie als griffier van een zo mooie provincie is voorwaar geen kleinigheid.

Nogmaals, veel dank voor de waarneming tot nog toe, veel succes in de nieuwe periode en ik hoop op een verlengde en lange samenwerking. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Koevoets. De fractie van het CDA, mevrouw Van der Sloot.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Namens mijn fractie wil ik aangeven dat we ontzettend blij zijn met het besluit dat voorligt. Wij merken dat de voorzitter van deze vergadering ook wel toe was aan een nieuwe griffier. Het tempo zat er ook goed in en dat maakt dat we nu gelukkig aan dat moment zijn toegekomen en we u straks mogen benoemen. U zat eigenlijk al op de plek waar u nu ook gaat horen. Wij hebben u leren kennen als een nuchter iemand, iemand met een luisterend oor die ook rust heeft, maar die ook kan doorpakken en ook van de duidelijkheid is. Ik vind het eigenlijk meer een CDA-profiel, consequent, degelijk en actief, maar goed, ik hoop dat u vooral boven de partijen kunt staan. Wij zien in u in ieder geval zeker de juiste vrouw op de juiste plaats en wij wensen u heel veel succes toe. Wij zullen zeker met heel veel plezier voor het voorstel stemmen.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Van der Sloot. De SP. De heer Heijmans heeft het woord.

De heer **Heijmans** (SP): Volgens mij, Kirsten, is dit de eerste keer dat ik mijn pasje heb meegenomen. Voorzitter, dank u wel. Er wordt van de Staten nog wel eens gezegd dat het eigenlijk toch maar een tamelijk saai orgaan is waar weinig spannende dingen gebeuren. We bevestigen dat weer vandaag, want in plaats van een griffier te gaan halen uit verre exotische oorden, nee, deze Staten zeggen weer: we nemen Kirsten, want die kennen we al.

Soms is het heel verstandig om saai te zijn, want Kirsten we kennen je en ik ga nu niet spreken over jouw kwaliteiten en capaciteiten die je de afgelopen tijd hebt laten zien, daar krijg je alleen maar kapsones van. Op één ding wil ik wel wijzen en dat is de voortreffelijke wijze waarop je leiding hebt gegeven aan een heel moeilijk proces met al die veranderingen en nieuwe werkwijzen. Over die nieuwe werkwijzen ben ik minder enthousiast dan over jouw functioneren in het leiding geven aan die nieuwe werkwijze.

Ik wens onszelf heel veel plezier met deze nieuwe griffier. Ik wens jou vooral een heel fijne tijd hier als griffier en je past precies in het SP-profiel, super presterend.

De **voorzitter**: De fractie van de PVV. De heer Van Hattem heeft het woord.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. De PVV-fractie feliciteert Kirsten ten Cate van harte met haar voordracht als griffier van de Provinciale Staten van Noord-Brabant. Griffier van de Staten is een

bijzondere baan met veel uitdagingen. Op enkele van die uitdagingen die de komende tijd gaan spelen wil onze fractie alvast even de aandacht vestigen.

Allereerste de evaluatie van de nieuwe werkwijze van PS, die veel aandacht en zorgvuldigheid verdient, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de griffier. Daarmee samenhangend is de organisatie van de griffie zelf, zowel qua proces als continuïteit in de personele bezetting, een stevige klus. Optimale, faciliterende ondersteuning van Provinciale Staten moet altijd het uitgangspunt zijn. Daarom moet de basis goed op orde zijn en blijven. Zaken die permanente aandacht, maar op punten ook verbetering behoeven, zijn onder andere de kwaliteit van de stukken. Borging van een goede facilitering met aandacht voor de belangen van de volksvertegenwoordiging is wat de PVV betreft belangrijker dan nieuwe tijdrovende experimenten. Daarmee zeggen we dat er een mooie opdracht in het verschiet ligt om daarmee ook in een goed profiel voor onze Staten te passen.

Onze fractie kijkt uit naar een constructieve en prettige verdere samenwerking met Kirsten als nieuwe griffier. Wij wensen haar heel veel succes toe.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Hattem. De heer Hageman van D66 heeft het woord.

De heer **Hageman** (D66): Ja, voorzitter, we staan voor de benoeming van Kirsten. Toen dat bekend werd, hoorde ik: dat is toch logisch. En eigenlijk hoorde ik dat op twee vlakken. Nico hoorde ik zeggen dat Kirsten een interne kandidaat is, maar iedereen die hier staat kan ook zeggen dat we een heel groot, uitgebreid traject uitgezet hebben om te komen tot de beste man of vrouw in dit geval. Er zijn met vele kandidaten heel veel gesprekken gevoerd, zodat we ook als Staten uiteindelijk de overtuiging hadden dat we de juiste mensen hadden. In die zin kunnen we ook zeggen dat het logisch is dat het Kirsten is geworden, een vrouw met heel veel capaciteiten en dynamiek. In die zin ook echt passend bij het D66-profiel. In die zin kun je zien dat ze zand in de ogen strooit, omdat ze zo duidelijk bij ons hoort. Maar vanuit die kant kun je ook zeggen met de dynamiek en de opgaven die we hebben er alle vertrouwen in te hebben dat je ook nu vooruitgaat.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Hageman. De fractie van de PvdA, de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Gezien het sociale karakter van Kirsten lijdt het natuurlijk geen enkele twijfel dat zij vooral goed in het PvdA-profiel past.

Onze fractie is vooral heel blij dat we nu een nieuwe griffier hebben, maar eigenlijk is dat ook weer het bijzondere, want Kirsten is helemaal niet nieuw. We krijgen gewoon een ingewerkte griffier die al bijna een jaar aan het roer staat van onze griffie, belangrijke stappen heeft gezet bij de implementatie van onze nieuwe werkwijze die, voor ons als Statenleden, toch een behoorlijke omslag was. Onze fractie is van mening dat Kirsten daarbij uitstekend werk heeft verzet ook in aansturing naar de griffie en wij zijn heel blij dat we nu met Kirsten, ook in de evaluatie van de nieuwe werkwijze, aan de slag kunnen. Het geeft continuïteit en dat is goed.

Kirsten, onze fractie wenst je heel veel succes toe en natuurlijk ook heel veel plezier. Maar ja, dat zit wel goed, want anders had je niet gesolliciteerd. En je straalt kwaliteit uit, dus dat is heel mooi.

Ten slotte, en dat vind ik ook niet onbelangrijk, wij willen nogmaals de selectiecommissie bedanken. Er is een zorgvuldig proces doorlopen, het heeft ook de nodige tijd gekost, en wij zijn heel blij dat degenen die in die commissie hebben gezeten dat werk voor ons hebben gedaan. Dus in die zin belangrijk om te zeggen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Smeulders. De fractie GroenLinks, mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voorzitter. Kirsten. Allereerst van harte gefeliciteerd dat we jou vandaag hier gaan benoemen tot griffier van onze Staten. Je hebt een tijd kunnen proefdraaien en na een intensieve selectieprocedure – ik was één van de leden van de commissie – ben ik blij dat ik jou beter heb leren kennen. Ik hoorde zojuist het woord ‘saai’, maar dat ben je allesbehalve. Je bent allesbehalve saai. Onze fractie is heel blij dat jij de griffier wordt en de griffie beter geconsolideerd gaat worden, want dat hadden we nodig. Jij hebt een jaar lang of zelfs langer kunnen proefdraaien, dus dat gaat gelijk beginnen natuurlijk. Wij hebben er alle vertrouwen in dat we een fantastische griffie gaan krijgen. Ik denk dat de griffieleden ook heel blij met je zijn. Jullie zijn onze steunpilaren en wij hebben de griffie zo ontzettend hard nodig.

Wij hopen, en daar zullen we ook voor waken, dat jij het dualisme hoog in het vaandel zult zetten. Als GroenLinks vinden wij dat een heel belangrijk punt en daar hebben we alle vertrouwen in. De trend is gezet en we denken dat je nu ook goed in het GroenLinks-profiel past. We hebben even lopen zoeken wat dat zou zijn, maar we denken dat dit bij jou is: grondig en liefde voor het vak. En misschien ook een beetje liefde voor de Statenleden. Heel veel sterkte met je nieuwe baan en we zien elkaar.

De **voorzitter**: Ik geef nu graag het woord aan de fractie waarvan ik heel benieuwd ben hoe die profielkwestie zal worden opgelost. De fractie 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voorzitter. Voor ons ligt het voorstel om een nieuwe griffier te benoemen. Allereerst wil ik onze dank uitspreken in de richting van onze vorige griffier. Daarnaast dank ik namens onze fractie de commissie vanuit ons midden die het proces om te komen tot een voordracht voor een nieuwe griffier heeft voltooid. Over de uitkomst, dus de huidige voordracht, kunnen wij kort zijn. De commissie heeft haar werk serieus gedaan en is daarbij uitgekomen bij mevrouw Ten Cate, waarmee wij zeer content zijn. Niet alleen omdat het een vrouw is, maar ook omdat we haar de afgelopen maanden hebben meegemaakt als waarnemend griffier. Over die inbreng waren wij heel tevreden.

Wij wensen haar een voortzetting toe van de prettige samenwerking die er feitelijk al was. En als je je niet meer thuis voelt bij al die profielen en partijen, is er voor jou zeker toekomst bij 50PLUS.

Voorzitter. Hieruit kunt u concluderen dat wij de benoeming van harte ondersteunen.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Overveld. Ik had niet anders gerekend dan dat u een oplossing zou hebben gevonden. De PvdD, de heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. De Partij voor de Dieren heeft een diepgaand onderzoek gedaan naar de kandidaat-griffier, want griffier zijn is niet niets. Alleen was er niet veel te vinden, maar toch nog net genoeg. Geplaatst op 22 april 2015 door admin_lions op www.ikbeneenlion.nl – wie kent het niet – het volgende. “Op deze derde maandagactiviteit van 20 april was het erg interessant. We hebben deze maandagavond een bezoekje gebracht aan het provinciehuis in Den Bosch. Kirsten ten Cate, loco-griffier, heeft ons het een en ander verteld over de organisatie van de provincie. Vervolgens heeft zij ons rondgeleid door het provinciehuis dat recentelijk verbouwd is. Voor ons was het een zeer leerzame en genoeglijke avond, vooral ook dankzij de prettige en interessante lezing van Kirsten en het mooie uitzicht.” Voorzitter. En daar heb ik dan weer geen mening over. Maar ik heb toch wel een vraag aan Kirsten. Je hebt het toch niet zelf geplaatst?

Een tweede bron die we konden vinden was op Twitter: kirstentencate@kirstencate. 14 volgend, 4 volgers. “Kirstencate heeft nog niet getweet.” En misschien is dat ook maar het beste.

En als laatste, altijd betrouwbaar, LinkedIn: bestuurlijk-juridisch medewerker, semi-juridisch medewerker en bureauhoofd informatievoorziening. Dat lijkt ons beknopt en een goed cv.

Maar nog belangrijker, Kirsten, is dat je Provinciale Staten hebt weten te overtuigen dat je de juiste vrouw op de juiste plaats bent. Je hebt laten zien dat je hart hebt voor mensen en als je hart voor mensen hebt, dan heb je hart voor dieren. Een duidelijk Partij voor de Dieren-profiel. Dat komt dus wel goed. Gefeliciteerd en veel succes.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van der Wel. Het woord is aan de heer Vreugdenhil van de fractie ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Toen de heer Koevoets zei dat Kirsten een echt VVD-profiel heeft, dacht ik: vergeetachtig, altijd op zoek naar een bonnetje en niet met mail kunnen omgaan. Zo kende ik Kirsten nog niet.

Met het vertrek van Cathalijne Dortmans als onze vorige griffier was er een enorme job te doen en ik denk dat Kirsten dat op een heel mooie en goede manier met waardering ook van onze kant heeft gedaan. Toen de sollicitatieprocedure werd geopend, dachten wij: als zij een brief schrijft, dan zal degene die ook solliciteert van goeden huize moeten komen om daaroverheen te gaan. Wij zijn dan ook ontzettend blij. Allereerst onze waardering richting de commissie die de sollicitatieprocedure heeft begeleid; wij zijn ontzettend blij met de uitkomst en we weten wat we daarmee in huis hebben.

Kirsten. Ik wil je van harte feliciteren en jou, samen met je gezin, Gods zegen toewensen bij het vervullen van deze mooie job. Ik hoop dat we het de komende periode samen mogen rooien. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Vreugdenhil. De fractie van Lokaal Brabant, de heer Heijman.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Kirsten. Bedankt dat je onze griffier wilt worden. Dat is toch wel iets wat we als Staten voor elkaar hebben gekregen. Ik hoop dat je in deze functie ontzettend veel plezier zal hebben en ons kunt leiden in het voeren van goede debatten. Ik denk dat dit wel zal lukken. En een profiel hoef ik niet te hebben; we zijn hier in Brabant en eigenlijk zou iedereen hier in de zaal een aanhanger van Lokaal Brabant moeten zijn. Ik draag het uit en ik hoop op meer steun van jullie.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijmans voor zijn bijdrage. Ik stel voor dat de griffier de stembel luidt en wij bij acclamatie dit besluit ondersteunen.

(Staand applaus)

De **voorzitter**: Dan zal ik nu de nieuwe griffier uitnodigen om voor de voorzitterstafel plaats te nemen en de beëdiging ter hand te nemen. De eed zal worden voorgelezen door een medewerker van het griffierteam en wij gaan hierbij allen even staan.

"Ik verklaar dat ik, om tot griffier der Staten te worden benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen en zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als griffier der Staten naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw **Ten Cate**: Dat verklaar en beloof ik.

De **voorzitter**: Ik wil nu het woord geven aan de voorzitter van de Werkgeverscommissie, de heer Van Gruijthuijsen. Voordat hij het woord neemt, wil ik namens u allen heel expliciet hem en de andere leden van de Selectiecommissie zeer hartelijk danken voor het vele werk dat deze commissie heeft verzet. Het was voorwaar geen sinecure; er is hard gewerkt en er zijn vele kandidaten bekeken. En dat verdient eigenlijk misschien ook nog wel een mooi applaus.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Kirsten. Wie had dat kunnen bedenken om hier ontvangen te worden als nieuwe Statengriffier? Stiekem wel gehoopt en zeker misschien wel verwacht, maar uiteindelijk is het meer dan terecht dat jij hier nu als volwaardige Statengriffier zit.

Je bent binnengekomen als plaatsvervangend griffier en sneller dan wie dan ook had verwacht, mocht je de functie van plaatsvervangend griffier ook daadwerkelijk gaan vervullen. En dat was geen sinecure. Ga er maar aan staan. Je bent relatief kort binnen in de griffie, maar je hebt er met heel je griffieteam, dat een aantal ervaren medewerkers telt, maar ook een aantal heel nieuwe medewerkers, toch een team van gesmeed. En dat ook nog eens tijdens het verbouwen van de winkel en die winkel open te laten om 55 eigenzinnige Statenleden allemaal op een onafhankelijke goede manier te bedienen. Ga daar maar eens aan staan. Van die opdracht, die je je eigenlijk zelf hebt opgelegd, heb je je buitengewoon goed gekweten.

Met het vertrek van de vorige griffier kwam inderdaad de nieuwe functie van Statengriffier vrij. Je hebt er geen geheim van gemaakt; je hebt gezegd dat het misschien wel te vroeg kwam, maar het wel aan te kunnen. Die overtuigingskracht zegt ook iets over de manier waarop jij deze uitdaging aangaat met een gezond gevoel van ambitie, maar ook realisme. Als je van tevoren had geweten dat het niet zou lukken om in deze omstandigheid voor een tien te gaan, dan gaan we wel voor een goede acht, want dat is gezien de omstandigheden ook goed en geeft een bepaalde vorm van realisme weer.

Als Selectiecommissie zijn we met de procedure gestart met, zoals iedereen heeft kunnen lezen, dertig sollicitanten, waaronder goed gekwalificeerde sollicitanten. Door jouw inzet en manier van presenteren heb je in deze procedure zelf bewezen dat je ook je mannetje kunt staan. Vandaar dat het helemaal terecht is dat je vandaag in het centrum van die belangstelling staat.

Ik wil mijn collega's van de Selectiecommissie en leden van de Vertrouwenscommissie danken voor hun betrokkenheid bij dit proces en de mensen van de afdeling Personeel Organisatie voor hun ondersteuning. Maar nu naar de volgende fase, zoals de voorzitter al aankondigde: voorzitter van de Werkgeverscommissie, vicevoorzitter van de Staten en wij kijken ernaar uit om samen met jou weer samen te werken als Statengriffier. Samen met jou, met Provinciale Staten, met Gedeputeerde Staten en het voltallige griffieteam de Staten van Brabant te dienen om, zoals we allemaal, ongeacht welke achtergrond, het besluitvormingsproces naar die top te tillen die ook wij als leden van Provinciale Staten willen. Of zoals we ook inhoudelijk als provincie naar de top willen, een top die een goed besluitvormingsproces nodig heeft. Provinciale Staten hebben daarbij ook een bepaalde statuur nodig en ook daar hopen wij als leden van de werkgeverscommissie, als vicevoorzitters, samen met jou aan te gaan werken, want uiteindelijk ben jij ook mede het boegbeeld van Provinciale Staten en daarmee van Brabant.

Ik denk dan ook, Kirsten, dat jij in het profiel van Provinciale Staten past. Niet van de ene of de andere fractie, maar je bent de Statengriffier van de complete Provinciale Staten. Namens iedereen hier aanwezig wens ik je heel veel succes toe. Dank u wel.

(Overhandiging van een bos bloemen aan mevrouw Ten Cate)

De **voorzitter**: Ik geef graag het woord aan onze nieuwe griffier. Met een pasje.

De **griffier**: Van Nico heb ik geleerd dat ik een pasje mee moest nemen.

Beste Statenleden, voorzitter, leden van het college, best griffieteam en alle andere aanwezigen, onder wie mijn dierbaren.

Wat geweldig om hier te mogen staan. Daarmee is eigenlijk veel gezegd en ik dacht als ik daaraan toevoeg dat ik er mijn grootste uitdaging in zie om binnen die profielen van de elf fracties te passen, dan heb ik daarmee eigenlijk alles wel gezegd. Ik heb echter nog meer opgeschreven en dat ga ik ook nog uitspreken.

Ik ben echt heel dankbaar voor alle mooie woorden die mij zojuist zijn toegesproken en ik dank degenen die deze woorden hebben uitgesproken zeer hartelijk, alsook degenen namens wie die woorden zijn uitgesproken. Dank ook voor het vertrouwen dat u in mij stelt en waarin de leden van de Selectiecommissie en de Vertrouwenscommissie u zijn voorgegaan. Down to earth en juiste vrouw voor deze plek zijn twee kwalificaties die ik bij de afronding van de sollicitatieprocedure kreeg toegedicht. Down to earth is wat ik ben. Juiste vrouw voor deze plek zie ik naast kwalificatie ook als een eervolle opdracht die ik iedere dag weer waar wil maken. Ik heb het voorrecht – het is vandaag al gezegd – te hebben kunnen voelen aan welke verantwoordelijke taak ik begin. De charmes van Cathalijne, hier ook aanwezig, brachten mij in oktober 2014 naar de griffie met een nieuwe uitdaging. Sinds september vorig jaar heb ik in de positie van plaatsvervangend griffier nader met u mogen optrekken, daarbij overigens in belangrijke mate gesteund door het griffieteam, welk team ik in vele opzichten ontzettend dankbaar ben. Griffie, het vertrouwen dat ik jullie schonk kreeg ik volledig terug. We mogen in alle opzichten trots zijn op elkaar.

Ook de passie en inzet waarmee u allen uw werkzaamheden verricht, maken dat ik zeer verheugd ben te mogen bijdragen aan de professionalisering van het samenspel PS/GS in de rol van aanjager en coach van de Staten. Ja, mevrouw Brunklaus, ik heb liefde voor de Staten.

In september jl. zijn de Staten volgens een nieuwe werkwijze gaan werken met als uitgangspunten meer vrijheid voor de volksvertegenwoordigende rol, meer flexibiliteit naargelang het vraagstuk, meer sturing vanuit PS, een aantrekkelijk politiek debat, een goed besluitvormingsproces en efficiënt omgaan met de tijd. Ik ben nog niet tevreden. Dat kan ook niet anders, want ik ga er altijd van uit dat dingen beter kunnen. Hierdoor vergeet ik wel eens van een bereikte mijlpaal te genieten, maar in verband met mijn nieuwe functie zie ik deze overtuiging toch vooral ook als een kwaliteit die de Staten verder kan brengen.

Deze zomer zorgen we dat de evaluatie van de nieuwe werkwijze vorm krijgt en we met elkaar nog meer het gevoel delen dat er recht gedaan wordt aan voornoemde uitgangspunten. We moeten die evaluatie niet beschouwen als navelstaren, maar juist zien in het licht van belangrijke ontwikkelingen in de samenleving. Tijdens mijn sollicitatieprocedure werd mij gevraagd te schetsen welke ontwikkelingen ik zie en hoe deze van invloed zijn op het functioneren van de Staten en de griffie. Ik heb kort samengevat kunnen schetsen dat ik een netwerkmaatschappij zie met vele technische mogelijkheden, mondige burgers en een speelveld dat voor een groot aantal spelers onoverzichtelijker is dan een decennium geleden en dat er elf fracties in deze Staten zijn is geen bijzonder fenomeen.

Deze ontwikkelingen hebben binnen het domein van de provincie invloed op drie levels, waarbij – en dat zijn geen nieuwe gedachten – van buiten naar binnen en creativiteit van doen en denken houvast zullen moeten bieden.

Het eerste level ligt op het terrein van de provinciale organisatie als geheel. De maatschappij vraagt om een nieuwe positie en rol van de provincie en slimmer en efficiënter bestuur. Dit heeft al tot belangrijke veranderingen geleid. De wekelijkse blog op intranet van de provinciesecretaris laat steeds weer zien op welke wijze ook de ambtelijke organisatie beweegt onder invloed van de veranderende samenlevingswensen. Op het level van Provinciale Staten zie ik dat de geschetste ontwikkeling vraagt om meer buiten en meer samen met anderen in het besluitvormingsproces. Interessant in deze bestuursperiode is ook hoe als Staten vat te houden op de dynamiek van het naar buiten optrekken door GS en de ambtelijke organisatie. Hoe ga je om met kaderstelling en met je controlerende taken? Hoe komt je volksvertegenwoordigende taak nog goed tot uitdrukking? Met Jeroen Kerseboom, directeur van de

Zuidelijke Rekenkamer, deel ik de opvatting dat het uitgeven van publiek geld, juist ook in de dynamiek van deze tijd, blijft vragen om publieke verantwoording. Dit aspect was vanochtend in het platform PMC ook onderwerp van gesprek. De belangrijkste vraag, zo werd daar gesteld, is of en hoe de Staten voldoende in positie en geëquipeerd kunnen zijn om het PMC-document te bespreken. Hoe kunnen de Staten het juiste debat met GS voeren, ook over het behalen van kwalitatieve doelstellingen? Zo zijn er nog meer aandachtspunten, zoals de wijze waarop de informatiebijeenkomsten en themavergaderingen vorm worden gegeven. Met het oog op de kwaliteit en de efficiency van de besluitvorming is, naast meer aandacht voor coördinatie op een evenwichtige verspreiding van Statenvoorstellen gedurende de bestuursperiode, een goede informatievoorziening van wezenlijk belang. Een goede informatievoorziening raakt ook aan het functioneren van de griffie, hetgeen een mooi bruggetje is naar het derde level, de griffie.

Graag wil ik investeren in en leiding geven aan een griffie waarin meer dan eens ruimte is voor de blik naar buiten en waar aandacht voor continue verbetering kan zijn binnen een stabiele omgeving. Het is mijn overtuiging dat vanuit een goede basis veel bereikt kan worden met belangrijke partners, waaronder de Zuidelijke Rekenkamer, Brabant Advies en Brabant Kennis. Ik wil werken aan een griffie die de Staten strategisch en met aandacht voor overmorgen kan ondersteunen in belangrijke werkzaamheden in het belang van Brabant.

Samen staan we aan de lat voor een beter Brabant. Het blijft een mooie slogan. Ook ik verricht mijn werkzaamheden in samenwerking met anderen. Binnen dit huis ben ik blij met de constructieve conversaties die ik kan hebben met de commissaris en met de provinciesecretaris. De contacten die ik met velen binnen de ambtelijke organisatie al lange tijd heb zijn van onmisbare waarde. Ook met leden van GS valt voldoende te sparren. Ik heb heel mooi werk.

Voorzitter. Ik ben bijna aan de afronding van mijn speech op deze voor mij feestelijke middag. Ik zet mij al vijftien jaar graag in voor Brabant, in welke provincie mijn dochter is geboren en waar mijn grootouders en andere familieleden al meer dan een halve eeuw wonen. Dan ben ik overigens blij verrast dat mijn opa en oma hier vandaag aanwezig zijn.

Heel bewust heb ik vijftien jaar geleden voor de provincie Noord-Brabant als werkgever gekozen. De provincie liet toentertijd al zien niet alleen in de wereld te staan en dat inspireert mij en past bij mij.

Tot slot, voorzitter, vraag ik u mij toe te staan nog enkele woorden heel recht uit mijn hart te spreken. Lieve ouders, Gert-Jan en Willemien, ik ben zeer verguld dat jullie vandaag hier zijn, samen met Birgit en Jeroen. Jullie support en wijze raad ondersteunen mij tot op de dag van vandaag. En David, jij geeft mij al achttien jaar ruimte en je zorgt er ook voor dat we samen kunnen genieten van Meike en Oscar, tot wie ik nu kan uitroepen: lieve schatten, ik ben geen locomotief meer, ik ben nu echt griffier.

(Staand applaus)

Sluiting van de vergadering

De **voorzitter**: Geachte leden, lieve gasten. Wij gaan de vergadering sluiten en daarna is er alle gelegenheid om onze nieuwe griffier persoonlijk te feliciteren. Hiervoor hebben we een zekere routine bedacht, waarbij ik aangeef dat het toch ook een beetje het weekend van Guus is en ons volkslied natuurlijk nog begint met die muts op het hoofd.

Meike en Oscar, voor jullie heb ik zo'n mooie Brabantse muts om die locomotief voorbij te komen en het griffierschap van jullie moeder te vieren. Ik kom ze jullie zo brengen, dat heb ik beloofd. Maar voordat ik de vergadering sluit nog een paar aanwijzingen. Ik verzoek u allen de sprekerspasjes te deponeren in de daarvoor bestemde opvangbus bij de bodetafel. En verder gaan wij, nadat we de griffier hebben

gefelicitiseerd, natuurlijk de gebruikelijke borrel drinken bij de koffiebar, die merkwaardigerwijs nog steeds koffiebar heet.

Om een ordelijk verloop van de felicitatie te verzekeren zal ik zo dadelijk na de sluiting van de vergadering de griffier vragen hier voor te gaan staan, zodat alle leden van de Staten in staat zullen zijn om haar in een rij te feliciteren en daarna het griffieteam en de familie. Dat gaan we ordentelijk doen en daarna drinken we gezellig een borrel om de benoeming te vieren. Nogmaals, van harte gefeliciteerd. De vergadering is gesloten.

De voorzitter sluit om 17.35 uur de vergadering.